

PrepProg

Preparatory Programme for
Higher Education Studies in English

Vieraskielinen korkeakouluopintoihin valmentava koulutus PrepProg-projektissa Kokemuksia ja suosituksia

Mia Sevonius-Male, Tarmo Ahvenainen,
Essi Markoff, Sanna Kyyhkynen,
Anna-Liisa Luova, Tarja Isokääntä (toim.)

**Vieraskielinen
korkeakouluopintoihin
valmentava koulutus
PrepProg-projektissa**
Kokemuksia ja suosituksia

Mia Sevonius-Male, Tarmo Ahvenainen, Essi Markoff,
Sanna Kyyhkynen, Anna-Liisa Luova,
Tarja Isokääntä (toim.)

Julkaisusarja B, Oppimateriaaleja ja kokoomateoksia: 95

Taitto PunaMusta Oy

Toimittajat Mia Sevonius-Male, Karelia-ammattikorkeakoulu
Tarmo Ahvenainen, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
Essi Markoff, Savonia-ammattikorkeakoulu
Sanna Kyyhkynen, LAB-ammattikorkeakoulu
Anna-Liisa Luova, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
Tarja Isokääntä, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

Toimitussihteeri Kaisa Varis, Karelia-ammattikorkeakoulu

© Tekijät ja Karelia-ammattikorkeakoulu

Tämä julkaisu on lisensoitu Creative Commons Nimeä-EiKaupallinen-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä.

ISBN 978-952-275-433-2 (painettu)

ISBN 978-952-275-434-9 (pdf)

ISSN-L 2323-6876

ISSN 2323-6876

Karelia-ammattikorkeakoulu 2024

Joensuu

julkaisut@karelia.fi

PrepProg – Vieraskielisen korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen kehittäminen -hanke

Sisältö

Alkusanat	6
<i>Kaisu Piironen</i>	
I Koulutusmallisuositukset - Englanninkielinen korkea- kouluopintoihin valmentava koulutus -pilottitoteutuksen kokemukset ja suositukset	8
1 Markkinointi	10
2 Opiskelijavalinta ja kielitaito	12
3 Pedagogisten ratkaisujen reflektointi	15
4 Opiskelijahallinnon rooli	42
5 Aikajana koulutuksen kulusta	44
II Artikkelit	47
1 Korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta kehitetään tukemaan myös englanninkielisiä koulutuspolkuja	48
<i>Mia Sevonius-Male & Tiina Hirard</i>	
2 Miksi teemme englanninkielisistä korkeakouluopinnoista saavutettavia ja tarkoituksenmukaisia maahanmuuttajille?	50
<i>Tiina Hirard & Mia Sevonius-Male</i>	
3 Miten korkeakoulut voivat tukea ulkomaalaistaustaisten opiskelua englanninkielisissä koulutuksissa?	56
<i>Tiina Hirard</i>	
4 Korkeakouluihin valmentavat koulutukset auttavat eteenpäin – Uutena englanninkielinen valmentava koulutus	64
<i>Kukka-Maaria Raatikainen, Veronika Mysheva, Essi Markoff</i>	
5 Mihin tarpeisiin maahanmuuttaneiden valmentava koulutus vastaa?	70
<i>Outi Wallin & Tiina Miikkulainen</i>	

6	Pääsykokeen helppokäyttöisyys hakijan ja opettajan näkökulmasta	73
	<i>Tarmo Ahvenainen, Sandor Kovacs, Jaana Lindgren, Piia Pessa</i>	
7	Ukrainasta paenneille tie korkeakoulutukseen valmentavankoulutuksen avulla	77
	<i>Mia Sevonius-Male & Elvira Vainio</i>	
8	Englanninkielinen valmentava koulutus ukrainalaisille maaliin	83
	<i>Tarmo Ahvenainen</i>	
9	“I feel a bit closer to the Finnish society now” – Finnish Society and Culture -opintojakso osana korkeakouluopintoihin valmentavaa PrepProg-koulutusta	87
	<i>Riitta Hyttinen, Sanna Kyyhkyinen, Essi Markoff</i>	
10	Englanninkielinen valmentava koulutus vastauksena sote-alan työvoimapulaan	91
	<i>Tiina Järvinen & Katri Huuskola</i>	
11	Marvels and Quirks of Multilingual Living	95
	<i>Outi Lemettinen, Anastasiia Chasovskykh, Arthur Shengeliya</i>	
12	En kurs utöver det vanliga – Preparatory Program	100
	<i>Barbara Huldén</i>	
13	Matematiikka osana vieraskielistä korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta	102
	<i>Päivi Porras, Tiina Valkonen, Sara Nortunen</i>	
14	Kolmen open kokemuksia yhteisopettajuudesta suomen kielen verkkokurssilla	104
	<i>Riia Lamminmäki, Anna Maija Luomi, Anna-Liisa Luova</i>	
15	Tulevaisuuden työelämä tarvitsee uravalmennusta	109
	<i>Elvira Vainio</i>	
16	Maahanmuuttajien korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta monella kielellä	113
	<i>Miia Karttunen</i>	

17 Xamkin kieli- ja kulttuurikoulutus alueen
kansainvälistäjänä 117
Miia Karttunen

Loppusanat 121

LIITE 1. OPISKELIJAHALLINTO-OPAS 126

Alkusanat

Hyvät lukijat,

käsissämme ja ruuduillamme avautuu mielenkiintoinen julkaisu, johon on koottu yhdeksän ammattikorkeakoulun yhteisen PrepProg – Vieraskielisen korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen kehittäminen -hankkeen tuloksia ja hyviä käytänteitä.

Tiedämme jo kaikki sen, että kansainvälisten osaajien määrää Suomessa on lisättävä. Pienenä maana emme pärjää ilman globaalia vuorovaikutusta ja uusia tekijöitä. On tärkeää, että Suomi on vastuullinen, vastaanottava ja avoin kansainvälisen yhteistyön suunnannäyttäjä koulutuksessa ja tutkimuksessa. Monimuotoinen kansainvälinen opiskelijakunta ja henkilöstö luo pohjaa korkeatasoiselle tutkimukselle ja korkeakoulutukselle sekä vastaa kasvavaan osaajatarpeeseen koko Suomessa.

Hallitus on sitoutunut toimenpiteisiin, jotka nostavat korkeakoulutettujen nuorten aikuisten määrän mahdollisimman lähelle 50 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Tämä tarkoittaa muun muassa korkeakoulujen aloituspaikkojen lisäämistä ja koulutuskapasiteetin kasvattamista. Tavoitteen saavuttaminen vaatii, että yhä suurempi osa koulutuksesta nostaa koulutustasoa. Päällekkäisen korkeakoulutuksen ei tulisi kasaantua yksittäisten henkilöiden potentiaaliksi, vaan korkeakoulutukseen tulisi astua yhä suurempi osuus suomalaisista nuorista. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi erilaisten, eri koulutusasteilla tapahtuvien – ei ainoastaan maahanmuutta-

jien, mutta myös muunlaisten valmentavien koulutuksien kehittäminen on ensiarvoisen tärkeää.

Maahanmuuttajien valmentava koulutus on ollut osa ammattikorkeakoulujen koulutustarjontaa vuodesta 2010 lähtien. Koulutus on löydetty hyvin, koulutusmuoto on osoittanut tarpeellisuutensa ja osallistujamäärät ovat olleet vuosittain kasvussa. Vuonna 2023 koulutukseen osallistui 615 opiskelijaa. Tulevaisuudessa on tärkeää kehittää myös englanninkielistä valmentavaa koulutusta, sillä monimuotoisuus ja kansainvälisyys ovat kasvava ja läpileikkaava osa suomalaista yhteiskuntaa.

Korkeakoulutus uudistuu ja kehittyy yhteistyön ja kansallisten tavoitteiden kautta, mutta todelliset läpimurrot syntyvät arjen tutkimus- ja opetustyössä. On tärkeää, että koulutuksen kehittämiseksi ja erilaisiin tilanteisiin vastaamiseksi on käynnistetty hankkeita ja kokeiluja, jotka vievät meitä kohti yhteisiä tavoitteita. Yhdeksän ammattikorkeakoulun yhteinen PrepProg-hanke on tästä ansiokas esimerkki.

Tämä julkaisu tarjoaa kattavan katsauksen PrepProg-hankkeeseen, sen tavoitteisiin ja saavutuksiin. Toivon, että se inspiroi ja kannustaa jatkamaan työtä koulutuksen ja osaamisen parantamiseksi. Kiitän kaikkia mukana olleita tahoja ja toivotan antoisia lukuhetkiä.

Kaisu Piironen
opetusneuvos
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto (KTPO)

I Koulutusmallisuositukset

Englanninkielinen korkeakoulu-
opintoihin valmentava koulutus-
-pilottitoteutuksen kokemukset
ja suositukset

PrepProg

Preparatory Programme for
Higher Education Studies in English

Johdanto

Tässä koulutusmallisuosituksessa kuvaamme aihepiireittäin kokemuksiamme englanninkielisen korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen järjestämisestä. Koulutus toteutettiin osana Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaa PrepProg-projektia. Kunkin otsikon alla on kuvaus projektin toimintatavasta sekä yhteenvetoa aiheeseen liittyvästä palautteesta ja reflektiosta. Kuvausten alla on sinisellä tekstillä aiheeseen liittyvät suositukset.

1 Markkinointi

Koulutuksen markkinoinnissa kiinnitettiin erityishuomiota kohderyhmän tavoittamiseen. Valtakunnallisen pilottitoteutuksen kohderyhmänä olivat OKM:n rahoituspäätöksen mukaisesti Ukrainasta paenneet tilapäistä suojelua saavat henkilöt. Koulutusta markkinoitiin ympäri Suomea arjen kohtaamispaikoissa, kuten apu- ja vastaanottokeskuksissa ja kotoutumiskoulutuksissa, sekä ukrainalaisten suljetuissa somekanavissa, kuten Facebook, WhatsApp ja Telegram. Teimme myös yhteistyötä Ukrainalaisten Yhdistys Suomessa -yhdistyksen ja muiden verkostotoimijoiden kanssa. Koulutusten markkinoissa oli mukana ukrainaa ja venäjää osaava henkilö. Lisäksi tietoisuutta hankkeen toteuttamasta koulutuksesta levitettiin yhteistyökokouksissa muille koulutusorganisaatioille, joilla on ukrainalaisille suunnattuja koulutuksia. Tällä tavoin pyrimme tavoittamaan kohderyhmämme vastavuoroisen koulutusmarkkinoinnin kautta.

Pilottitoteutukselle tehtiin myös video ja kotisivut. Koulutusten markkinoissa kiinnitettiin erityistä huomiota monikieliseen viestintään. Oppilaitosten yhteinen markkinointivideo on osoitteessa <https://www.youtube.com/watch?v=StMFltedI8Q>. Videolla katsoja voi valita tekstityksen kieleksi ukrainan, venäjän tai englannin. Koulutuksen markkinointia varten hakijoille tehdyt kotisivut olivat hankkeen aikana osoitteessa <https://www.prepprog.fi/>. Kotisivut tehtiin kolmella eri kielellä: ukrainaksi, venäjäksi ja englanniksi. Onnistuneen markkinoinnin ansiosta saimme valintakokeisiin laajan kohderyhmää edustavan osallistujajoukon ympäri Suomea.

Kerätyssä palautteessa ilmeni, että opiskelijoilla oli joitakin väärinkäsityksiä koulutuksesta. Osa luuli, että koulutuksen voisi suorittaa itsenäisesti iltaisin töiden tai muiden opintojen jälkeen tai että sen suorittaminen johtaisi suoraan pääsyyn korkeakouluun.

Opettajien palautteessa toivottiin koulutukselle yhtenäistä graafista ohjeistusta, jossa logo toisi esiin suomalaisen korkeakoulutuksen.

Suosittelomme, että

- koulutuksen kohderyhmä määritellään ennen markkinoinnin aloittamista
- markkinoinnin suunnittelu aloitetaan vähintään puoli vuotta ennen koulutuksen alkua (ks. Luku 5 Aikajana koulutuksen kulusta)
- markkinoinnissa hyödynnetään kohderyhmien somekanavia ja verkostoja (esim. tutkinto-opiskelijoiden perheenjäsenet) sekä kohderyhmälle muuta koulutusta järjestäviä koulutusorganisaatioita
- markkinointia tehdään mahdollisuuksien mukaan kohderyhmien kielillä
- hakijoille järjestetään hakuwebinaareja, joissa voidaan opastaa koulutukseen hakeutumisessa ja tiedottaa koulutuksen sisällöstä ja luonteesta
- markkinoinnissa pitää selkeästi tuoda esille, ettei suorittaminen johda suoraan korkeakoulupaikkaan
- koulutuksen toteutustapa on päätetty ennen markkinointimateriaalin laatimista; jos toteutustapa sisältää kontaktiopetusta kampuksella tai verkossa, markkinoinnissa tulee tuoda selkeästi esille vaatimus opetukseen osallistumisesta sekä maininta siitä, että oma tietokone on välttämätön (puhelin ei riitä)
- mahdollisuuksien mukaan käytetään yhtenäistä graafista ilmettä markkinoinnissa ja opetusmateriaaleissa.

2 Opiskelijavalinta ja kielitaito

Valintakokeella mitattiin englannin kielen kirjallista ja suullista osaamista sekä motivaatiota. Valintakoe perustui suomenkielisen Valmentavasta valmiiksi -hankkeen valintakokeeseen, jossa oli kolme osiota: monivalintaosio, kirjallinen tehtävä ja ryhmäkeskustelu

2.1 Valintakokeen tavoite ja sisältö

Valintakokeen sisällön laati neljästä englanninopettajasta koostunut työryhmä. Valintakokeen tavoitteena oli valikoida ne hakijat, joiden englannin kielitaitotaso oli B1, ja karsia taitotasoltaan liian heikot (alle B1) ja liian hyvät (B2–C2) pois. Monivalintaosiossa testattiin rakenteiden ja sanaston hallintaa. B1-tason tehtäviä oli 2/3 kysymyksistä ja B2–C1-tason tehtäviä 1/3. Monivalintaosion painotus oli 60 % kokonaispistemäärästä. Kirjallisessa tehtävässä testattiin hakijan motivaatiota ja kykyä tuottaa selkeää tekstiä annettujen kysymysten pohjalta. Valintakokeen kolmas osa oli fasilitoitu ryhmäkeskustelu 4–5 hengen ryhmissä. Ryhmäkeskustelun avulla testattiin suullisen kielitaidon lisäksi hakijoiden kykyä osallistua keskusteluun ja edistää sitä. Keskustelua ohjattiin valmiiden kysymysten avulla. Sekä kirjallisen tehtävän että ryhmäkeskustelun painotus kokonaispistemäärästä oli 20 %.

2.2 Valintakokeen käytännön järjestelyt

Valintakoe järjestettiin Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun Xamkin avoimessa Moodle-ympäristössä, Open Learn -alustalla. Koska tarkka osallistujamäärä ei ollut tiedossa ennen ilmoittautumista, varauduttiin aloittamaan valintakoe portaittain, jotta järjestelmän kantokyky riittäisi. Tilauspalveluna toteutettu kapasiteetti esim. tuhannelle hakijalle samanaikaisesti olisi ollut kohtuuttoman kallis ratkaisu.

Valintakoe järjestettiin samanaikaisesti kaikissa yhdeksässä ammattikorkeakoulussa. Hakijoille lähetettiin etukäteen kutsu, jossa ilmoitettiin valintakokeen aikataulu ja paikka sekä ohjeistettiin luomaan käyttäjätunnus Xamkin Open Learn -alustalle.

Kunkin kampuksen englanninopettajat arvioivat ryhmäkeskustelut kampuksittain. Kirjoitustehtävät arvioivat alakohtaisesti tehtävään nimetyt englanninopettajat. Valintakoeryhmä oli tehnyt alustalle arviointimatriisit kutakin valintakoeosiota varten. Kaikki arvioinnit syötettiin samalle Open Learn -alustalle, jossa itse valintakoe oli. Kirjallinen tehtävä arvioitiin vain niiltä, jotka ylittivät monivalintaosion vähimmäispistemäärän.

Xamkin E-kampuksen puhelintuki oli tärkeä ongelmatilanteiden ratkaisemisessa, vaikka ongelmatilanteita olikin vähän. Ongelmia oli lähinnä siitä, että hakijan Open Learn -tunnus ei toiminut (esim. hakija muisti tunnuksen väärin tai oli kirjannut sen väärin). Moodle-muotoisen Open Learn -oppimisolustan käyttö ei ollut hakijoille tuttua, ja koska tunnistautumisen ja ensimmäiseen valintakoe tehtävän välillä on useita vaiheita, hakijat tarvitsivat usein tukea jo ennen kuin pääsivät varsinaisesti suorittamaan valintakoetta.

Valintakokeen järjestäjän, valvojan ja arvioijan ohjeistus oli koottu yhteen PDF-muotoiseen manuaaliin, jonka valintakoetyöryhmä oli laatinut. Se jaettiin valvojille ja arvioijille sekä hankkeen Teams-kanavalla että itse valintakoealustalla Open Learnissa. Lisäksi järjestettiin Teamsissa koulutustilaisuus, jossa käytiin läpi valintakokeen sisältö, arviointi sekä järjestämisen käytännön järjestelyt. Koulutustilaisuus tallennettiin. Koulutustilaisuuden sisällön tuottivat ja kouluttajina toimivat kokeen laativeen työryhmän opettajat, Xamkin E-kampuksen tekninen tuki sekä opintotoimiston edustaja, joka käsittelee henkilöllisyyden varmentamista.

Valintakokeen jälkeen pienempi englanninopettajista koostunut arviointiryhmä teki valintaehdotuksen projektipäällikkökokoukselle ja projektipäällikkökokous teki lopulliset opiskelijavalinnat.

Valintakokouksessa päätettiin ottaa koulutukseen myös englannin kielen taidoltaan alun perin suunniteltua (B1) paremmat hakijat. Heille tehtiin oma polku, jossa he osallistuivat muuhun koulutukseen, mutta eivät ohjelman

mukaisille englannin opintojaksoille. Opintojaksoille osallistumisen sijasta heille järjestettiin mahdollisuus kirjoittaa englanninkielistä blogia ja näin harjoitella ja käyttää englannin kieltä heidän omalle tasolleen sopivalla tavalla.

Suosittellemme, että

- valintakokeiden järjestämisaikataulussa otetaan huomioon, mitkä ovat keskeisiä vaatimuksia koulutuksen päättymisen kannalta, esim. korkea-kouluhakujen ajankohdat ja opettajien resursointi
- aika valinnan ja koulutuksen alun välillä ei saa olla liian lyhyt eikä pitkä; jos valinnan ja koulutuksen alkamisen välillä on pitkä aika, opiskelijat sitoutetaan opintoihin esim. ennakkotehtävän tai muun orientoivan materiaalin avulla
- valintaprosessin aikataulutuksessa varaudutaan uusintakerroksen tarpeeseen
- valintakoe laaditaan siten, että se mittaa suullista ja kirjallista kielitaitoa toivotulla kielitaidon tasolla ja on osittain automaattisesti arvioitavissa
- valintakokeen arviointia varten laaditaan arvioijien käyttöön sähköinen matriisi (toteutettavissa helposti esim. Moodlessa), joka antaa arviointikriteerit ja jonne tulokset kirjautuvat
- valintakoeprosessin suunnittelussa ovat mukana kaikki asianosaiset: arvioinnin suorittavat opettajat, muut kokeen valvojat, valinta-/opintotoimistopalvelut, tekninen tuki
- valintakokeen kirjallinen osuus tehdään alustalla, joka ei vaadi Haka-kirjautumista
- valintakokeen toteuttaminen ohjeistetaan valvojille tarkoin sekä kirjallisesti (valintakoemanuaali) että webinaarein
- digituki puhelimitse on valvojien saatavissa valintakokeen ajan.

3 Pedagogisten ratkaisujen reflektointi

Vieraskielisen korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen pedagogiset toimintatavat perustuvat ennen kaikkea yhteisöllisyyteen, aktivoiviin oppimis- ja opetusmenetelmiin ja työelämälähtöisyyteen. Pedagogisia ratkaisuja reflektoidessa on hyvä ottaa huomioon koulutuksen pituus, rakenne ja kuormittavuus sekä opiskelijoiden ohjaus ja tukeminen.

3.1 Koulutuksen pituus, rakenne ja kuormittavuus

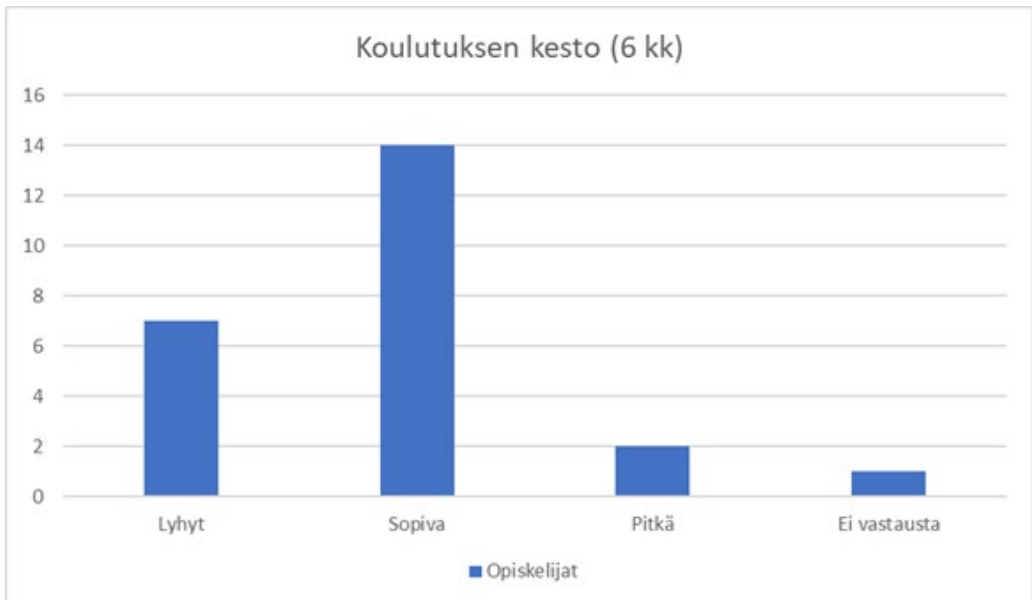
Vieraskielisen korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen kokonaislaajuus on 30 opintopistettä. Koulutus koostuu yleisistä kaikille opiskelijoille yhteisistä opinnoista (20 op) sekä eri ammattialoihin painottuvista tai monialaisista opinnoista (10 op). Kaikille yhteiset opintojaksot olivat Valmiudet korkeakouluopintoihin (6 op), Matematiikan valmentavat opinnot (3 op), Englannin kielen valmentavat opinnot (6 op) sekä valinnan mukaan joko Suomen kieli 1 (5 op), Suomen kieli 2 (5 op), Ruotsin kieli 1 (5 op) tai Ruotsin kieli 2 (5 op). Opetusta on mahdollista räätälöidä opiskelijan oman osaamisen ja tarpeiden mukaisesti esim. taitotasoihin perustuvien pienryhmien ja muiden pedagogisten toimintatapojen avulla. Pilottitoteutuksessa tämä näyttäytyi kielitaitotasoryhmien muodostamisena (Suomen kieli 1, Suomen kieli 2, Ruotsin kieli 1, Ruotsin kieli 2, ”hyvä englantti”). Alakohtaisista opinnoista opiskelijalla oli valittavana joko sosiaali- ja terveysalan, liiketalouden alan, tekniikan alan tai monialaisia opintoja. Alakohtaisissa opinnoissa englannin kielen opetus ja muut opittavat sisällöt oli mahdollista integroida alakohtaisiin opintoihin.

Koulutuksen kesto on 6 kuukautta. Pilottitoteutuksessa koulutus alkoi syyskuussa 2023 ja päättyi helmikuussa 2024. Opintojaksojen tarkempi ajoitus on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Koulutuksen rakenne ja ajoitus pilottikoulutuksessa

Opintojaksot	Laajuus (30 op)	Ajoitus (kesto 6 kk)						
		valitaan kaikki	syys	loka	marras	joulu	tammi	helmi
Yhteiset opinnot	valitaan kaikki							
Valmiudet korkeakouluopintoihin	6	•	•					
Matematiikan valmentavat opinnot	3			•	•	•	•	
Englannin kielen valmentavat opinnot	6	•	•	•				
Suomen tai ruotsin kieli	valitaan 5 op							
Suomen kieli 1	5			•	•	•		
Suomen kieli 2	5			•	•	•		
Ruotsin kieli 1	5			•	•	•		
Ruotsin kieli 2	5			•	•	•		
Alakohtaiset/ monialaiset opinnot	valitaan 10 op							
Sosiaali- ja terveysala	valitaan kaikki							
Sosiaali- ja terveysala ja englannin kieli 1	5				•	•		
Sosiaali- ja terveysala ja englannin kieli 2	5					•	•	
Liiketalouden ala	valitaan kaikki							
Liiketalouden ala ja englannin kieli 1	5			•	•			
Liiketalouden ala ja englannin kieli 2	5					•	•	
Tekniikan ala	valitaan kaikki							
Tekniikan ala	5				•	•	•	
Tekniikan ala ja englannin kieli	5				•	•	•	
Monialaiset opinnot	valitaan kaikki							
Monialainen koulutus- ja urasuunnittelu	5				•	•	•	
Monialainen koulutus- ja urasuunnittelu ja englannin kieli	5				•	•	•	

Koulutuksen lopussa opiskelijoilta pyydettiin anonyymisti kirjallista palautetta. Palautetta antoi yhteensä 24 opiskelijaa. Kuviossa 1 on esitetty opiskelijoiden mielipiteitä koulutuksen kestosta. Vastausten perusteella suurin osa vastaajista (14) piti pilottitoteutuksen pituutta sopivana. Vastaajista 7 piti pilottitoteutusta lyhyenä, kun taas 2 vastaajaa piti kestoa pitkänä. Yksi palautekyselyyn vastanneista ei kommentoinut opetuksen kestoa lainkaan. Ne, jotka arvioivat koulutuksen liian lyhyeksi, toivoivat aikaa löytää sopiva opiskelurytmi, sisäistää oppimaansa ja kehittää kielitaitoaan. Toisaalta muutama vastaaja pohti, vaikuttaako liian pitkä kesto keskeyttämiseen, jos opiskelija löytää muuta tekemistä.

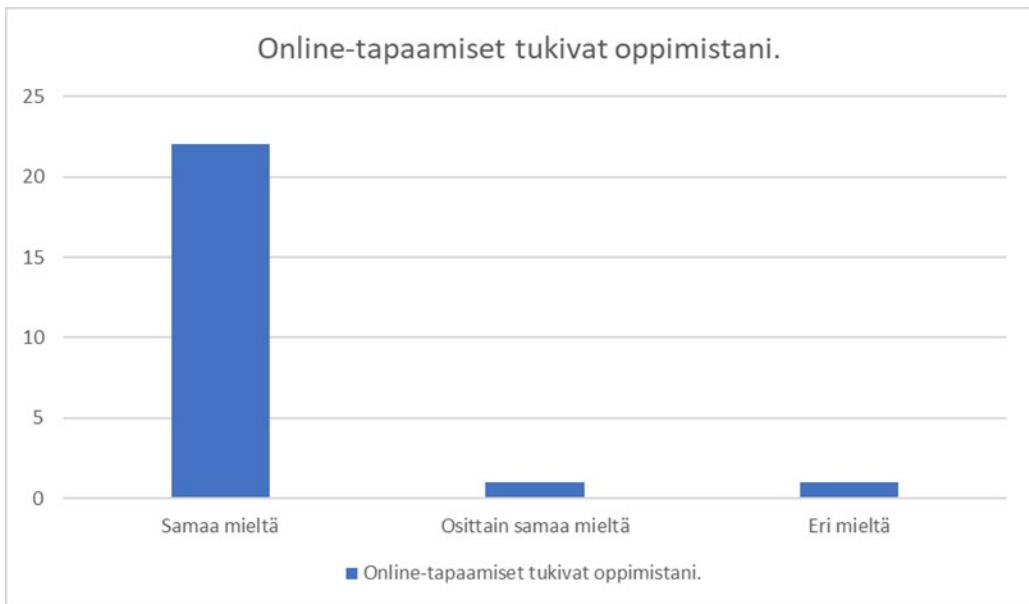

Kuvio 1. Opiskelijoiden käsitykset koulutuksen kestosta

Koulutus voidaan toteuttaa lähi-, monimuoto- tai verkko-opiskeluna. Pilottitoteutus 2023–2024 järjestettiin monimuotototeutuksena, joka toteutui pääasiassa ohjattuna verkko-opiskeluna ja itseopiskeluna. Verkko-oppitunteja Teamsissa tai Zoomissa oli joka viikko maanantaista torstaihin 2–6 tuntia päivässä. Perjantaisin oli ohjaustapaamisia, klinikoita sekä satunnaisesti verkko-oppitunteja. Verkko-opiskelun lisäksi oli järjestetty tapaamisia ja vierailukäyntejä koulutusta järjestävien korkeakoulujen kampuksilla. Toteutustavasta riippumatta opiskelijan aktiivisuus ja vastuunotto omasta oppimisesta korostuvat.

Loppupalautteessa opiskelijoilta kysyttiin palautetta verkkototeutuksesta. Kuviossa 2 on esitetty, miten opiskelijat kokivat verkkotapaamisten tukevan oppimista. Suurin osa vastaajista (22) koki verkkotapaamisten tukevan op-

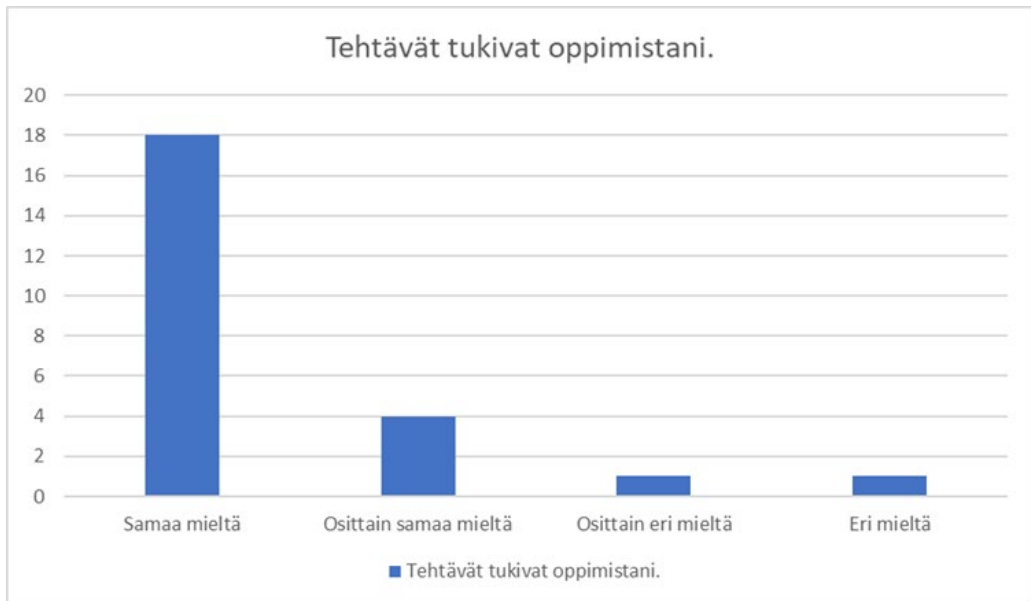
pimista. Yksi opiskelija koki verkkotapaamisten tukevan oppimista osittain ja yksi ei ollenkaan.

Kuvio 2. Opiskelijoiden kokemus verkkotapaamisten tuesta oppimiselle

Koulutuksen sisällöissä painottuvat englannin kielen opinnot ja ammatti-alakohtaiset tai yleiset korkeakouluopiskeluun valmentavat opinnot. Lisäksi koulutukseen sisältyy suomen tai ruotsin kielen sekä matematiikan opintoja. Kaikkien sisältöjen kohdalla korostuvat akateemiset taidot, kuten opiskelu- ja digitaidot sekä suomalaisen korkeakouluopiskelun tuntemus.

Suurin osa (18) loppupalautteeseen vastanneista koki, että koulutuksen oppimistehtävät tukivat oppimista. Neljä vastaajaa koki oppimistehtävien tukeneen oppimista osittain, yksi ei juurikaan ja yksi ei ollenkaan. (Kuvio 3.)

Kuvio 3. Opiskelijoiden näkemys tehtävien tuesta oppimiselle

Koulutuksen pituuden lisäksi opiskelijat antoivat palautetta opintojen rakenteesta. Nykyisen rakenteen positiivisiksi puoliiksi mainittiin mm. kurssien määrä, mahdollisuus yhdistää opinnot ja muu elämä, koulutuksen sopiva intensiteetti ja mielenkiintoinen sisältö. Toisaalta osa vastaajista koki nykyisen rakenteen liian kuormittavaksi ja hankalaksi yhdistää esimerkiksi työsäkäyntiin. Koulutuksen päätöstilaisuudessa pidetyssä palautekeskustelussa opiskelijat nostivat suullisesti esiin myös koulutuksen rakenteeseen ja opintuntien määrään liittyviä seikkoja. Osa opiskelijoista ehdotti opintojen rakenteen muuttamista siten, että jo alussa olisi enemmän yksilöllistä opinto- ja uraohjausta. Nykyisessä mallissa tämä oli heidän mielestään liian lähellä yhteishakuvaihetta. Myös yhteishaun vaatimista kielitesteistä toivottiin tietoa tarpeeksi varhaisessa vaiheessa, jotta niiden maksullisuus ei tulisi yllätyksenä yhteishakutilanteissa. Lisäksi kielitestin ajoitus puhututti, koska toisaalta testi piti saada ajoissa suoritetuksi, mutta toisaalta pitää olla myös tarpeeksi aikaa oppia kieltä ennen testiä. Koko koulutuksen näkökulmasta olennainen kysymys onkin, mikä olisi optimaalinen aloitusajankohta, jotta opiskelijat ehtisivät kehittää kielitaitoaan ja tehdä kielitestin ennen tammikuun yhteishakua englanninkielisiin tutkintoihin. Opettajien näkökulmasta koulutuksen rakenteessa mietitytti Valmiudet korkeakouluopintoihin -opintojakso, joka koulutuksen pilotoinnissa koostui neljästä eri osuudesta (Study Counselling, Digital Skills, Higher Education Study Skills ja Finnish Society and Culture). Jakaminen neljäksi itsenäiseksi opintojaksoksi helpottaisi opiskelijaa hahmottamaan sisältöjä ja omaa edistymistään. Toisaalta pienten opintojaksojen kokoaminen suuremmiksi kokonaisuuksiksi tekee opetussuunnitelman rakenteesta luettavamman. Opettajat pohtivat, voisivatko osuudet olla jatkossa

erillisiä opintojaksoja ja voisiko jotkin niistä arvioida merkinnällä suoritettu numeerisen arvioinnin sijasta.

Koulutuksen päätöstilaisuuden palautekeskustelussa osa opiskelijoista toivoi enemmän oppitunteja, varsinkin englannin ja suomen tai ruotsin kieleen. Lisäksi oppituntien määrän vaihtelu opintojaksojen välillä oli koettu hämmentävänä. Opettajat nostivat palautekeskusteluissa esiin opiskelijoiden osallistumisen ja aktiivisuuden erilaisuuden eri opintojaksoilla ja osuuksilla. Osa opiskelijoista osallistui valikoiden koulutuksen eri opintojaksoille tai osuuksiin. Esimerkiksi opinto- ja uraohjaukseen opiskelijat panostivat joissain tapauksissa enemmän kuin muihin opintoihin. Osa opiskelijoista taas otti osaa aktiivisesti kontaktiopetukseen, mutta ei palauttanut tehtäviä.

Opettajien palautteesta nousi esiin huomioita opiskelijoiden todistuksesta ja opintosuorituksista. Pilottitoteutuksessa koulutuksen aloitti yhteensä yli 80 opiskelijaa, joista todistuksen sai noin viidesosa. Koska vain harvat koulutukseen osallistuneista saivat todistuksen, pohdittiin syitä opintojen keskeyttämiseen tai osittaisiin opintosuorituksiin. Yksi mahdollinen syy liittyi koulutuksen markkinointiin. Uraohjaajien mukaan osa opiskelijoista oli luultu pääsevänsä koulutuksen jälkeen suoraan korkeakouluun opiskelemaan, mutta totuuden selvittyä osa heistä osallistui verkkotapaamisiin harvemmin ja teki tehtäviä vähemmän. Toisaalta pohdittiin myös, oliko 60 % läsnäolovaatimuksella merkitystä opintojen keskeyttämiseen. Jo alun suunnitteluvaiheessa (ks. luku 5 Aikajana koulutuksen kulusta) tulee päättää toteutustavan vaatimasta läsnäolosta. Päätöksessä on huomioitava se, että läsnäolovaatimus edistää opiskelijoiden sitoutumista koulutukseen sekä mahdollistaa vuorovaikutuksen niin opiskelijoiden kesken kuin opettajien ja opiskelijoiden välillä. Toisaalta on otettava huomioon myös se, että tiukka läsnäolovaatimus voi vaikeuttaa opintojen yhdistämistä muuhun elämään ja saattaa alentaa koulutuksen läpäisyprosenttia.

Suosittellemme, että

- koulutus järjestetään 5–6 kuukauden mittaisena; koulutuksen kesto ei suositella lyhennettäväksi
- opinnoissa on ainakin jonkinasteinen läsnäolovaatimus
- opinto- ja uraajaukseen panostetaan toteutustavasta riippumatta
- opiskelijoille kirkastetaan heti alussa, mikä on koulutuksen tarkoitus ja rakenne, mitä koulutukseen osallistuminen ajankäytöllisesti tarkoittaa ja mitä opiskelijalta odotetaan koulutuksen suorittamiseksi
- opiskelijoille selvennetään, että eri opintojaksoilla voi olla toisistaan poikkeavia toteuttamistapoja, esimerkiksi kontaktiopetuksen ja itsenäisen työskentelyn määrä voi vaihdella
- opiskelijoiden etenemisestä seurataan tasaisesti pudokkuuden ennaltaehkäisemiseksi; tätä varten tulisi järjestää säännöllisiä edistymispalavereja (ks. luku 3.3 Ohjaus ja tukitoimet)
- perustetaan tiimi, joka hoitaa putoamisvaarassa olevien opiskelijoiden tapauksia; nimetty opettajatiimi pohtii tukitoimia ja rästitehtävien korvausmahdollisuuksia tapauskohtaisesti
- jo opintojen alussa tarjotaan opiskelijoille tietoa korkeakouluhakuun vaadittavista kielitesteistä.

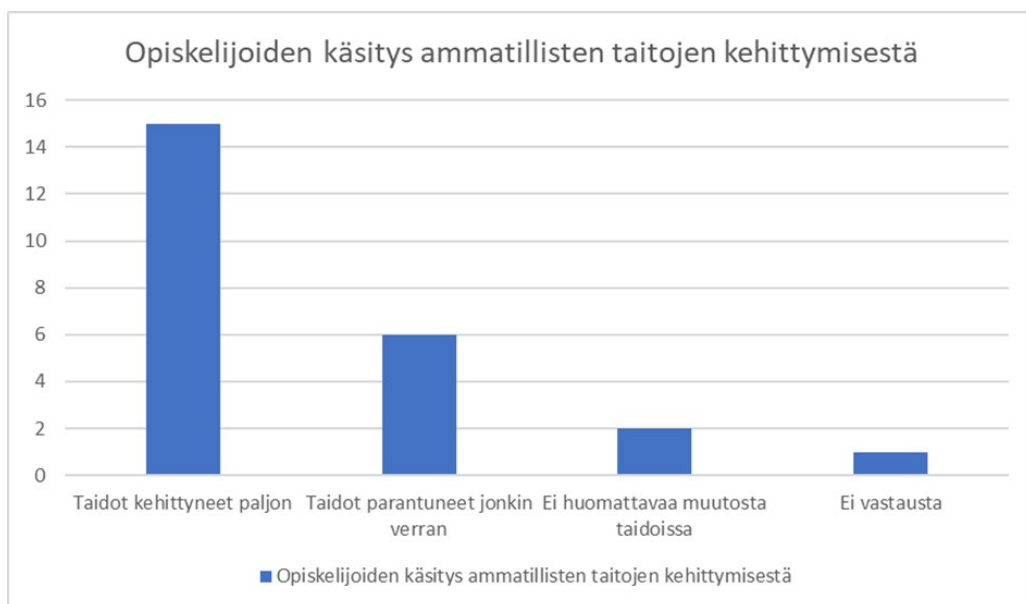
3.2 Taitojen ja tietojen kehittymisen tukeminen

Vieraskielisessä korkeakouluopintoihin valmentavassa koulutuksessa keskeisenä elementtinä on opiskelijan tukeminen sekä ammatillisten taitojen, opiskelutaitojen että kielitaidon kehittymisessä. Lisäksi pyrkimyksenä on edistää opiskelijoiden integroitumista osaksi korkeakouluyhteisöä ja mahdollistaa opiskelijoiden tutustuminen tutkintokoulutuksen opetukseen sekä hakuprosessiin.

Opettajien palautekeskustelun pohjalta nousi esiin, että opinnot olisi hyvä pystyä linkittämään opiskelijan omaan arkeen jokaisella opintojaksolla, sillä se edistää kotoutumista. Pilotissa linkitettiin esimerkiksi englannin opintoja omaan arkeen niin, että opiskelijat esittelivät ryhmälle omaa kotipaikkakuntaansa englanniksi.

3.2.1 Ammatillinen taitojen kehittymisen tukeminen

Kuviossa 4 esitellään opiskelijoiden käsityksiä omien ammatillisten taitojen kehittymisestä. Useimmat palautteeseen vastanneet opiskelijat kertoivat ammattitaitonsa kehittyneen paljon (15) tai jonkin verran (6). Kaksi vastasi, ettei ammattitaito ollut kehittynyt; toinen siitä syystä, että hän opiskeli sellaisia alakohtaisia opintoja, jotka eivät vastanneet hänen omia tulevaisuudensuunnitelmiaan. Varsinaisen alakohtaisen ammattitaidon ohella vastauksissa oli mainintoja tiedon saamisesta omasta alasta ja koulutusmahdollisuuksista Suomessa sekä taitojen kehittymisestä yleisissä työelämätaidoissa, kuten esiintymisvarmuudessa, ryhmätyötaidoissa ja oman osaamisen esilletuomisessa.

Kuvio 4. Opiskelijoiden käsitys ammatillisten taitojen kehittymisestä

Sosiaali- ja terveysalan opintojaksot tutustuttivat opiskelijat suomalaiseen sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmään sekä eri ammattiryhmien työnkuviin. Opintojaksot lisäsivät ymmärrystä siitä, millaista työskentely sosiaali- ja terveysalalla on, ja auttoivat hahmottamaan alan koulutusvaihtoehtoja sekä erilaisia väyliä alalle pääsemiseksi. Opintojaksot koettiin onnistuneiksi ja osa opiskelijoista päätyi hakemaan opiskelijaksi sosiaali- ja terveysalan tutkinto-ohjelmiin koulutuksen aikana tai sen jälkeen. Opettajat kokivat, että he onnistuivat opintojaksojen aikana antamaan opiskelijoille heidän pohjatietojaan monipuolisemman käsityksen sosiaali- ja terveysalasta ja alan opiskelusta.

Liiketalouden opintojaksojen tavoitteena oli tutustuttaa opiskelijat englanninkielisen liiketalouden koulutukseen ammattikorkeakouluissa sekä työllistymis- ja uramahdollisuuksiin liiketalouden alalla. Tavoitteena oli myös esitellä johdantotasolla korkeakouluopintojen keskeisiä liiketalousaineita, kuten yritystoiminnan osa-alueita ja liiketoiminnan peruskäsitteitä, tiimityöskentelytaitoja, johtamista, markkinointia, kansantaloutta ja kansainvälistä kauppaa.

Liiketalouden opintojaksot tukivat opiskelijan ammatillista kehittymistä niin liiketalousaineiden substanssin osaamisessa kuin englannin kielitaidon, vuorovaikutustaitojen ja urasuunnittelutaitojenkin kehittymisen osalta. Opintojaksoilla kerätyn palautteen perusteella opiskelijat kokivat hyväksi mm. opintojaksoihin suunnitellut sisällöt, teoria-aineiden soveltamisen käytäntöön sekä runsaan englanninkielisen vuorovaikutuksen ja keskustelun Zoom-tunneilla. Opintojaksojen opetus toteutui aikataulullisesti hyvin tiiviisti ja tulevaisuuden toteutuksissa aikataulussa olisi hyvä jättää tilaa reflektiolle, sisäistämiseksi ja oppimiselle.

Tekniikan koulutus toteutettiin vuorovaikutteisilla oppitunneilla, jotka rakentuivat ideasta kaupallistamiseen etenevän tuotekehityksen ympärille. Tämä mahdollisti käsittelytavan, jossa ei ollut tarpeen mennä teknisesti pieniin yksityiskohtiin. Näin eritasoiset ja eri tekniikan aloista kiinnostuneet opiskelijat pystyivät osallistumaan mielekkäästi. Vuorovaikutteisilla tunneilla käsittelytapoina olivat mm. aivoriihi ja keskustelu. Vuorovaikutteisten tuntien lisäksi oli itseopiskelua linkitettyjen materiaalien avulla. Kukin tehtävämoduuli arviointiin palautuksen jälkeen.

Monialaisissa opinnoissa sisältönä oli opiskelijan urasuunnitelmien edistäminen yleisellä tasolla. Sisältö oli jaettu opintojen ja työelämän englannin kielen taitoihin sekä kulttuurienväliseen viestintään työpaikalla, edistyneempiin digitaitoihin ja uraohjaukseen. Monialaisten opintojen keskeisenä tavoitteena oli oman urapolun hahmottaminen.

Suosittellemme, että

- alakohtaisilla opintojaksoilla kiinnitetään huomiota vuorovaikutteiseen toimintatapaan
- hyödynnetään harkinnan ja mahdollisuuksien mukaan aivoriihi- ja muita opiskelijoita aktivoivia ryhmätyömenetelmiä
- alakohtaisten opintojaksojen caset ovat riittävän yksinkertaisia ja linkitettävissä tosielämään
- tuetaan opiskelijoita kehittämään myös yleisiä työelämätaitoja, kuten esiintymisvarmuutta, ryhmätyötaitoja ja oman osaamisen esilletuomista
- tutustumiset alan tutkinto-opiskelun luennoille ovat osa alakohtaisia opintoja
- opiskelijoille järjestetään mahdollisuuksia tulla tutustumaan opiskelijoihin, henkilöstöön sekä tutkinto-opiskelijoiden alakohtaisiin luentoihin kampuksilla tai verkon kautta.

3.2.2 Kielitaidon kehittymisen tukeminen

Opiskelijoiden loppupalautteen perusteella opiskelijat kokivat itse kielitaitonsa parantuneen. Kuviossa 5 havainnollistetaan, että 24 loppupalautekyselyyn vastanneista 23 kertoi kielitaitonsa kehittyneen ainakin jollain tasolla. Yksi vastanneista jätti kokonaan vastaamatta kielitaidon kehittymiseen, mutta kukaan vastanneista ei kertonut kielitaitonsa jääneen koulutusta edeltävälle tasolle. On huomattava, että kyselyssä opiskelijat arvioivat kielitaitonsa kehittymistä kokonaisuutena, ei ainoastaan yhden kielen osalta. Yksi vastaajista toivoi, että suomen kielen opetteluun olisi ollut enemmän aikaa.

Kuvio 5. Opiskelijoiden käsitys oman kielitaidon kehittymisestä koulutuksen aikana

Kielitaidon osa-alueista opiskelijat mainitsivat erityisesti kirjoitus-, luku-, kielioppi- ja kommunikaatiotaitojen kehittyneen, kuullun ja luetun ymmärtämisen helpottuneen sekä puhenopeuden ja sanavaraston kasvaneen. Sanallisissa palautteissa kielitaidon kuvailtiin kasvaneen merkittävästi, valtavasti tai hieman. Oppimisteot, joiden erityisesti mainittiin kehittäneen kielitaitoa, olivat vuorovaikutustilanteet oppitunneilla, interaktiiviset luennot, äänimateriaalit, oppimistehtävät ja tutkimuksen tekeminen.

Huomion arvoista on, että palautteesta nousi muutaman vastanneen kohdalla esiin positiivinen muutos käsityksessä itsestään kielen käyttäjänä. Kahdelle vastanneesta merkittävä oppimiskokemus oli, että he huomasivat taitojensa kehittyneen ja oivalsivat, että virheistä ja ”epätäydellisyydestä” huolimatta he voivat sekä kommunikoida että selviytyä vieraalla kielellä.

Koulutuksen päätöstilaisuudessa pidetyn suullisen palautekeskustelun tulokset olivat linjassa kirjallisen palautteen kanssa. Palautekeskustelussa opiskelijat nostivat koulutuksen yhdeksi merkittävimmistä puolista kielitaidon, erityisesti englannin kielen taidon, kehittymisen.

Opettajille teetetyssä kirjallisessa palautekyselyssä ei otettu suoraan kantaa opiskelijoiden kielitaidon kehittymiseen. Kysyttäessä tästä opettajilta erikseen kaksi koko koulutuksen ajan englantia opettanutta opettajaa kertoi, että muutamalla heikoimmalla tasolla olleista taidot kehittyivät selkeästi

koulutuksen aikana. Muiden kohdalla niin selkeää muutosta ei ollut havaittavissa. Yksi opettaja totesi, että suulliset taidot, erityisesti sujuvuus, parantivat yleisesti ottaen selkeästi. Sen sijaan opintojaksojen opettajat nostivat esiin muita kielitaidon kehittymiseen ja kielen opettamiseen liittyviä seikkoja. Muutama opettaja ehdotti, että jatkossa englannin opetukseen olisi hyvä lisätä drillaavaa kieliopin harjoittelua sekä esitelmän pitämisen harjoittelua.

Opiskelijoiden englannin kielen taitotaso yllätti, sillä se oli joillakin huomattavasti korkeammalla tasolla kuin mihin oli varauduttu. Tämän vuoksi opintojakson sisältöä oli mukautettava ja eriytettävä vastaamaan paremmin opiskelijoiden kielitaidon tasoa. Yksi palautetta antaneista opettajista koki huomattavien tasoerojen vaikeuttaneen keskeisten sisältöjen opettamista ja opettajan työtä. Opettaja pohti, oliko tällä vaikutusta myös keskeyttämisprosenttiin, sillä oli vaikeaa saada kaikki opiskelijat sitoutumaan ja osallistumaan opetukseen asianmukaisella ja opiskelijakeskeisellä tavalla. On mahdollista, että jatkototeutuksissakin opetuksessa käytettyä englannin kielen tasoa on muokattava ryhmän mukaan.

Ruotsin opetuksesta muutama opettaja nosti esiin, että opintojakson sisältö oli hieman edistyneempi kuin muilla vastaavilla aloittelijoille suunnatuilla kursseilla. Pieni opiskelijaryhmä mahdollisti tehokkaan opetuksen, yksilölliset keskustelut ja ohjauksen. Kaksi pilottitoteutuksen opiskelijaa osallistui samaan ruotsin kielen ryhmään tutkinto-opiskelijoiden kanssa, mikä sujui hyvin niin ryhmään integroitumisen kuin oppimistavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta. Lisäksi opettajien palautekeskustelussa ilmeni, että kaikki ruotsin kielen valinneet opiskelijat myös suorittavat ruotsin opintojaksot loppuun.

Suomen kieltä oli mahdollista opiskella opintojaksoilla Suomen kieli 1 ja Suomen kieli 2. Jos opiskelija oli edistynyt suomen opinnoissaan jo pidemmälle, hän saattoi valita edistyneempiä opintojaksoja ammattikorkeakoulujen avoimesta tarjonnasta osaksi valmentavaa koulutusta. Suomen kielen opettajien palautteen perusteella opintojaksojen rungot ja aihepiirit olivat toimivia, mutta kuullun ja luetun ymmärtämistä olisi voinut olla vielä enemmän. Aktivoivaa ja vuorovaikutteista otetta pidettiin tärkeänä. Onkin tärkeää seurata opiskelijoiden osallistumista ja tehtävien suorittamista säännöllisesti sekä aktivoida erityisesti putoamisvaarassa olevia opiskelijoita. Opiskelijapalautteiden perusteella opintojaksojen tehtäviä, materiaaleja ja ilmapiiriä pidettiin hyvinä ja työmäärää sopivana. Opiskelijat olivat pääosin melko tyytyväisiä myös ohjaukseen ja saamansa palautteen määrään. Muutama opiskelija olisi toivonut enemmän aikaa opintojakson suorittamiseen tai enemmän harjoittelutunteja. Avoimissa palautteissa mainittiin hyödyllisinä ryhmäkeskustelut ja -harjoitukset.

Suosittellemme, että

- englannin kielen opintojaksot jatkuvat koko koulutuksen ajan
- englannin sekä suomen tai ruotsin kontaktiopetusta järjestetään riittävästi kielitaidon aktivoimiseksi
- kaikilla opintojaksoilla kiinnitetään huomiota kielitietoiseen opettamiseen, joka tukee opiskelijoiden kielitaidon kehittymistä
- englannin kielen opetuksessa otetaan huomioon ryhmän sisäiset taitotasoterot ja opetusta eriytetään mahdollisuuksien mukaan eri taitotasoille sopivaksi
- opiskelijoiden suomen ja ruotsin osaamisen taitotasoterot otetaan huomioon henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman tekemisessä.

3.2.3 Opiskelutaitojen kehittyminen

Vieraskielisen korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen opinnot alkoivat Valmiudet korkeakouluopintoihin -opintojaksoon kuuluvalla osuudella Finnish Higher Education and Study Skills, jonka yhtenä tavoitteena oli, että opiskelijat ymmärtävät, millaisia opiskelutaitoja korkeakoulussa tarvitaan ja kuinka opiskelutaitoja voi kehittää itsenäisesti. Osuus sisälsi opiskelutaidoista mm. verkkoluentoja, itsenäisiä tehtäviä Moodlessa, ryhmäkeskusteluja Zoom-tapaamisissa sekä arvioitavan ryhmätyötehtävän. Opiskelijat pääsivät siis koetelemaan erilaisia opiskelutapoja ja tehtävyytyyppejä jo osuuden aikana.

Opiskelijat pitivät opiskelutaitoja yhtä tärkeinä kuin koulutuksen järjestäjät. Osuuden välipalautteen mukaan valtaosa opiskelijoista koki, että luennot, pienryhmätyöskentely ja oppimistehtävät tukivat oppimista. Sekä osuuden että koko koulutuksen loppupalautteisiin vastanneista lähes kaikki olivat sitä mieltä, että heidän opiskelutaitonsa olivat kehittyneet osuuden ja koulutuksen aikana. Palautteen perusteella opiskelijat pitivät opiskelutaitoja tärkeinä tulevaisuuden opintojen kannalta. Erityisesti kehittyneistä taidoista esille nostettiin itsenäisen opiskelun taidot, ajanhallinta ja ryhmätyötaidot. Opettajapalautteen perusteella opiskelijat saivat osuudessa hyvän käsityksen suomalaisista korkeakouluopinnoista.

Pilottitoteutuksen opiskelijoilla oli kirjava opiskelu- ja työhistoria. Osa kohderyhmästä oli lukioikäisiä, osalla taas saattoi olla paljon työkokemusta ja jo useampikin korkeakoulututkinto suoritettuna. Tämä moninaisuus haastoi osaltaan myös opettajaa, jotta kaikki osallistujat saisivat opinnoista jotain irti. Yhdessä opettajapalautteessa pohdittiinkin, olisiko myös opiskelijoiden

akateemisten taitojen tasoeroilla voinut olla yhteyttä keskeytysprosenttiin, jos koulutuksen sisältö ei vastannut täysin opiskelijan omaa tarvetta.

Opettajapalautteen kehitysideana esiin nousi opiskelutaitojen harjoittelun laajentaminen koskemaan koulutuksen jokaista opintojaksoa. Finnish Higher Education and Study Skills -osuus antaa pohjan opiskelutaidoille, mutta niiden soveltamista käytäntöön tulisi tukea koulutuksen muilla opintojaksoilla. Opettajien mukaan ohjeistusta ja tukea tulisi lisätä muun muassa tehtävien ajoissa palauttamiseen, itsenäiseen opiskeluun sekä omien taitojen ja osaamisen reflektointiin. Sekä opettaja- että opiskelijapalautteessa nousi esiin, että kampuksella tapahtuva opetus auttaisi opiskelijoita pääsemään syvemälle suomalaisen opiskelukulttuuriin ja työskentelytapoihin.

Suosittellemme, että

- opintojaksoilla käytetään aikaa keskusteluun ja reflektointiin, jotta erot opiskelukulttuureissa tulevat ymmärrettävämmiksi
- opiskelutaitoja tuetaan ja harjoitellaan Finnish Higher Education and Study Skills -osuuden lisäksi koulutuksen jokaisella opintojaksolla, jotta opiskelijat pääsevät soveltamaan oppimaansa käytäntöön
- koulutuksen aikana painotetaan erityisesti aikatauluissa pysymisen, itsenäisen opiskelun, oppimisen reflektoinnin ja oman aikataulun luomisen tärkeyttä
- opiskelijoiden erilaiset työ- ja opiskeluhistoriat huomioidaan, jotta jokainen voisi omaksua uusia taitoja opintojen aikana.

3.2.4 Matemaattisten taitojen kehittymisen tukeminen

Matemaattisia taitoja tuettiin kaikille yhteisellä Matematiikan valmentavat opinnot -opintojaksolla sekä tekniikan alalle suuntautuville opiskelijoille erikseen räätälöidyllä jatko-opintojaksolla. Opintojaksojen sisällöt liittyivät lähinnä yläkoulussa opetettavaan matematiikkaan. Opintojaksot suoritettiin laske-malla tehtäviä, jotka olivat sähköisessä STACK-muodossa. Tämä mahdollisti tehtävien automatisoidun tarkastuksen sekä tehtävien satunnaistamisen.

Matematiikan valmentavat opinnot -opintojaksolla opiskelijat oli jaettu kolmeen ryhmään opiskelijoiden taitotasojen perusteella. Ryhmäkoot pyrittiin pitämään pieninä, jotta opiskelijoille voitiin tarjota yksilöllistä tukea. Yksi ryhmistä oli suunniteltu tukemaan sellaisia opiskelijoita, joille matematiikka

on haasteellista. Opetustunteja oli tälle ryhmälle enemmän kuin muille, joten heidän kanssaan materiaalia pystyttiin käsittelemään rauhalliseen tahtiin.

Kaikissa ryhmissä tarvittiin teknistä tukea alussa, koska matemaattisten merkintöjen syöttäminen sähköisesti oli opiskelijoille entuudestaan vierasta, ja he tarvitsivat ohjeistusta vastausten syntaksissa. Opiskelijat omaksuivat kuitenkin sähköisten vastausten syöttämisen nopeasti.

Kaikille yhteisessä matematiikan opetuksessa pidettiin olettamana, että AMK-valintakokeessa ei saa käyttää laskinta, joten opintojaksolla käytettiin paljon aikaa opiskelijoiden laskutaidon kehittämiseen sekä siihen, että opiskelijat osaavat arvioida ratkaisunsa järkevyyttä, vaikkei laskinta olisikaan käytössä. Tekniikan alalle suuntautuneet opiskelijat harjoittelivat lisäksi sähköisen laskimen käyttöä, koska AMK-valintakokeen matemaattis-luonnontieteellisten taitojen osiossa saa käyttää ainoastaan koejärjestelmän omaa laskinta.

Opintojaksoilla oli paljon sisältöä, minkä vuoksi loppuvaiheessa monet opintojakson alun asiat olivat unohtua opiskelijoilta. Tämän takia opintojaksolla pidettiin ehtimisen mukaan kertaustunteja. Jatkossa suosittelemme pitämään esimerkiksi jonkinlaisia kertaustestejä pitkin opintojaksoa, koska seuraavat sisällöt rakentuvat usein edellisen pohjalle, jolloin on tärkeää ylläpitää aiemmin opittuja taitoja.

Oppitunneille osallistuneet opiskelijat suoriutuivat opintojaksosta hyvin arvosanoin, koska he tekivät töitä koko opintojakson ajan. Sen sijaan joillain itsenäisesti opiskelevilla opiskelijoilla oli vaikeuksia, kun he yrittivät viime hetkellä ennen määräaikaa laskea kaikki opintojakson tehtävät. Tämän vuoksi suosittelemme jatkossa säännöllistä läsnäolovelvollisuutta matematiikan oppitunneille.

Opiskelijoiden loppupalautteesta on vaikea tehdä johtopäätöksiä, sillä palautteen antaneiden opiskelijoiden määrä oli varsin pieni. Kuitenkin oppitunneilla opiskelijoilta tuli hyvää palautetta opintojaksolla annetusta tuesta, joka koettiin hyödylliseksi ja tärkeäksi.

Suosittellemme, että

- opiskelijat jaetaan pienempiin ryhmiin (noin 20 henkeä/ryhmä) joko matemaattisen taitotason tai heidän suuntautumisalansa perusteella
- matematiikan oppitunneilla olisi läsnäolovelvollisuus opettajan harkinnan mukaisesti
- opintojakson aikana pidetään lyhyitä kertaustestejä, joilla ylläpidetään aiemmin opintojaksolla opittuja matemaattisia taitoja
- matematiikan opintojaksot alkavat koulutuksen loppuvaiheessa, jotta opiskelijoilla on ollut enemmän aikaa omaksua englannin kieltä sekä digitaitoja.

3.2.5 Integroituminen korkeakouluun ja yhteiskuntaan

Kampusvierailut

Opiskelijoille tarjottiin mahdollisuus vieraillla kotikampuksillaan kaksi kertaa koulutuksen aikana. Kampusvierailuiden tavoitteena oli tutustua korkeakouluihin ja tavata opiskelijoita ja opettajia. Pilottitoteutuksessa opiskelijat hyödynsivät mahdollisuutta kampusvierailuihin vain vähän. Erityisesti alakohtaisille luennoille tammi-helmikuun vaihteessa ei tullut juurikaan osallistujia. Osasyynä tähän saattoi olla, että osa opiskelijoista asui maaseudulla kaukana kampuspaikkakunnista. Toisaalta osallistujien vähäisyyteen saattoi vaikuttaa myös tiedottaminen. Suosittelemmekin tiedottamaan kampusta- paamisesta mahdollisimman ajoissa ja muistuttelemaan opiskelijoita vielä lähempänä tapaamisia.

Kuitenkin opiskelijapalautteen mukaan kampusvierailumahdollisuuksia pidettiin positiivisena asiana. Koulutuksen päätöstilaisuudessa pidetyssä palautekeskustelussa opiskelijat mainitsivat, että kampusvierailuihin tulisi olla mahdollisuus läpi koulutuksen ja siten, että vierailuilla voisi seurata opetusta. Kampusvierailuja toivottiin myös muihin oppilaitoksiin kuin ammattikorkeakouluihin. Opettajapalautteessa tuli esiin, että yhden ammattikorkeakoulun suomenkielisessä valmentavassa koulutuksessa tutustumiskäynnit on liitetty osaksi opintojaksoja, ja ne muodostavat yhden arvioitavan oppimistehtävän, mikä motivoi opiskelijoita osallistumaan niihin.

Finnish Society and Culture -osuus

Finnish Society and Culture -osuus oli osa opintojaksoa Valmiudet korkeakouluopintoihin. Osuuden tavoitteena oli auttaa opiskelijoita ymmärtämään Suomea sekä suomalaista yhteiskuntaa ja kulttuuria paremmin. Sen myötä haluttiin vähentää väärinkäsitysten riskiä sekä helpottaa integroitumista ja aktiivisemmän elämän aloittamista uudessa maassa. Osuudessa käsiteltiin seuraavia teemoja:

- Finland – Basic Information
- Finnish Culture: Calendar, Celebrations and Traditions
- What are Finns like?
- Finnish Welfare State
- Rights and Obligations of Individuals in Finland
- Politics and Civic Participation in Finland.

Pilottikoulutuksessa osuus toteutettiin heti koulutuksen alussa. Osuus suoritettiin pääasiassa itsenäisesti opiskellen, mutta se sisälsi myös kolme verkkotapaamista. Opetuksessa hyödynnettiin yhteisopettajuutta, sillä se mahdollisti dialogisen opetustavan, jossa opettajat luontevasti täydensivät toisiaan. Dialogisuuden avulla pyrittiin myös suomalaista opetus-kulttuuria mallintaen lisäämään opiskelijoiden kulttuuritietoisuutta. Opiskelijoiden integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan pyrittiin tukemaan myös Finnish Society and Culture -osuuksessa toteutuneella kielituella (ks. myös luku 3.3.3 Kielituki).

Opiskelijoille pidettiin alustus kulttuuritietoisuudesta ja kulttuurien välisestä viestinnästä. Tarkoituksena oli herätellä opiskelijoita keskustellen reflektoidaan sekä omaa että suomalaista kulttuuria. Opettajat kokivat kulttuuritietoisuuden lisääntyneen keskustelujen myötä. Osuuden loppupalautte, johon vastasi 33 opiskelijaa, tuki opettajien havaintoa. Lähes kaikki vastanneista kokivat saaneensa osuudesta itselleen hyödyllistä tietoa ja kertoivat osuuden olleen tasoltaan heille sopiva. Sanallisissa palautteissa mainittiin, että osuus oli auttanut opiskelijoita ymmärtämään suomalaisia ja suomalaista kulttuuria paremmin sekä integroitumaan suomalaiseen yhteiskuntaan.

Suosittellemme, että

- opiskelijoille järjestetään mahdollisuuksia tutustua opiskelijoihin, henki- löstään sekä tutkintojen alakohtaisiin luentoihin kampuksilla
- opiskelijoille tarjotaan mahdollisuuksia tutustua tutkinto-opintoihin myös verkon kautta
- verkkototeutuksissakin on säännöllisesti tapaamisia kampuksella
- Finnish Society and Culture -osuus järjestetään opintojen alussa, sillä se tukee suomalaiseen yhteiskuntaan integroitumista
- Finnish Society and Culture -osuudella pidetään opiskelijoiden kanssa säännöllisiä tapaamisia, joissa opiskelijoilla on mahdollista reflektoida muiden opiskelijoiden ja opettajan kanssa suomalaiseen yhteiskunnassa elämiseen liittyviä asioita.

3.3 Ohjaus ja tukitoimet

Vieraskielisessä korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen pilotissa ha- luttiin panostaa opiskelijoiden ohjaukseen. Opiskelijoita tuettiin oppimispro- sessin etenemisessä, ohjattiin valmentavan koulutuksen jälkeisiin opintoihin ja neuvottiin haku- ja valintaprosesseihin liittyvissä asioissa. Koulutuksessa oli mahdollista hyödyntää myös kokemusasiantuntijuutta korkeakouluopis- kelusta.

3.3.1 Orientaatio

Koulutus alkoi orientaatiopäivällä, joka sisälsi koulutuksen esittelyä, opis- kelijoiden henkilöllisyyksien tarkastamista, ammattikorkeakoulujen käyttäjä- tunnusten käyttöönottoa sekä uusien järjestelmien käytön aloitusta. Orientaatiopäivänä opiskelijoille näytettiin opettajien videotervehdykset. Videoilla hankehenkilökunta esitteli itsensä ja kertoi jonkin erityisen asian itsestään. Hankkeessa oli mukana paljon opettajia ja videoiden avulla he tulivat tutum- miksi opiskelijoille ja heidät oli helpompi muistaa. Erään opettajan videota opiskelija muisteli vielä koulutuksen päätösjuhlassakin.

Ensimmäisen päivän ja viikon aikataulu oli melko tiukka, koska kirjautuminen ja järjestelmien käyttöönotto vei erityisesti etänä aikaa. Lisäksi osa opinto- jaksosta alkoi ensimmäisen viikon lopussa. Jatkossa toimivampi ratkaisu oli- si useamman päivän kestävä orientaatiojakso, joka sisältäisi aiemmin mainit- tujen lisäksi opiskelijoiden ja opettajien tutustumista sekä henkilökohtaisen

aloituskeskustelun jokaisen opiskelijan kanssa. Lisäksi kampuksella tapahtuva orientaatio helpottaisi tutustumista, ryhmäytymistä, järjestelmien käyttöönottoa sekä madaltaisi kynnystä pyytää apua. Toisaalta on kuitenkin otettava huomioon, että osallistuminen kampuksella voi olla osalle opiskelijoista käytännön syistä haasteellista. Yhtenä mahdollisuutena opettajapalautteessa esitetään yksilöityä digitukihetkeä joko verkossa tai lähitapaamisena.

Koska suomalaisella opiskelukulttuurilla on omat ominaispiirteensä, jotka saattavat erota suurestikin opiskelijoiden tottumuksista, orientaatiojakson aikana on hyvä herätellä opiskelijat ajattelemaan, että tehtäviä ei tehdä opettajaa, vaan opiskelijaa itseään varten. On tärkeää, että opiskelijat hahmottavat koulutuksen kokonaisuutena ja ymmärtävät mm. tehtävien määrän ja niiden vaatiman ajan viikkotasolla. On hyvä tukea opiskelijoiden itseohjautuvuuden kehittymistä ja mallintaa mm. opinnoissa tarvittavaa ajankäytön suunnittelua, kalenterointia ja kirjaamista.

Orientaatiojakson ajankohtaan on syytä kiinnittää huomiota, jotta kaikki opiskelijat ehtivät vastaanottaa opiskelupaikkansa ennen orientaatioviikon alkua. Näin opettajat ovat tietoisia, kuinka moni on todella osallistumassa koulutukseen ja osaa ottaa tämän mm. ajankäytössä huomioon.

Suosittellemme, että

- haun ja orientaatiojakson välillä on oltava tarpeeksi aikaa (ks. luku 5 Aikajana koulutuksen kulusta)
- opinnot alkavat viikon kestäväällä orientaatiojaksolla
- orientaatiojakson aikana keskeisessä roolissa on kirkastaa opiskelijoille itseohjautuvuuden merkitystä opintojen suorittamisessa ja opintoihin osallistumisen vaatimuksia mm. ajankäytöllisesti
- osa orientaatiosta järjestetään kampuksella lähitapaamisena, jotta tietojärjestelmien käyttöönotto onnistuu paremmin ja tuki on lähellä; kampuksella tapahtuva lähitapaaminen lisää myös yhteisöllisyyttä ja ryhmäytymistä
- varmistetaan, että myös opiskelijat, jotka eivät pääse paikalle, tulevat tutuiksi järjestelmien kanssa esimerkiksi yksilöidyn etätukihetken avulla
- orientaatioissa varataan aikaa opiskelijoiden ja opettajien tutustumiselle ja ryhmäytymiselle
- jokaiselle opiskelijalle pidetään henkilökohtainen tulohaastattelu orientaatiojakson aikana.

3.3.2 Digituki

Digituki oli mukana koulutuksessa jo ensimmäisestä orientaatiopäivästä alkaen. Valmiudet korkeakouluopintoihin -opintojakson osuus Digital Skills järjestettiin itsenäisenä verkkototeutuksena, mutta opiskelijoille tarjottiin digitukitapaamisia verkossa ja kampuksilla. Digital Skills -osuuden aluksi esiteltiin myös Moodle-oppimisympäristöä, jossa kaikki koulutuksen opintojaksot suoritettiin. Lisäksi koulutuksen alussa vastuupettajat varmistivat, että ryhmän opiskelijoiden oppilaitosten tunnukset ja IT-asiat toimivat. Vastuukorkeakoulut olivat laatineet opiskelijoille esitteen, jossa oli keskeiset tiedot tunnusten ja järjestelmien käyttöönottoon.

Digitaidoissa opiskelijat tarvitsivat käytännön tukea muun muassa sisäänkirjautumisiin, Moodlen käyttöön sekä tehtävien valmiiksi merkintään. Digitukitapaamisten lisäksi opiskelijoille annettiin tarvittaessa henkilökohtaista ohjausta Teamsissa ja/tai sähköpostilla. Opiskelijapalautteen mukaan opiskelijat kokivat, että heidän digitaitonsa olivat kehittyneet koulutuksen aikana ja että näistä taidoista on hyötyä erityisesti tulevaisuuden korkeakouluopinnoissa sekä työhaussa.

Opettajien mukaan digitukea voisi kehittää jatkossa siten, että yhteisen aloitustapaamisen jälkeen olisi tarjolla neuvontaa paikan päällä, koska alussa monet kysymykset liittyivät kirjautumisiin ja ne olisi helpoin ratkaista yhdessä kampuksella. Vaihtoehtoisesti voisi tarjota henkilökohtaisia etätapaamisia, jos kampukselle saapuminen ei ole mahdollista. Lisäksi opettajat nostivat esiin, että koulutuksen alussa olisi hyvä käydä läpi opinnoissa käytettävät ohjelmat, jotta opiskelu ei keskeydy teknisten ongelmien takia. Jos opiskelija ei saa järjestelmiä toimimaan heti opintojen alussa, kynnys opintojen keskeyttämiseen laskee.

Suosittellemme, että

- orientaatiojakson aikana käydään läpi ne ohjelmat, joita opiskelija opinnoissaan tarvitsee
- aloitustapaamisen jälkeen tarjotaan digineuvontaa paikan päällä kampuksella, koska alussa monet kysymykset liittyvät kirjautumisiin ja ne on helpoin ratkaista yhdessä kampuksella; vaihtoehtoisesti voi tarjota henkilökohtaisia etätapaamisia
- koulutuksen alussa varmistetaan henkilökohtaisesti jokaisen opiskelijan kanssa, että järjestelmiin kirjautuminen ja niiden käyttäminen onnistuu
- koulutuksen alussa digitaitoja opiskellaan kontaktiopetuksena verkossa tai paikan päällä, jotta opiskelijat oppivat käyttämään järjestelmiä
- opiskelijoita kannustetaan alusta asti käyttämään oppilaitoksen sähköpostia ja seuraamaan sitä säännöllisesti
- opiskelijoilla on matalan kynnyksen kanava, kuten nimetty digitukihenkilö, jolta voi kysyä apua digivälineiden käyttöön.

3.3.3 Kielituki

Koska Vieraskielisen korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen pilottikoulutuksen kohderyhmänä olivat ukrainasta paenneet tilapäistä suojelua saavat henkilöt, haluttiin opiskelijoille tarjota kielitukea ukrainaksi ja/tai venäjäksi. Pilotin toimintamallit eivät siis täysin sellaisinaan sovellu kohderyhmille, joiden äidinkielen kirjo on laajempi. Koulutuksen sisäänpääsykriteerinä oli B1-taso englannin kielessä, mutta koska osa opiskeltavista asioista oli abstrakteja ja haastavia, pilottitoteutuksessa käytettiin venäjän- ja/tai ukrainankielistä kielitukea ymmärtämisen apuna.

Pilotointivaiheessa kielitukea toteutettiin seuraavilla tavoilla:

- orientaatiopäivänä tervetuliaissanat ukrainaksi
- orientaatiopäivänä digitukiasiat tulkattiin venäjäksi
- koulutuksen alussa englannin kielen klinikat (venäjä tukikielenä)
- koko koulutuksen ajan kielitukihenkilöt antoivat ohjausta ukrainaksi ja venäjäksi
- osalla opintojaksoista käytössä venäjänkieliset avainsanalistat oppimisen tukena
- mahdollisuus uraohjaukseen venäjäksi
- mahdollisuus saada neuvontaa yhteishakuun venäjäksi
- päätöstilaisuudessa musiikkiesitys ukrainaksi.

Esimerkkinä kielituen toteutumisesta opinnoissa on Finnish Society and Culture -osuus. Jokaisella opetuskerralla oli mukana vähintään yksi venäjää puhuva opettaja, joka saattoi tarvittaessa tarjota reaaliaikaista kielitukea. Jos materiaaleista oli tarjolla venäjänkielisiä versioita, niitä tarjottiin aina englanninkielisten rinnalla. Yksi käytetyistä materiaaleista oli Suomen pakolaisavun Suomi – Yhteiskuntaorientaation oppikirja, josta on kahdeksan erikielistä versiota. Verkkotapaamisten esityksiin oli kielitukena myös lisätty venäjänkielisiä avainsanoja ja -lauseita, jotta opetuksen seuraaminen olisi ollut helpompaa.

Myös suomen ja ruotsin kielen opetuksessa hyödynnettiin mahdollisuuksien mukaan monikielisiä materiaaleja. Esimerkiksi suomen kielessä yhtenä materiaalina käytettiin Hauska tavata! Opin suomea -oppimateriaalia, jossa on sanasto neljällä eri kielellä: suomeksi, englanniksi, ukrainaksi ja arabiaksi.

Englannin klinikalla oli mahdollisuus kysyä englannin opintojaksoilla esiin tulleista asioista. Useimmiten kysymyksen koskivat kielioppia ja opiskelutekniikkaa, jonkin verran sanastoa ja ääntämistä. Kieliopissa venäjän rakenteisiin rinnastaminen oli yksi keino, joka oli mahdollista toteuttaa kielellisesti homogeeniselle kohderyhmälle. Klinikkatunteja oli noin kaksi kertaa kolmessa viikossa. Tuntien kesto ja osallistujamäärä osoittivat klinikkatuntien tarpeen asteittaisen vähenemisen: ensimmäisillä kerroilla osallistujia oli yli 30 ja kysymyksiä riitti koko tunniksi. Sen jälkeen osallistujien ja kysymysten määrä väheni asteittain, kunnes viimeiselle klinikkatuntikerralle ei enää osallistunut ketään.

Opiskelijoille tarjottiin myös kielitukea ukrainan ja venäjän kielillä. Kielitukea oli hankkeessa antamassa kaksi kielitukihenkilöä, joista toinen antoi kielitukea ukrainaksi ja toinen venäjäksi. Kielitukihenkilön tehtävänkuvaan kuului mm. soittokierros koulutukseen valituille opiskelijoille, jotka eivät olleet vahvistaneet opiskelupaikan vastaanottamista määräaikaan mennessä, kielituen tarjoaminen opiskelijaryhmien viestintäkanavien kautta, kieleen ja kulttuuriin liittyviin kysymyksiin vastaaminen ja tarvittaessa tehtävänantojen sekä ohjeiden selittäminen opiskelijan omalla äidinkielellä. Kielituella haluttiin varmistaa, että olennainen tieto ei mene opiskelijoilta ohi mahdollisten kielellisten väärinkäsitysten takia. Opiskelijoilla oli myös mahdollista kääntyä kielitukihenkilön puoleen, jos hän tarvitsi ohjausta kieleen tai suomalaiseen opiskelukulttuuriin liittyvissä asioissa omalla äidinkielellään.

Opintojen alkaessa opiskelijoilla oli enemmän tarvetta kielituelle, mutta kysymysten määrä väheni alun jälkeen. Opiskelijapalautteen perusteella monille koulutuksen yksi keskeisimmistä anneista oli englannin kielen taitojen kehittyminen. Voi olla, että opiskelijoiden halu keskittyä englannin kielen harjoitteluun vaikutti kielitukitarpeen vähenemiseen koulutuksen edessä. Pidämme kielituen tarjoamista kuitenkin hyvänä asiana ja mahdollisuuksien mukaan suosittelemme sitä osaksi tulevia toteutuksia. On kuitenkin huomattava, että pilottitoteutuksessa osasimme ottaa ennalta huomioon opiskelijoiden mahdolliset äidinkielet. Tämä ei välttämättä ole tulevilla toteutuksilla yhtä helppoa, jos kohderyhmänä on monelta eri kielialueelta tulevia opiskelijoita.

Opiskelijapalautteessa kielituki ei noussut esiin avoimissa vastauksissa eikä siitä kysytty erikseen. Voidaankin olettaa, että opiskelijat mielsivät kielitueksi määrittelemämme toimenpiteet osaksi normaalia opetusta eivätkä kokeneet tarpeelliseksi kommentoida sitä erikseen.

Suosittellemme, että

- kielitukea tarjotaan mahdollisuuksien mukaan, esimerkiksi monikielisin lähdemateriaalein (esimerkiksi Finnish Society and Culture -osuudessa Suomi – Yhteiskuntaorientaation oppikirja, josta on kahdeksan erikielistä versiota)
- tuetaan kielitaidon kehittymistä tarjoamalla kielitukea opiskeltavalla kielellä
- englannin kielen taitojen kehittymistä tuetaan järjestämällä säännöllisesti varsinaisia englannin opintojaksoja tukevia vapaaehtoisia klinikoita, joihin opiskelijat voivat osallistua tarpeen mukaan.

3.3.4 Uraohjaus

Opiskelijoille tarjottiin Valmiudet korkeakouluopintoihin -opintojaksoon kuuluvalla Study counselling -osuudella (1 op) kaksi kertaa ryhmäohjausta sekä yksi tunti henkilökohtaista ohjausta. Ryhmäohjauksessa käsiteltiin opiskelijoiden vahvuuksia, tutkintojen alakohtaisia erityispiirteitä sekä yhteishakua. Henkilökohtaisessa ohjauksessa keskityttiin opiskelijan koulutus- ja urapolun suunnitteluun. Jokaisella alakohtaisella ryhmällä oli oma uraohjaaja. Järjestely koettiin hyväksi, koska yksi ohjaaja pystyi keskittymään yhteen opintoalaan. Pilottitoteutuksen aikana huomattiin study counselling -käsitteen olevan liian kapea, koska ohjauksessa etsittiin omaa alaa, tutkittiin vaihtoehtoja, pohdittiin urapolkua ja tehtiin tulevaisuuden suunnitelmia. Ohjauksessa tärkeitä teemoja olivat myös tulevaisuuden uskon ja visioiden vahvistaminen sekä itsetunnon tukeminen. Parempi termi olisikin tulevaisuuden ohjaus, koska opiskelijoiden ohjauksessa näkyväksi tuli yksilö kokonaisuutena.

Opiskelijoiden tarve henkilökohtaiseen ohjaukseen oli suuri ja osa opiskelijoista olisi toivonut sitä enemmän. Myös hankehenkilökunta oli sitä mieltä, että jatkossa uraohjausta tulisi tarjota enemmän. Palautteen mukaan opiskelijoiden tulevaisuuden suunnitelmat selkiytyivät osuuden aikana, sillä suurin osa vastaajista kertoi tietävänsä, mitä aikoo tehdä koulutuksen jälkeen. Pilottitoteutuksen aikana opiskelijoilla heräsi kysymyksiä erityisesti yhteishausta ja kielitodistuksista. Yhteishausta järjestettiin useampia kielituettuja tukihetkiä Zoomissa. Kielitodistuksia käsiteltiin yhteisessä tapaamisessa tammikuussa, mutta yhteishaun aikatauluun nähden se oli joidenkin opiskelijoiden mielestä liian myöhään. Jatkossa korkeakoulujen vaatimat kielitodistukset kannattaa esitellä jo aikaisemmassa vaiheessa.

Pilottitoteutuksessa uraohjausta toteuttivat SIMHE (Supporting Immigrants in Higher Education in Finland) -ohjaajat. Vastuuopettajan ja uraohjaajan välinen työnjako jäi toisinaan epäselväksi opiskelijoille, ja roolien laajuuden vuoksi päädyimme muuttamaan uraohjaajan nimikkeen opettajatuutoriksi. Jatkossa ohjausta antaisi opettajatuutor, jonka roolia laajennettaisiin siten, että hän vastaisi oman ryhmänsä opiskelijoiden henkilökohtaista tulohaastattelusta opintojen alussa, opintojen ja uran suunnittelusta opintojen aikana, auttaisi opiskelijoita opintoihin liittyvissä ongelmatilanteissa sekä toimisi ryhmänsä yhteyshenkilönä kaikissa koko ryhmää koskettavissa asioissa. Opettajatuutorin on hyvä olla ryhmän opetuksessa mukana oleva henkilö, jotta hän tutustuu opiskelijoihin ja tapaa heitä säännöllisesti.

Suosittellemme, että

- koulutuksessa huomioidaan uraohjauksen ja tulevaisuuden koulutuspolun suunnittelun keskeinen merkitys
- henkilökohtaista ohjausta tarjotaan ainakin 2–3 h/opiskelija
- ohjausta annetaan säännöllisesti koko koulutuksen ajan
- sovitaan selkeä työnjako opettajatuutorin ja vastuuopettajan välillä
- jokaisella ryhmällä on oma opettajatuutorinsa
- opettajatuutori on ryhmän opetuksessa mukana oleva henkilö, jotta hän tuntee opiskelijat
- opettajatuutori toimii matalan kynnyksen yhteyshenkilönä opiskelijoille
- huomioidaan ohjauksen aikataulussa englanninkielisten korkeakoulututkintojen hakajat (yhteishaku, suorahaku, erillishaku) sekä hakemiseen vaadittavat kielitaitotodistukset.

3.3.5 Vastuuopettajat

Vieraskielisen korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen pilottitoteutuksessa jokaisella ryhmällä oli oma vastuuopettajansa, joka toimi oman ryhmänsä yhteyshenkilönä kaikissa koko ryhmää koskevissa asioissa. Vastuuopettajat eivät kuitenkaan vastanneet yksittäisistä opintojaksoja koskevista asioista, lukujärjestysten päivityksistä ja ylläpidosta eivätkä opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisesta. Käytännössä vastuuopettajan rooliin kuului mm. dokumenttien ja opiskeluoikeuden tarkistaminen orientationspäivänä, digituen järjestäminen, opiskelijoiden tiedottaminen ajankohtaisista asioista, yhteyshenkilönä toimiminen, edistymisen seuranta, putoamisvaarassa olevien opiskelijoiden tavoittelu ja ohjaus, kampustapaamisten koordinointi, päätöstilaisuuden järjestäminen, opintosuoritusten koonti sekä todistusten laatiminen ja lähettäminen. Pilottitoteutuksessa vastuuopettajat pitivät tarpeen mukaan keskenään palavereja, joissa käytiin läpi ajankohtaisia opiskelijoiden ohjaukseen liittyviä asioita ja laadittiin tiedotteita opiskelijoille.

Opiskelijapalautteen perusteella opiskelijat olivat tyytyväisiä saamaansa tukeen opintojen aikana. Opettajilta saaduissa palautteissa toivottiin kuitenkin vastuuopettajan roolin kirkastamista ja rajaamista. Päädyimme laajentamaan uraohjaajan vastuuta siten, että hänestä tulisi opettajatuutori. Tällöin vastuuopettajan rooli olisi toimia hallinnollisena vastuuhenkilönä, joka seu-

raisi opiskelijoiden edistymistä opintosuoritusten kautta koko opintojen ajan. Seurannan myötä olisi helpompi tarjota tukea putoamisvaarassa oleville opiskelijoille. Vastuuopettaja vastaisi opintojaksojen viennistä oman oppilaitoksen opiskelijahallintojärjestelmään, koulutuksen opiskelijaluettelon ylläpidosta, opettajien informoimisesta, esim. opiskelijan keskeyttäessä opinnot, sekä opintosuoritusten kirjaamisen seurannasta. Valmistumisvaiheessa vastuuopettaja myöntää opiskelijalle suorituksen valmentavien opintojen suorittamisesta.

Edistymisen seurannan helpottamiseksi opettajat toivoivat myös säännöllisiä tapaamisia opintojaksojen opettajien, opettajatuutorin ja vastuuopettajan kesken. Sekä vastuuopettajan että opettajatuutorin tulisi olla joku koulutuksen opettajista, jotta he tulisivat paremmin tutuiksi opiskelijoiden kanssa.

Jatkototeutuksia ajatellen suosittellemekin rajaamaan vastuuopettajan roolia ja tekemään selkeän eron vastuuopettajan ja opettajatuutorin tehtävien välille. Tämä auttaa opiskelijoita hahmottamaan, kenen puoleen kääntyä, mutta toisaalta auttaa myös opettajia resurssien tasaisempana jakamisena. Onnistuakseen vastuuopettajan roolin, resurssien ja tehtävien tulee olla tiedossa hyvissä ajoin ennen koulutuksen alkua.

Suosittellemme, että

- jokaisella ryhmällä on oma vastuuopettajansa, joka on koulutuksen hallinnollinen koordinaattori; hänen tehtäviinsä kuuluu opiskelijoiden edistymisen seuranta suoritusrekisterin kautta ja vastuu opiskelijahallinnosta
- vastuuopettajan rooli vaatii erillisen resurssin ja sen tulee olla selkeästi tiedossa ennen koulutuksen alkua
- vastuuopettajan ja opettajatuutorin työnjaosta sovitaan tarkasti
- vastuuopettaja huolehtii, että säännöllisiä edistymisenseurantatapaamisia järjestetään riittävästi opintojaksojen opettajien ja opettajatuutorin ja vastuuopettajan kesken
- vastuuopettajan on hyvä olla oman ryhmän opetuksessa mukana, jotta hän tuntee opiskelijat
- vastuuopettaja ei kirjaa yksittäisten opintojaksojen arviointeja, vaan sen tekee opintojakson opettaja.

3.3.6 Traumatietoisuus

Henkilöstön traumatietoisuuden tärkeys nousee esiin sekä opiskelija- että opettajapalautteesta. Opettajat toivoivat palautteessa lisää koulutusta kriisi- ja traumatietoisuudesta. Tietoisuus siitä, miten traumojen aktivoitumiseen tulee suhtautua ja miten toimia, ovat tärkeitä. Tilanteet, joissa opiskelija esim. saattaa toimia tai käyttäytyä poikkeuksellisen epämääräisesti tai tuskaisesti, voivat olla myös opettajalle kuormittavia. Opettajan tulisi kuitenkin aina kyetä takamaan tilanteen turvallisuus ja hänellä tulisi olla varmuutta myös siitä, että opiskelija osaa hakea apua. Siksi koulutuksessa olisi hyvä olla jokin toimintamalli, johon tukeutua haasteellisessa tilanteessa. Yksi osa tätä on tieto siitä, miten ohjata opiskelija terveydenhuollon piiriin. Trauman aktivoituessa opiskelijaa ja opettajaa ei voi jättää yksin.

Suosittellemme, että

- koulutuksen opettajille tulee tarjota tietoa kriisi- ja traumatietoisuudesta ennen koulutuksen alkua; opettajille tulee tarjota myös ohjausta asian tiimoilta
- opettajalla tulee olla tietoa, mistä opiskelija voi saada apua ja miten ohjata opiskelija esimerkiksi terveydenhuollon piiriin
- koulutuksessa tulee olla jokin toimintamalli, johon tukeutua haasteellisessa tilanteessa
- opiskelijaa eikä opettajaa ei tule jättää yksin traumaattisen tilanteen kanssa; mahdollisuus tilanteiden läpikäymiseen tukee toimijoiden jaksamista ja hyvinvointia.

4 Opiskelijahallinnon rooli

Vastuukorkeakoulujen opiskelijahallinnoilla oli merkittävä rooli koulutuksen käytännön järjestelyissä. Niihin sisältyi mm. opintorakenteen vieminen Pippi-opintotietojärjestelmään, opiskelijoiden lisääminen oppilaitoksen opiskelijahallintojärjestelmään, arvosanojen hyväksiluku sekä todistusten laatiminen yhteistyössä vastuupettajan kanssa.

Opettajapalautteen mukaan pilottitoteutuksen suuri organisaatiomäärä (9 ammattikorkeakoulua) aiheutti koordinaatiohaasteita eikä siksi ole ihanteellinen. Myös opiskelijamäärä on pidettävä sellaisena, että se on hallittavissa. Jos kaikki 85 opiskelijaa olisivat suorittaneet opinnot, hallinnon määrä olisi ollut suuri. On tärkeää, että opintojakson opettaja vie arvioinnit rekisteriin, ei kolmas osapuoli.

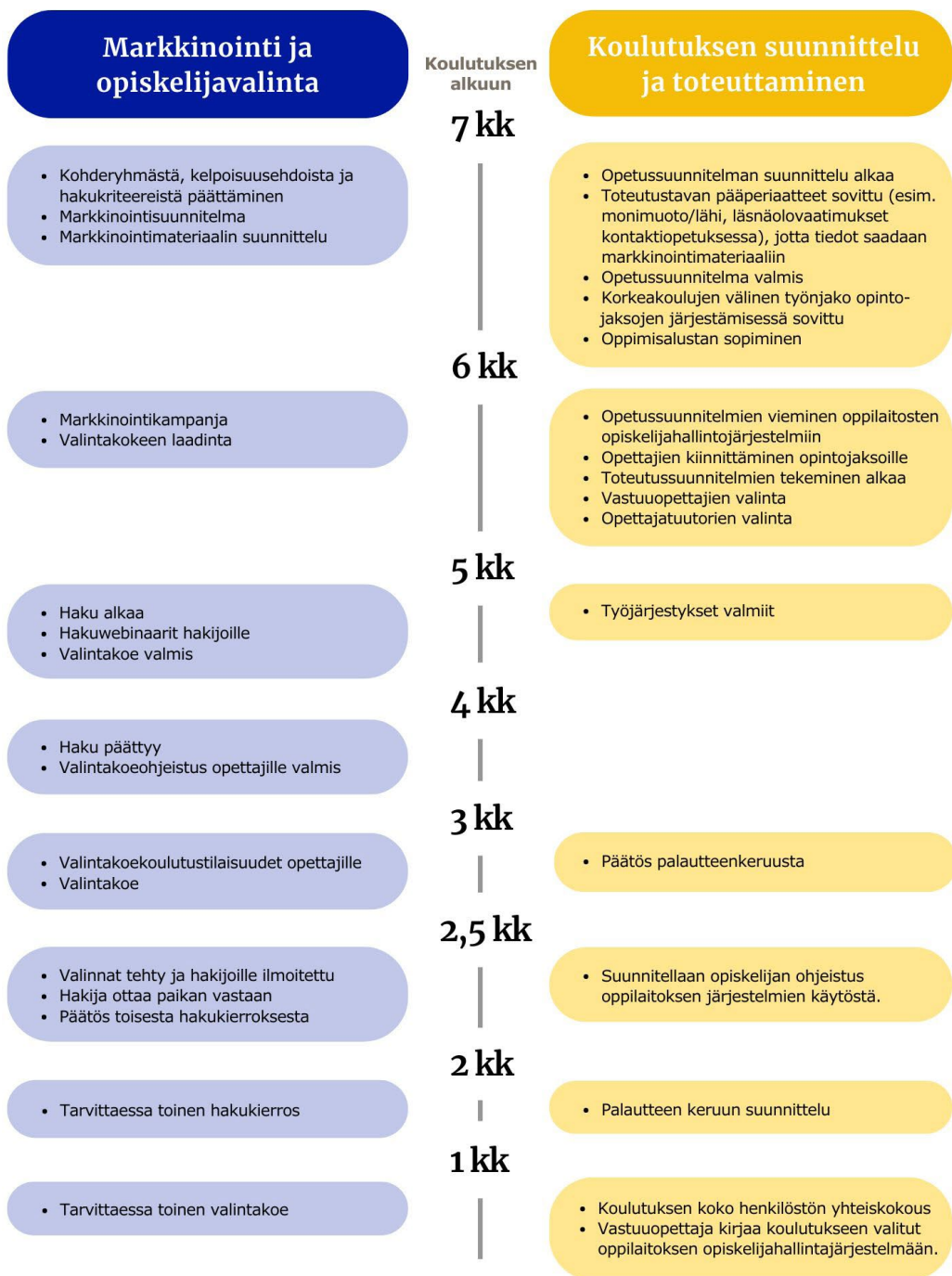
Hankkeen alussa laadittiin opiskelijahallinto-opas, jossa esiteltiin tärkeät vaiheet. Opiskelijahallinnon ohjeistus vaatii kuitenkin vielä tarkentamista. Ohjeistuksessa pitäisi päästä vielä lähemmäs käytäntöä ja kuvata konkreettiset toimenpiteet. Opiskelijahallinnon toimijoilla on merkittävä rooli. Valmentavaa koulutusta on kehitettävä ja koordinoitava laajasti koko korkeakoulun tasolla eikä sitä tule jättää vain yksittäisen henkilön tai esim. pienen opettajatiimin vastuulle.

Suosittellemme, että

- opiskelijahallinto on mukana koulutuksen suunnittelussa sen kaikissa vaiheissa
- mahdollisuuksien mukaan koulutuksen asioita hoitaa nimetty opiskelijahallinnon henkilö
- yhteistoteutuksessa on ennen koulutuksen aloitusta sovittu opiskelijahallintoon liittyvät toimintatavat ja käytänteet esimerkiksi opiskelijahallinto-oppaan avulla
- opiskelijahallinnon ohjeistuksessa pyritään mahdollisimman konkreettiseen tasoon.

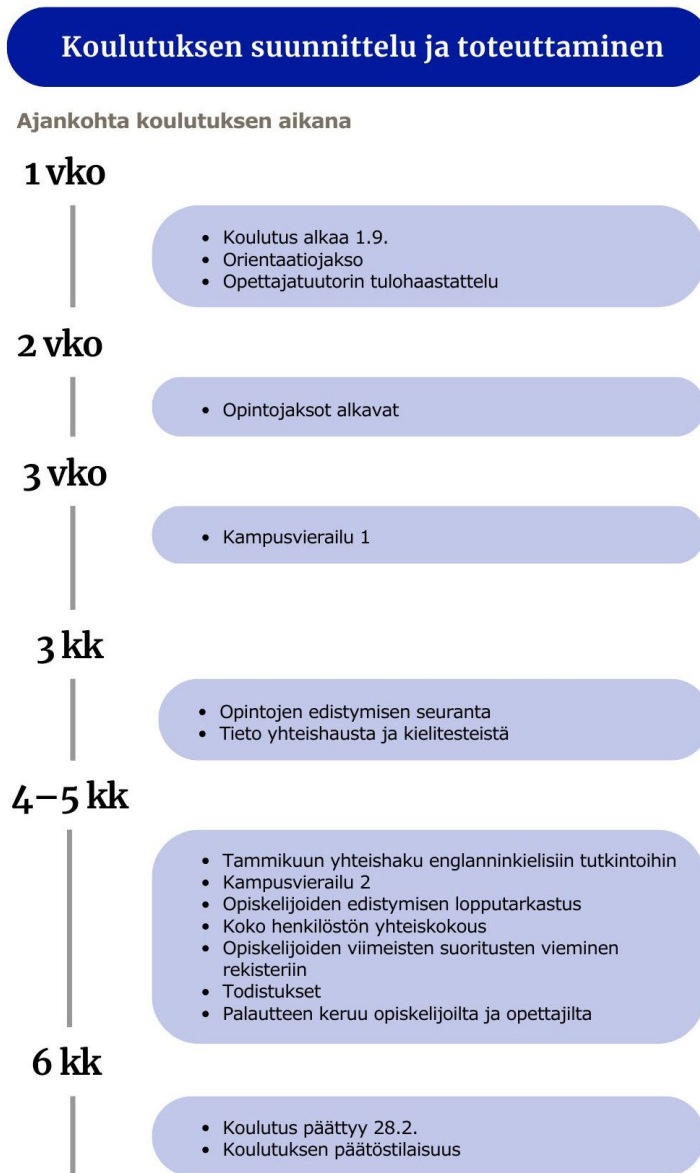
5 Aikajana koulutuksen kulusta

Vieraskielinen valmentava koulutus kestää noin kuusi kuukautta, mutta koulutusta ennakoivat toimet on hyvä aloittaa jo seitsemän kuukautta ennen koulutuksen alkua. Kuviossa 6 kuvataan tiettyjen virstanpylväiden ajoitus suunnittelun aloittamisesta koulutuksen aloitukseen asti. Ajat perustuvat pilotitoteutuksen kokemuksiin.

Kuvio 6. Koulutuksen suunnittelun aikajana

Kuviossa 7 esitetään olennaisten tapahtumien kautta koulutuksen kulku pi-
lottitoteutuksen aikana koulutuksen alusta sen päättymiseen asti.

Kuvio 7. Koulutuksen toteutuksen aikajana

II Artikkelit

1 Korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta kehitetään tukemaan myös englanninkielisiä koulutuspolkuja

Mia Sevonius-Male, projektipäällikkö, Karelia-ammattikorkeakoulu
Tiina Hirard, projektipäällikkö, Turun ammattikorkeakoulu
Julkaistu 10.1.2023

Suomalaisissa korkeakouluissa pyritään kolminkertaistamaan ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteen toteutumista tuetaan esimerkiksi parantamalla korkeakoulutuksen saavutettavuutta, niin että maahanmuuttajat eivät jatkossa enää olisi aliedustettuina korkeakoulutuksessa.

Yksi tärkeä saavutettavuutta lisäävä ja Suomeen muuttaneiden korkeakouluopintoja sujuvoittava tekijä on korkeakouluopintoihin valmentava koulutus.

Korkeakouluopintoihin valmentava koulutus on vakiintunut osaksi monen ammattikorkeakoulun opintotarjontaa, ja sille on laadittu ammattikorkeakoulujen yhteistyönä kansalliset opetussuunnitelmasuosittukset. Lisäksi valmentavalle koulutukselle on määritetty yhtenäiset suositukset hakukelpoisuudesta ja hakumenettelystä. Valmentavassa koulutuksessa painotetaan erityisesti kielitaidon vahvistumista, mikä puolestaan tukee sekä sisäänpääsyä korkeakouluopintoihin että opinnoissa menestymistä. Tähän saakka valmentavaa koulutusta on järjestetty ainoastaan suomenkielisenä, ja tavoitteena on ollut, että koulutus tukee siirtymiä nimenomaan suomenkielisiin tutkinto-opintoihin.

Englanninkielinen valmentava koulutus yhdeksän ammattikorkeakoulun yhteistyönä

Tulevaisuudessa korkeakoulutukseen pääsyä halutaan tukea myös niiden Suomeen muuttaneiden kohdalla, joiden suomen kielen taito on vasta kehittymässä ja joiden tavoitteena on sen vuoksi hakeutua englanninkielisiin tutkinto-opintoihin. Tähän tarpeeseen vastataan Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) rahoittamassa PrepProg-hankkeessa (2022–2024), jossa kehitetään vieraskielistä korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta. Koulutuksessa painotetaan englannin kielen opintoja, mutta tuetaan samalla myös kotimaisten kielten oppimista, jolla on suuri merkitys kotoutumisen ja Suomeen työllistymisen kannalta.

Karelia-ammattikorkeakoulun hallinnoimassa PrepProg-hankkeessa on mukana myös kahdeksan muuta ammattikorkeakoulua: Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, LAB-ammattikorkeakoulu, Metropolia Ammattikorkeakoulu, Oulun ammattikorkeakoulu, Savonia-ammattikorkeakoulu, Tampereen ammattikorkeakoulu, Turun ammattikorkeakoulu ja Yrkeshögskolan Arcada. Kumppanikorkeakoulut järjestävät lukuvuonna 2023–2024 englanninkielisen valmentavan koulutuksen valtakunnallisen yhteistoteutuksen. Koulutuksen haku toteutetaan keväällä 2023, ja tarjolla on yhteensä 100 opiskelijapaikkaa. Koulutuksen voi suorittaa joko alapainotteisessa sosiaali- ja terveysalan, tekniikan tai liiketalouden toteutuksessa tai monialaisessa toteutuksessa. Koulutus toteutetaan verkossa, jotta osallistuminen on mahdollista eri puolilta Suomea asuinpaikasta riippumatta.

Pilottitoteutuksen kohderyhmänä Ukrainasta paenneet

Valtakunnallisen pilottitoteutuksen kohderyhmänä ovat OKM:n rahoituspäätöksen mukaisesti Ukrainasta paenneet tilapäistä suojelua saavat henkilöt heidän koulutus- ja työllisyyspolkujensa sekä osallisuuden ja integraation edistämiseksi. Pilottitoteutuksessa voidaan käyttää tarpeen mukaan opetuksen ja ohjauksen tukikielenä ukrainaa, venäjää, suomea tai ruotsia. Kumppanikorkeakoulujen yhteisenä tavoitteena on, että hankkeen jälkeen englanninkielinen valmentava koulutus vakiinnutetaan osaksi korkeakoulujen opintotarjontaa ja että se on tarjolla tilapäistä suojelua saavien lisäksi laajasti myös muille Suomeen muuttaneille.

Alkuperäinen julkaisu

Sevonius-Male, M. & Hirard, T. 2023. Korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta kehitetään tukemaan myös englanninkielisiä koulutuspolkujä. Karelia-ammattikorkeakoulu. [https://www.karelia.fi/2023/01/korkeakouluopintoihin-valmentavaa-koulutusta-kehitetään-tukemaan-myyos-englanninkielisia-koulutuspolkujä/](https://www.karelia.fi/2023/01/korkeakouluopintoihin-valmentavaa-koulutusta-kehitetaan-tukemaan-myyos-englanninkielisia-koulutuspolkujä/) 10.1.2023.

2 Miksi teemme englanninkielisistä korkeakouluopinnoista saavutettavia ja tarkoituksenmukaisia maahanmuuttajille?

Tiina Hirard, projektipäällikkö, Turun ammattikorkeakoulu
Mia Sevonius-Male, projektipäällikkö, Karelia-ammattikorkeakoulu
Julkaistu 20.3.2023

Jo lähes kymmenen viime vuoden ajan Suomen väestön kasvu on ollut ainoastaan maahanmuuton varassa. Lisäksi nopeasti vanheneva väestönrakenne ja työikäisen väestön väheneminen kasvattavat muualta tulleiden työntekijöiden tarvetta. Samalla yhteiskunnan ja hyvinvoinnin kehittyminen edellyttävät osaamistason nousua, ja Suomella on OECD-maista suurin pula korkeakoulutetuista työntekijöistä.

Osaajatarpeeseen vastaamiseksi valtioneuvoston koulutuspoliittisessa selonteossa on linjattu, että korkeakoulujen tulee kasvattaa uusien ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä nykyisestä kolminkertaiseksi vuoteen 2030 mennessä. Ei kuitenkaan riitä, että Suomeen muuttaa lisää kansainvälisiä opiskelijoita, jos he eivät pysty etenemään tarkoituksenmukaiseen koulutukseen tai työelämään.

Pitovoimalla on tärkeä rooli osaajapulaan vastaamisessa. Osaajien Suomeen houkuttelun lisäksi on siis tärkeää, että Suomessa saadaan entistä paremmin käyttöön myös jo Suomessa asuvien maahanmuuttajien osaaminen.

Maahanmuuttajat ja maahanmuuttajataustaiset on tunnistettu aliedustetuksi ryhmäksi korkeakoulutuksessa, sillä 18–24-vuotiaiden maahanmuuttotautistaisten henkilöiden osuus uusista korkeakouluopiskelijoista on vain puolet heidän osuudestaan koko väestöstä. Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen teettämässä raportissa nostetaan esiin, että maahanmuuttajataustaisten korkeakouluopintoihin eteneminen on vaikeampaa kuin suomalaistaustaisilla.

Maahan muuttaneilla ei ole yhdenvertaisia mahdollisuuksia menestyä esimerkiksi korkeakoulujen valintakokeissa verrattuna niihin hakijoihin, jotka ovat opiskelleet suomalaisessa koulutusjärjestelmässä ja jotka voivat tehdä valintakokeen omalla äidinkielellään.

Yhtenä toimenpiteenä ja osana kansainvälistymisen edistämistä monessa korkeakoulussa on käynnistetty tai ollaan käynnistämässä entistä enemmän englanninkielisiä tutkintokoulutuksia. Niiden rinnalle on kuitenkin tarpeen kehittää myös ei-tutkintoon johtavia koulutuksia, jotka on suunnattu erityisesti maahanmuuttajakohderyhmälle, ja jotka lisäävät korkeakoulutuksen saavutettavuutta ja tukevat siirtymiä tutkinto-opintoihin.

Korkeakouluopintoihin valmentava koulutus tukee etenemistä tutkinto-opintoihin

Useat suomalaiset ammattikorkeakoulut ovat järjestäneet jo vuosien ajan maahanmuuttajille suunnattua korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta, jolle on laadittu ammattikorkeakoulujen yhteistyönä kansalliset opetus-suunnitelmasuosittukset. Lisäksi valmentavalle koulutukselle on määriteltä yhtenäiset suositukset hakukelpoisuudesta ja hakumenettelystä.

Valmentavassa koulutuksessa painotetaan erityisesti kielitaidon vahvistamista, mikä puolestaan tukee sekä sisäänpääsyä korkeakouluopintoihin että opinnoissa menestymistä. Tähän saakka valmentavaa koulutusta on järjestetty ainoastaan suomenkielisenä, ja tavoitteena on ollut, että koulutus tukee siirtymiä nimenomaan suomenkielisiin tutkinto-opintoihin. Käytännössä näin on myös käynyt, sillä monet ammattikorkeakoulujen suomenkielisissä koulutuksissa opiskelevista maahanmuuttajista ovat edenneet tutkinto-opintoihin suoritettuaan ensin valmentavan koulutuksen.

Tähän tarpeeseen vastataan Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa PrepProg-hankkeessa (2022–2024), jossa kehitetään vieraskielistä korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta.

Vieraskielisessä valmentavassa koulutuksessa painotetaan kieliopintoja ja pyritään kehittämään muiden opiskeluvalmiuksien ohella nimenomaan akateemista englannin kielen taitoa. Jos henkilön tavoitteena on hakeutua englanninkielisiin korkeakouluopintoihin, kielitaidon vahvistamisella on keskeinen rooli, koska läheskään kaikki maahanmuuttajat eivät puhu englantia äidinkielenään tai vahvimpana vieraana kielenään.

Esimerkiksi vuonna 2021 suurimpia Suomessa asuvia ulkomaan kansalaisuusryhmiä olivat Viron, Venäjän ja Irakin kansalaiset. On oletettavaa, että valtaosalla heistä ei ole yhtä hyvä englannin kielen taito kuin esimerkiksi suomalaisen koulutusjärjestelmän läpi käyneillä.

Kielitaidon lisäksi myös muut opiskeluun tarvittavat valmiudet ja opetukseen liittyvät käytänteet ovat erilaisia eri maissa. On tärkeää tehdä selväksi, mitä taitoja korkeakouluopiskelijoilta vaaditaan Suomessa, sekä tukea opiskeluun tarvittavien taitojen kehittämisessä.

Englanninkielistä valmentavaa koulutusta pilotoidaan valtakunnallisesti

PrepProg-hankkeessa kehitetään englanninkielistä valmentavaa koulutusta yhteensä yhdeksän ammattikorkeakoulun voimin. Karelia-ammattikorkeakoulun hallinnoiman hankkeen muita toteuttajia ovat

- Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk,
- LAB-ammattikorkeakoulu,
- Metropolia Ammattikorkeakoulu,
- Oulun ammattikorkeakoulu,
- Savonia-ammattikorkeakoulu,
- Tampereen ammattikorkeakoulu,
- Turun ammattikorkeakoulu ja
- Yrkeshögskolan Arcada.

Lukuvuonna 2023–2024 PrepProg-hankkeen kumppanikorkeakoulut järjestävät englanninkielisen valmentavan koulutuksen valtakunnallisen yhteistoteutuksen. Koulutuksen haku toteutetaan keväällä 2023, ja tarjolla on yhteensä 100 opiskelupaikkaa. Koulutuksen voi suorittaa joko alapainotteisessa sosi-aali- ja terveystieteiden, tekniikan tai liiketalouden toteutuksessa tai monialai-

sessä toteutuksessa. Koulutus toteutetaan verkossa, jotta osallistuminen on mahdollista eri puolilta Suomea asuinpaikasta riippumatta.

Valtakunnallisen pilottitoteutuksen kohderyhmänä ovat opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituspäätöksen mukaisesti Ukrainasta paenneet tilapäistä suojelua saavat henkilöt. Tavoitteena on edistää heidän osallisuuttaan ja integraatiotaan sekä henkilökohtaisia koulutus- ja työllisyyspolkujaan. Koulutuksessa voidaan käyttää tarpeen mukaan opetuksen ja ohjauksen tukikielenä ukrainaa, venäjää, suomea ja/tai ruotsia.

Valtakunnallisessa yhteistoteutuksessa pilotoidaan PrepProg-hankkeessa laadittavia opetussuunnitelma- ja valintamenettelysuosituksia. Niiden avulla pyritään rakentamaan englanninkieliselle valmentavalle koulutukselle yhteinen malli toteutettavaksi suomalaisissa ammattikorkeakouluissa. Kumppanikorkeakoulujen yhteisenä tavoitteena on, että hankkeen jälkeen englanninkielinen valmentava koulutus vakiinnutetaan osaksi korkeakoulujen opintotarjontaa ja että se on tarjolla tilapäistä suojelua saavien lisäksi laajasti myös muille Suomeen muuttaneille.

Edistävätkö englanninkieliset opinnot kotoutumista Suomeen?

On luonnollista, että monet maahanmuuttajat pyrkivät aloittamaan opinnot suomalaisessa korkeakoulussa englanniksi, jos suomen kielen taito ei ole vielä riittävä suomenkieliseen tutkintokoulutukseen. Esimerkiksi Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen teettämän selvityksen mukaan ja selvitykseen sisältyneiden opiskelija- ja henkilöstötapaamisten perusteella opiskeleminen englanniksi ei välttämättä kuitenkaan edesauta opiskelijoiden integroitumista suomalaiseen työelämään.

Pahimmassa tapauksessa maahanmuuttajille suunnattujen englanninkielisten koulutusten edut jäävät kokonaan saavuttamatta, jos kotoutuminen suomalaiseen yhteiskuntaan ei onnistukaan opintojen aikana tai niiden jälkeen. Yhtenä keskeisenä tekijänä suomalaiseen yhteiskuntaan asettumisessa nähdään kotimaisten kielten taito, mutta moni englanninkielisessä koulutuksessa opiskeleva havahtuu suomen tai ruotsin kielen osaamisen tärkeyteen vasta valmistuttuaan ja todettuaan, ettei löydäkään työpaikkaa. Suomessa on edelleen tarjolla vain vähän sellaisia työpaikkoja, joissa ei edellytetä edes jonkintasoista suomen kielen taitoa.

Kun englanninkielisiä tutkintokoulutuksia tarkastellaan suomen kielen oppimisen näkökulmasta, on selvää, että riittävän ammatillisen suomen kielen taidon saavuttaminen opintojen aikana on haasteellista. Varsinkin silloin, jos kielitaitoa lähdetään kehittämään vasta opintojen loppuvaiheessa, on lähes mahdotonta saavuttaa työelämässä tarvittavaa kielitaitoa opiskeluaikana.

Voidaankin kysyä, tukevatko englanninkielinen valmentava koulutus ja tutkinto-opinnot henkilön kotoutumista Suomeen. Vai olisiko maahan muuttaneen parempi keskittyä ensin muutaman vuoden ajan suomen kielen opiskeluun ja suorittaa sitten korkeakouluopintonsa suomeksi?

Kielen oppiminen on joka tapauksessa hidas, vuosia kestävä prosessi. Jotta maahanmuuttaja pääsisi valmistautumaan tuleviin korkeakouluopintoihinsa mahdollisimman nopeasti, vaikka heti Suomeen saavuttuaan, on tärkeää tarjota valmentavaa koulutusta myös englanniksi. Näin ne maahanmuuttajat, jotka osaavat jo riittävästi englantia, pääsevät nopeasti osaksi korkeakoulu-yhteisöä ja eteenpäin koulutuspolullaan, vaikka eivät vielä pystyisikään opiskelemaan suomeksi.

Korkeakouluissa on panostettava kieliopintoihin ja kokonaisvaltaiseen ohjaukseen

Jotta myös englanninkieliset koulutuspolut edistäisivät kotoutumista Suomeen, on tärkeää, että opintoihin sisällytetään myös kotimaisten kielten opintoja sekä tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta. Vieraskielisen valmentavan koulutuksen opetussuunnitelmaan kuuluukin opiskelijan valinnan mukaan joko suomen tai ruotsin kielen opintoja. Tavoitteena on mahdollistaa kotimaisten kielten opiskelu eri kielitaitotasolla, niin että tarjolla on alkeistason opetuksen lisäksi myös edistyneemmän tason kieliopintoja.

Suomen tai ruotsin kielen oppimista on tärkeää tukea myös valmentavan koulutuksen jälkeisissä tutkinto-opinnoissa. Englanninkielisten tutkintokoulutusten lisääntyessä entisestään korkeakouluilta vaaditaan erityistä panostusta paitsi kielten opintojen järjestämiseen myös kieliopintoihin liittyvään ohjaukseen.

Kieliopintojen lisäksi englanninkielisissä koulutuksissa tarvitaan tukea myös suomalaisen korkeakoulutuksen toimintatapoihin ja työelämään tutustumisessa. Suomeen muuttaneiden opiskelijoiden ohjauksen tarve on suuri opintojen alussa, mutta jatkuu läpi koko koulutuspolun. Jo vieraskieliseen valmentavaan koulutukseen sisältyy opinto- ja uraohjausta, ja tutkinto-opintojen aikana on tärkeää tukea opiskelijoita esimerkiksi harjoittelupaikkojen etsimisessä ja niihin hakemisessa. Maahan muuttaneilla on usein vähemmän työelämäverkostoja, ja niiden muodostaminen voi olla vaikeampaa kuin kantaväestöllä.

Valmentavan koulutuksen keskeinen tehtävä on paitsi kehittää opiskelijoiden osaamista ja opiskeluvalmiuksia, myös lisätä heidän tietoisuuttaan erilaisista opiskelumahdollisuuksista korkeakouluissa ja tukea esimerkiksi tutkintokoulutusten hakuprosesseissa. Englanninkielisen valmentavan koulutuksen kautta yhä useampi maahanmuuttaja pääsee aloittamaan omaa korkeakoulupolkuun Suomessa sekä sitä kautta siirtymään työelämään ja asiantuntijatehtäviin.

Lähteet

- Asikainen-Kunnari, T., Heikkilä, K. & Komppa, J. 2022. Korkeakoulujen kansainvälisille tutkinto-opiskelijoille ja kansainväliselle henkilökunnalle tarjottava kotimaisten kielten opetuksen ja oppimisen tuki – opintohallinnon näkökulma. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 13(2). Saatavissa: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-maaliskuu-2022/korkeakoulujen-kansainvalisille-tutkinto-opiskelijoille-ja-kansainvaliselle-henkilokunnalle-tarjottava-kotimaisten-kielten-opetuksen-ja-oppimisen-tuki-opintohallinnon-nakokolma>
- Airas, M., Delahunty, D., Laitinen, M., Saarilampi, M-L., Sarparanta, T., Shemsedini, G., Stenberg, H., Vuori, H. & Väättäin, H. 2019. Taustalla on väliä – Ulkomaalaiset opiskelijat korkeakoulupolulla. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisut 22:19. Saatavissa https://karvi.fi/wp-content/uploads/2019/11/KARVI_2219-2.pdf
- Mustonen, A. & Tuisku, S. 2019. Mihin tähtää, nursing-ohjelma? *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 10(1). Saatavissa <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-helmikuu-2019/mihin-tahtaat-nursing-ohjelma>
- Stenberg, H., Hirard, T., Autero, M. & Korpela, E. (toim.) 2019. Korkeakouluvalmiuksia maahanmuuttajille – hyvät käytänteet ja suositukset valmentavaan koulutukseen. Metropolia Ammattikorkeakoulun julkaisuja. Taito-sarja 41. Saatavissa <https://www.theseus.fi/handle/10024/265054>
- Tilastokeskus 2020. Muuttoliike. Liitekuvio 3, Väkiluvun lisäys, syntyneiden enemmyyden ja nettomaahanmuutto 1975–2020. Saatavissa https://www.stat.fi/til/muutl/2020/muutl_2020_2021-05-12_kuv_003_fi.html
- Tilastokeskus 2021. Ulkomaan kansalaiset. Saatavissa <https://www.tilastokeskus.fi/tup/maahanmuutto/maahanmuuttajat-vaestossa/ulkomaan-kansalaiset.html>
- Valtioneuvosto 2021a. Koulutus- ja työperäisen maahanmuuton tiekartta 2035. Valtioneuvoston julkaisuja 2021:74. Saatavissa https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163408/VN_2021_74.pdf
- Valtioneuvosto 2021b. Valtioneuvoston koulutuspoliittinen selonteko. Valtioneuvoston julkaisuja 2021:24. Saatavissa <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162995>
- Väisänen, T., Sevonius-Male, M., Hiltunen, L. & Jarovaja, A. 2022. Suomenkielisissä koulutuksissa opiskelevat vieraskieliset tarvitsevat ja saavat tukea. Saatavissa <https://www.karelia.fi/2022/11/suomenkielisissa-koulutuksissa-opiskelevat-vieraskieliset-tarvitsevat-ja-saavat-tukea/>

Alkuperäinen julkaisu

Hirard, T. & Sevonius-Male, M. 2023. Miksi teemme englanninkielisistä korkeakouluopinnoista saavutettavia ja tarkoituksenmukaisia maahanmuuttajille? Turun ammattikorkeakoulu. Talk-verkkolehti. 20.3.2023. <https://talk.turkuamk.fi/puheenvuoroja/miksi-teemme-englanninkielisista-korkeakouluopinnoista-saavutettavia-ja-tarkoituksenmukaisia-maahanmuuttajille/> 24.6.2024.

3 Miten korkeakoulut voivat tukea ulkomaalaistaustaisten opiskelua englanninkielisissä koulutuksissa?

Tiina Hirard, projektipäällikkö, Turun ammattikorkeakoulu
Julkaistu 01/2024

Suomalaiset korkeakoulut haluavat kasvattaa ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrää, minkä vuoksi myös englanninkielisten tutkintokoulutusten määrä on kasvussa useissa ammattikorkeakouluissa (Valtioneuvosto 2021). Tutkintokoulutusten lisäksi joissakin korkeakouluissa on lähdetty kehittämään myös englanninkielistä jatkuvan oppimisen tarjontaa. Esimerkiksi tilapäistä suojelua saaville henkilöille on järjestetty Valtioneuvoston toimenpideohjelman (2022) mukaisesti erilaisia avoimen AMK:n opintoja, joiden tavoitteena on mahdollistaa korkeakouluopiskelu Suomessa ja tarvittaessa myös suoritettujen opintojen hyväksiluku osaksi ulkomaista tutkintoa.

Englanninkielisen koulutustarjonnan laajeneminen on toivottavaa, sillä se lisää korkeakoulutuksen saavutettavuutta esimerkiksi edellä mainittujen kohderyhmien kohdalla. Samaan aikaan on kuitenkin tärkeää pohtia sitä, millaisia tukitoimia englanninkielisen koulutustarjonnan rinnalle mahdollisesti tarvitaan. On tärkeää tiedostaa, että kaikkien ulkomaalaistaustaisten englannin kielen taito ei ole riittävä korkeakouluopiskeluun. Kielitaitoon liittyvien tarpeiden lisäksi kohderyhmä saattaa tarvita ohjausta ja tukea myös muunlaisten korkeakouluvalmiuksien kehittämisessä.

Tässä artikkelissa esitellään englanninkielistä korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta, jossa keskitytään akateemisen englannin kielen taidon sekä muiden korkeakouluopinnoissa tarvittavien opiskelutaitojen kehittämiseen. Lisäksi esitetään suosituksia siitä, miten valmentavaa koulutusta ja sen toimintatapoja voitaisiin hyödyntää korkeakouluissa laajemminkin tukemaan ulkomaalaistaustaisten opiskelua englanniksi myös tutkintokoulutuksissa.

Englannin kielen opinnot korkeakouluopintoihin valmentavassa koulutuksessa

Suomalaisissa korkeakouluissa englanninkieliset tutkintokoulutukset sekä niihin sisältyvät englannin kielen opinnot on tavallisesti suunnattu opiskelijoille, joiden englannin kielen osaaminen on Euroopan neuvoston (2001) määrittelemän eurooppalaisen viitekehysten taitotasolla B2. Ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden englannin kielen taito ei kuitenkaan aina ole keskimäärin samalla tasolla kuin esimerkiksi suomalaisen koulutusjärjestelmän läpi käyneillä. Englannin kielen taidon kehittäminen taitotasolta B1 tasolle B2 onkin määritelty yhdeksi tärkeimmistä tavoitteista englanninkielisessä korkeakouluopintoihin valmentavassa koulutuksessa (PrepProg 2023).

Englanninkielistä valmentavaa koulutusta kehitetään Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa PrepProg-hankkeessa (2022–2024), johon osallistuu yhteensä yhdeksän suomalaista ammattikorkeakoulua. Hankkeessa laaditaan englanninkieliselle valmentavalle koulutukselle kansalliset opetussuunnitelmasuosittukset sekä järjestetään koulutuksen pilottitoteutus lukuvuonna 2023–2024. Opetussuunnitelmassa korostuvat erityisesti englannin kielen opinnot, joiden osuus on yli kolmasosa koko 30 opintopisteen laajuisesta koulutuksesta (Kuva 1). Lisäksi englannin kielen taidon kehittymistä tuetaan aktiivisesti myös muilla opintojaksoilla, jotka toteutetaan englanniksi ja joiden yhtenä tavoitteena on perehtyminen englanninkielisiin käsitteisiin esimerkiksi korkeakouluterminologian ja matematiikan osalta. (Turun ammatti-korkeakoulu 2023.)

Opintojaksot	Laajuus (30 op)	Ajoitus (kesto 6 kk)					
		syys	loka	marras	joulu	tammi	helmi
Yhteiset opinnot	valitaan kaikki						
Valmiudet korkeakouluopintoihin	6	•	•				
Matematiikan valmentavat opinnot	3			•	•	•	•
Englannin kielen valmentavat opinnot	6	•	•	•			
Suomen tai ruotsin kieli	valitaan 5 op						
Suomen kieli 1	5			•	•	•	
Suomen kieli 2	5			•	•	•	
Ruotsin kieli 1	5			•	•	•	
Ruotsin kieli 2	5			•	•	•	
Alakohtaiset/ monialaiset opinnot	valitaan 10 op						
Sosiaali- ja terveysala	valitaan kaikki						
Sosiaali- ja terveysala ja englannin kieli 1	5				•	•	
Sosiaali- ja terveysala ja englannin kieli 2	5					•	•
Liiketalouden ala	valitaan kaikki						
Liiketalouden ala ja englannin kieli 1	5			•	•		
Liiketalouden ala ja englannin kieli 2	5					•	•
Tekniikan ala	valitaan kaikki						
Tekniikan ala	5				•	•	•
Tekniikan ala ja englannin kieli	5				•	•	•
Monialaiset opinnot	valitaan kaikki						
Monialainen koulutus- ja urasuunnittelu	5				•	•	•
Monialainen koulutus- ja urasuunnittelu ja englannin kieli	5				•	•	•

Kuva 1. Englanninkielisen korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen opetussuunnitelman rakenne.

Valmentavaan koulutukseen sisältyy yleisiä, kaikille opiskelijoille yhteisiä englannin kielen opintoja, joiden tavoitteet liittyvät esimerkiksi tekstilajien ja tyylin tuntemukseen, lauseen ja tekstin rakentamisen taitoon sekä peruskie-
liopin hallintaan. Opinnoissa keskitytään sekä kirjallisen että suullisen kieli-

taidon kehittämiseen ja kiinnitetään samalla huomioita kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin.

Kaikille yhteisten englannin kielen opintojen lisäksi valmentavaan koulutukseen sisältyy myös opiskelijan oman valinnan mukaisia alakohtaisia englannin kielen opintoja. Alakohtaisissa opinnoissa keskitytään erityisesti kyseisen alan käsitteisiin ja perustietoihin, mikä valmentaa opiskelijoita alakohtaisten sisältöjen opiskeluun tulevaisuudessa tutkinto-opinnoissa. Samalla tavoitteena on myös oppia ymmärtämään ja hyödyntämään englanninkielistä lähdemateriaalia omassa opiskelussa. Opiskelijat saavat vinkkejä erilaisista lukutekniikoista ja harjoittelevat esimerkiksi tiedonhakua, lähdekriittisyyttä sekä lähteisiin viittaamista.

Valmentava koulutus kehittää myös yleisiä opiskelunvalmiuksia

Englannin kielen opintojen lisäksi englanninkielisessä valmentavassa koulutuksessa keskitytään kehittämään myös yleisiä korkeakouluvalmiuksia. On tärkeää, että opiskelijat pääsevät perehtymään ohjatusti korkeakoulujärjestelmään ja toimintatapoihin, sillä heidän aikaisemmat opiskelukokemuksensa saattavat poiketa paljonkin suomalaisesta korkeakouluopiskelusta. Valmentavassa koulutuksessa opiskelijat tulevat tietoisiksi siitä, että Suomessa korkeakouluopiskelu ei yleensä ole opettajajohtoista luennointia, vaan sen sijaan opiskelijoilta edellytetään itseohjautuvuutta ja vastuullisuutta omasta oppimisesta sekä esimerkiksi ryhmätyötaitoja. Lisäksi harjoitellaan myös muita korkeakouluopiskelussa tärkeitä taitoja kuten oman oppimisen reflektointia sekä erilaisten näkökulmien ilmaisemista ja perustelemista. Opiskelijat oppivat myös toimimaan erilaisissa digitaalisissa ympäristöissä. Digitaidot ovat opiskelijoille tärkeitä valmentavan koulutuksen jälkeen myös mahdollisissa tutkinto-opinnoissa sekä työelämässä.

Valmentavaan koulutukseen sisältyy olennaisena osana koulutus- ja uraohjausta sekä perehtymistä suomalaiseen yhteiskuntaan ja työelämään. Tavoitteena on tukea opiskelijoita heidän opiskelupolkunsa suunnittelussa ja tulevien työllistymismahdollisuuksien selvittämisessä. Vaikka koulutuksessa painotetaan vahvasti englannin kielen opintoja, korostetaan samalla myös kotimaisten kielten osaamisen merkitystä kotoutumisessa ja Suomeen työllistymisessä. Opetussuunnitelma sisältääkin myös opiskelijan oman kielitaitotason mukaisia suomen tai ruotsin kielen opintoja.

PrepProg-hankkeessa järjestettävässä valmentavan koulutuksen pilottitoimituksessa on kehitetty myös varsinaista opetussuunnitelmaa täydentäviä tukitoimia. Yksi niistä on niin sanottu kieliklinikka, jossa opiskelijoilla on mahdollisuus kysyä erityisesti englannin kieleen liittyvistä asioista. Kieliklinikkatapaamisissa voidaan keskittyä esimerkiksi opiskelijoiden esiin nostamiin

kielen rakenteisiin, tai opiskelijat voivat saada tukea vaikkapa yksittäisissä oppimistehtävissä. Kieliklinikkatapaamisia järjestetään päivystysluontoisesti muutaman viikon välein, ja niihin osallistuminen on vapaaehtoista.

Eräänlaisena tukitoimena järjestetään myös muutamia kampuspäiviä, jolloin opiskelijat pääsevät tapaamaan toisiaan kasvokkain ja keskustelemaan yhdessä vapaamuotoisemmin kuin varsinaisissa opetussessioissa. Kampuspäivillä on erityinen merkitys valmentavan koulutuksen pilottitoteutuksessa, joka toteutetaan kokonaisuudessaan verkossa, mutta mahdollisuus vapaamuotoiseen tutustumiseen ja verkostoitumiseen on varmasti tärkeää koulutuksen toteutustavasta riippumatta. Esimerkiksi Turun seudulla asuvat pilottitoteutuksen opiskelijat esittivät ensimmäisessä kampuspäivässään toivomuksen siitä, että tulevaisuudessa voitaisiin harjoitella yhdessä myös suomen kielen puhumista.

Valmentavan koulutuksen mallit voivat tukea myös tutkinto-opiskelua englanniksi

Monella ulkomaalaistaustaisella tutkinto-opiskelijalla voi olla vastaavanlaisia tarpeita kuin englanninkielisen valmentavan koulutuksen opiskelijoilla. Aivan kuten valmentavan koulutuksen opiskelijoilla, myös tutkintoopiskelijoilla englannin kielen taito saattaa olla heikompina kuin esimerkiksi suomalaisen koulutusjärjestelmän läpi käyneillä. Kaikissa korkeakouluissa ei kuitenkaan ole tarjolla tutkinto-opiskelijoille suunnattuja englannin kielen tukikursseja, jotka tukisivat opiskelijoiden menestymistä B2-taitotasoa edellyttävissä opinnoissa.

Tukikursseina voitaisiinkin jatkossa hyödyntää valmentavassa koulutuksessa kehitettyjä englannin kielen opintojaksoja, joita on mahdollista tarjota korkeakoulujen yhteistoteutuksena tai yksittäisten korkeakoulujen omassa opintotarjonnassa. Jos kurssit avataan myös avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoille, voivat myös korkeakouluopintoihin hakeutuvat sekä mahdollisesti jo koulutukseen valitut valmistautua kurssien avulla tuleviin opintoihinsa jo ennen tutkintokoulutuksen alkamista.

Kielitaidolla on keskeinen rooli opiskelun sujumisessa, joten tukikurssien lisäksi on tärkeää tarjota muitakin tukitoimia englanniksi opiskeluun myös tutkinto-opiskelijoille. Myös tutkinto-opiskelijoille voitaisiin tarjota kieliklinikkatyylistä tukea, niin että opiskelijat voisivat esimerkiksi saada palautetta omista oppimistehtävistään tai vaikkapa opinnäytetyöstään englannin kielen näkökulmasta. Lisäksi kieliklinikka voisi tarjota opiskelijoille apua esimerkiksi tenttiin valmistautumisessa ja ohjausta sopivan englannin kielen tukikurssin löytämiseksi.

Aivan kuten valmentavassa koulutuksessa, myös tutkintokoulutuksen varsinaisissa opetussessioissa keskitytään opetussuunnitelman mukaisiin sisältöihin, eikä vapaamuotoiseen keskusteluun ole usein aikaa tai mahdollisuuksia oppituntien aikana. Siksi myös tutkinto-opiskelijoille on tärkeää tarjota tilaisuuksia esimerkiksi keskustelukerhoihin tai muunlaisiin tapaamisiin, joissa opiskelijoiden on mahdollista paitsi tutustua toisiinsa myös harjoitella englannin tai suomen kielen puhumista. Monilla ulkomaalaistaustaisilla opiskelijoilla ei välttämättä ole tilaisuuksia käyttää suomen kieltä lainkaan kielikurssien ulkopuolella lukuun ottamatta joitakin pitkälti ennakoitavissa olevia arkipäivän asioimistilanteita. Silloin suullinen kielitaito ei pääse kehittymään aidosti vuorovaikutteisissa keskusteluissa.

Opiskelutaitoja on tarpeen kehittää myös tutkinto-opinnoissa

Valmentavan koulutuksen lisäksi myös englanninkielisten tutkintokoulutusten ulkomaalaistaustaiset opiskelijat tarvitsevat usein ohjausta suomalaisen korkeakoulutuksen toimintatapoihin tutustumisessa (Hirard & Sevonius-Male 2023). Monelle on uutta se, että opiskelija on itse vastuussa opintojensa etenemisestä ja että opiskeluun sisältyy paljon itsenäistä työskentelyä ja ryhmitöitä. Usein myös oman oppimisen reflektointi ja vertaisarviointi vaativat totuttelua ja harjoitusta – varsinkin, jos opiskelijat tulevat kulttuurista, jossa ei ole tapana myöntää omia tai toisten epäonnistumisia. Silloin tarvitaan avointa keskustelua ja aikaa sille, että opiskelijat ymmärtävät, miksi itse- ja vertaisarviointitaidot ovat tärkeitä.

Usein ulkomaalaistaustaiset opiskelijat tarvitsevat tukea myös tieteellisen kirjoittamisen käytäntöjen omaksumisessa. Tekstilajit ovat pitkälti kulttuurisidonnaisia, eikä opiskelijalle ole välttämättä selvää, millaista rakennetta tai tyyliä suomalaisessa korkeakoulutuksessa edellytetään esim. esseeltä, raportilta tai blogitekstiltä. Tärkeä osa kirjoittamisen taitoa on myös se, että opiskelija osaa etsiä luotettavaa tietoa ja viitata lähteisiin omista teksteistään. Olennaista ei ole ainoastaan lähdemerkintöjen hallitseminen, vaan myös se, että opiskelija ymmärtää, miksi ja miten lähteitä hyödynnetään ja miksi esimerkiksi plagiointi tai oman oppimistehtävän rakentaminen yksinomaan tekoälyn avulla ei ole sallittua. Tekstilajien tavoin myös kirjoittamisen eettiset säännöt ovat kulttuurisidonnaisia, eikä esimerkiksi plagiointiin ole välttämättä suhtauduttu opiskelijan aikaisemmassa opiskelukulttuurissa samalla tavalla kuin Suomessa.

Opiskeluun liittyvien toimintatapojen ja sääntöjen lisäksi korkeakoulun arjessa on paljon tilanteita, joissa suomalaisen kulttuurin ja yhteiskunnan tuntemus on tärkeää. Kyse voi olla niinkin arkisista asioista kuin kampusravintolassa toimimisesta, tasa-arvoisesta suhtautumisesta toisiin opiskelijoihin ja henkilöstöön tai vaikkapa harjoittelu- tai työpaikan hakemisen tavoista.

Olipa kyse sitten tieteelliseen kirjoittamiseen, muihin opiskelutaitoihin tai arjen toimintatapoihin liittyvistä tuentarpeista, tarvitaan yhteisten käytänteiden omaksumiseen aikaa sekä myös tilaa kysyä ja keskustellaniistä. Siksi myös ulkomaalaistaustaisille tutkinto-opiskelijoille tulisi tarjota mahdollisuus vastaavanlaiseen johdantokurssiin kuin korkeakouluopintoihin valmentavassa koulutuksessa. Valmentavaan koulutukseen sisältyvä opintojakso Valmiudet korkeakouluopintoihin kattaa nimenomaan edeltävissä tekstikappaleissa mainittuja aihepiirejä, ja siksi opintojakso olisi varsin hyödyllinen myös tutkinto-opiskelijoille. Esimerkiksi Turun ammattikorkeakoulussa kyseinen opintojakso onkin jo sisällytetty opetussuunnitelmaan ainakin yhdessä englanninkielisessä tutkintokoulutuksessa sekä korkeasti koulutetuille maahanmuuttajille suunnatuissa avoimen ammattikorkeakoulun osaajakoulutuksissa.

Kielitaito ja muut opiskelutaidot eivät kehity itsestään

Vaikka englanninkielisen valmentavan koulutuksen tavoitteena onkin kehittää englannin kielen taitoa ja muita korkeakouluopinnoissa tarvittavia opiskeluvalmiuksia jo ennen henkilön hakeutumista korkeakouluopintoihin, soveltuvat monet koulutuksen toimintamalleista ja opintojaksoista hyödynnettäväksi sellaisinaan myös tutkintokoulutuksissa. Jos korkeakoulut pystyvät tukemaan ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden kielitaidon kehittymistä sekä suomalaisen korkeakoulukulttuurin ymmärrystä opiskelun edellyttämälle tasolle, lisää se opiskelijoiden opintomenestystä ja sitoutumista opiskeluun (Opetushallitus 2021).

Valmentavan koulutuksen lisäksi korkeakouluissa on kehitetty myös pienempiä opintokokonaisuuksia, joiden tavoitteena on mahdollistaa opiskelijoiden perehtyminen suomalaiseen korkeakoulutukseen. Esimerkiksi Aalto-yliopiston (2023) kehittämä, kaikille avoin Finland Studies MOOC -kurssi tutustuttaa opiskelijan viiden eri aihepiiriin kautta suomalaiseen korkeakoulujärjestelmään ja akateemiseen kulttuuriin. Kyseinen MOOCkurssi on erinomainen infopaketti, jonka sisällöt sopivat käsiteltäväksi myös edellä esitellyllä Valmiudet korkeakouluopintoihin -opintojaksolla. Ohjatulla opintojaksolla on mahdollista käsitellä itsenäisesti suoritettavan MOOC-kurssin sisältöjä ja muita aihepiirejä myös keskustellen ja yhdessä oivaltaen.

Kuten Riikka Jääskeläinen toteaa opinnäytetyötään koskevassa uutisessa (Opetushallitus 2021), emme voi olettaa, että kansainväliset opiskelijat hallitsisivat esimerkiksi monikulttuurisia ryhmätyötaitoja automaattisesti sen vuoksi, että he ovat muuttaneet muualta Suomeen. Myöskään englannin kielen taidon ei voida olettaa kehittyvän itsestään taitotasolta B1 tasolle B2 vain siksi, että opiskelija osallistuu B2-tasoa edellyttäviin englanninkielisiin tutkinto-opintoihin. Niin kielitaidon kuin muidenkin opiskeluvalmiuksien kehittyminen vaatii tietoista huomiota ja aktiivista vuoropuhelua. Siksi valmentavaan

koulutukseen sisältyykin paljon kontaktiopetusta joko verkossa tai kampuksella sekä ohjauskeskusteluja. Vastaavasti myös ulkomaalaistaustaisille tutkinto-opiskelijoille tulee antaa aikaa ja mahdollisuus käsitellä asioita yhdessä ja ohjatusti heille uudenlaisessa ympäristössä ja opiskelukulttuurissa.

Lähteet

Aalto-yliopisto. Finland Studies MOOC. Viitattu 21.10.2023. <https://openlearning.aalto.fi/course/view.php?id=255#section-0>

Euroopan neuvosto 2001. Common European Framework of Reference for Languages (CEFR). The CEFR Levels. Viitattu 18.10.2023. <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-referencelanguages/level-descriptions>

Hirard, T. & Sevoni-Male, M. 2023. Miksi teemme englanninkielisistä korkeakouluopinnoista saavutettavia ja tarkoituksenmukaisia maahanmuuttajille? Talk-verkkolehti. Viitattu 20.10.2023. <https://talk.turkuamk.fi/puheenvuoroja/miksi-teemme-englanninkielisista-korkeakouluopinnoista-saavutettavia-ja-tarkoituksenmukaisia-maahanmuuttajille/>

Opetushallitus 2021. Kansainvälisten opiskelijoiden sitouttaminen vaatii panostusta opintojen alusta lähtien. Viitattu 21.10.2023. <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2021/kansainvalisten-opiskelijoiden-sitouttaminen-vaatii-panostusta-opintojen-alusta>

PrepProg 2023. Preparatory Programme for Higher Education Studies in English. Viitattu 18.10.2023. www.prepprog.fi

Turun ammattikorkeakoulu 2023. Opinto-opas. Preparatory Programme for Higher Education Studies. Viitattu 19.10.2023. <https://opinto-opas.turkuamk.fi/en/52779/en/144214>

Valtioneuvosto 2021. Valtioneuvoston koulutuspoliittinen selonteko. Valtioneuvoston julkaisu 2021:24. Viitattu 18.10.2023. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162995>.

Valtioneuvosto 2022. Suomelta toimenpideohjelma ukrainalaisten korkeakouluopiskelijoiden ja tutkijoiden tukemiseksi. Viitattu 18.10.2023. <https://valtioneuvosto.fi/-/1410845/suomelta-toimenpideohjelmaukrainalaisten-korkeakouluopiskelijoiden-ja-tutkijoiden-tukemiseks>

Alkuperäinen julkaisu

Hirard, T. 2024. Miten korkeakoulut voivat tukea ulkomaalaistaustaisten opiskelua englanninkielisissä koulutuksissa? Teoksessa Kirjavainen, H. & Pettersson, A. (toim.). Korkeakoulut hiljattain maahan muuttaneita tukemassa. Turun ammattikorkeakoulu. Raportteja 296, 43–50. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-216-865-8> 24.6.2024.

4 Korkeakouluihin valmentavat koulutukset auttavat eteenpäin – Uutena englanninkielinen valmentava koulutus

Kukka-Maaria Raatikainen, lehtori, Savonia-ammattikorkeakoulu
Veronika Mysheva, lehtori, Savonia-ammattikorkeakoulu
Essi Markoff, TKI-asiantuntija, Savonia-ammattikorkeakoulu
Julkaistu: 02/2024

Valmentavat koulutukset Suomessa

Yleisiä tavoitteita ovat:

- korkeakoulujärjestelmän ja -toimintatapojen tuntemus,
- yhteisöllisten toimintatapojen ja esim. ryhmätyötaitojen kehittyminen,
- itseohjautuvuus ja vastuullisuus,
- oman oppimisen reflektointi,
- mielipiteen ilmaisu,
- tiedonhaku ja lähdekriittisyys,
- lukutekniikkojen ja monilukutaidon oppiminen,
- peruslaskutoimitusten hallinta sekä
- taito hyödyntää englanninkielistä materiaalia ja kommunikoida englanniksi.

Lähde: Valmentavasta valmiiksi -hanke <https://www.valmentavakoulutus.fi/>

Useissa ammattikorkeakouluissa on maksutonta, valmentavaa koulutusta, jonka aikana maahan muuttaneet saavat valmiuksia hakeutua kouluopintoihin sekä suoriutua niistä. Vuosina 2015–2021 maahanmuuttajien valmentavaa koulutusta tarjottiin kaikkiaan 13 ammattikorkeakoulussa.

Vuonna 2021 valmentavassa koulutuksessa Suomessa aloitti yhteensä 264 maahanmuuttajaa, joista 219 oli naisia ja 45 miehiä (Airas, Piippo, Berg ja Korhonen). Korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusmallia on pilotoitu menestyksekkäästi myös Akateemisten valmiuksien AKVA I- ja II-hankkeissa Helsingin yliopistossa ja Integra-hankkeissa Jyväskylän yliopistossa.

PrepProg-hankkeessa puolestaan kehitetään parhaillaan englanninkielistä korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta.

Valmentavaa koulutusta on tarjottu Savoniassa vuodesta 2014

Savonian valmentavaan koulutukseen kuuluu matematiikan, englannin ja korkeakouluvalmiuksien opintojaksojen lisäksi kolme kurssia suomen kieltä. YKI3 eli B1 on yksi koulutuksen valintakokeiden valintakriteereistä.

Tänä lukuvuonna Savonian monialaisessa verkkokoulutuksessa aloitti 18 opiskelijaa eri puolilta Suomea. Puolet heistä on Pohjois-Savosta ja noin puolet pääkaupunkiseudulta. Puolet opiskelijoista suuntautuu sosiaali- ja terveysaloille, neljäsosa tekniikan alalle ja loput esimerkiksi opetukseen ja oikeustieteeseen.

Opetus on vahvasti opiskelijälähtöistä

Opetus noudattaa suomalaisen korkeakoulupedagogiikan periaatteita: opiskelijan rooli osaamisen hankinnassa on keskeinen. Opiskelutapa tulee opiskelijoille usein yllätyksenä. Itsenäistä otetta harjoitellaan koulutuksen alussa paljon. Opiskelija saa positiivista ja rakentavaa palautetta omasta edistymisestään, mikä motivoi oppimiseen.

Tutoropiskelijoiden eli koulutuksen jo suorittaneiden tapaamiset uuden ryhmän kanssa sekä tutoropettajan ja oman pienryhmän tuki auttavat jaksamaan vaativissa opinnoissa. Pienryhmät ovat alakohtaisia, mikäli se on mahdollista. Ryhmän kanssa tutustutaan ammattialaan, keskustellaan erilaisista aiheista, luetaan (selko)kirjoja ja jaetaan ajatuksia koulutuksesta ja elämästä.

Koulutuksessa vahvistetaan ammatillista identiteettiä

Ensimmäisen suomen kielen opintojakson tavoitteena on ammatillisen sanaston harjoittelu ja B1.1-kielitaitotason vahvistaminen. Opiskelijat perehtyvät unelma-alaansa haastatellen alan ammattilaisia sekä tutustuen oman alan korkeakoululuentoihin.

Toisen suomen kielen opintojakson päätavoite on erityisesti suullisen kielitaidon kehittäminen B1.2-tasolla. Opiskelijat pitävät asiantuntijaluennot, jotka edellyttävät oman alan ymmärrystä ja suomalaisen viestintäkulttuurin osaamista. Ennen luentoa mietitään yhdessä keinoja esiintymisjännityksen sekä mahdollisten teknisten ongelmien voittamiseen.

Luentotehtävä on monivaiheinen ja tilanne on jännittävä, mutta opiskelijat pitävät erittäin laadukkaita esityksiä. He myös kokevat tehtävän hyödylliseksi, kiinnostavaksi ja rohkaisevaksi. Opettajan on hyvä huomioida, että tuleva esitys kannattaa ottaa puheeksi säännöllisesti, ja tukea etenkin epävarmuutta tuntevia opiskelijoita. Näin vältytään myös koulutuksen keskeyttämisiltä.

Suomen kielen kolmas opintojakso on B2-kielitaitotasolla, ja sen aikana kirjoitetaan tieteellinen teksti. Jotta kirjallinen työ sujuisi, luennoilla harjoitellaan muun muassa referointia ja lähdeviittaustekniikkaa sekä tutustutaan raportointiohjeisiin. Vaikka eri korkeakoulujen ohjeet eivät ole samanlaisia, opiskelijat oppivat yleisiä periaatteita, mikä helpottaa kirjallisten tehtävien suorittamista tutkinto-opinnoissa.

Koulutuksen suunnitteluvaiheessa opetustiimin kannattaa miettiä yleistä kuormittavuutta. Esimerkiksi englannin opintojaksolla kirjoitetaan asiatekstia, mikä usein aiheuttaa stressiä opiskelijoille. Toimivana ratkaisuna voi olla matematiikan opintojakson sijoittaminen samaan aikaan – kuten nyt Savoniassakin pilotoidaan opiskelijoiden palautteiden perusteella.

Opiskelijoiden omia kokemuksia koulutuksesta

Ekaterina Zhidchenko, Savonia-ammattikorkeakoulu (ensimmäisen vuoden opiskelija, tietojenkäsittely)

Olen erittäin iloinen, että olen suorittanut valmentavan koulutuksen Savonian ammattikorkeakoulussa. Se auttoi minua uskomaan itseeni ja opiskelemaan ilman stressiä. Koulutuksen aikana suomen kielen taidon kehittämisen lisäksi harjoiteltiin opiskelijoille tarpeellisia taitoja, kuten esitysten pitämistä, ajanhallintaa, esseiden ja raporttien kirjoittamista Savonian ohjeiden mukaan, luentojen kuuntelemista, ammattiini liittyvien kirjojen lukemista sekä työskentelemistä Moodle-ympäristössä.

Myös englannin ja matematiikan kursseista oli hyötyä. Excelin sekä matemaattisten termien tuntemus suomeksi helpottaa esimerkiksi ”Tietojenkäsittelyn ja liiketoiminnan soveltava matematiikka” -kurssin suorittamista.

Aleksei Poliakov, Diakonia-ammattikorkeakoulu (ensimmäisen vuoden opiskelija, asioimistulkkaus)

Minusta valmentavaa koulutusta voidaan pitää korkeakouluopiskelun ”kenraaliharjoituksena”. Valmentava koulutus antaa valmiudet nimenomaan varsinaiseen opiskeluun korkeakoulussa. Etenkin silloin, kun opintojaksoja suoritetaan Moodle-ympäristössä. Se, mihin monet uudet opiskelijat ovat joutuneet perehtymään ja tottumaan, on jo entuudestaan tuttua minulle. Lisäksi hyödynnän laajasti esseiden kirjoittamisen kokemusta, vaikka lähdeviittaustekniikat eroavat. Joka tapauksessa kirjalliset työt eivät enää aiheuta kovaa stressiä. Valmentava koulutus auttaa myös ryhmätöissä, joita on paljon meidän tutkinto-ohjelmassamme. Lisäksi hyödynnän diaesitysten laadinnan osaamista ja etäopiskelutaitoani.

Erillishaku lisää monimuotoisuutta korkeakouluissa

Valmentavasta valmiiksi -hankkeessa laadittiin vuonna 2019 myös erillishakuun liittyvät suositukset. Erillishaku tarkoittaa, että maahan muuttanut, joka on suorittanut valmentavan koulutuksen, voi päästä opiskelemaan ammattikorkeakouluun ilman, että hän osallistuu valtakunnalliseen amk-valintakokeeseen.

Suosituksena erillishaun hakukelpoisuuskriteereiksi on tutkinto, joka omassa maassa antaa hakukelpoisuuden korkeakouluopintoihin tai ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto sekä suoritettu 30 op alakohtainen (liiketalous, sosiaali- ja terveysala, tekniikka) tai monialainen kansallisten suositusten mukaisesti toteutettu valmentava koulutus.

Ammattikorkeakouluilla on hiukan toisistaan poikkeavat erillishaku- tai kiintiö-menettelyt. On myös huomioitava, että suurimmassa osassa ammattikorkeakouluja ei tätä käytäntöä ole lainkaan. Kokemusta ko. käytännöstä on ainakin OAMK:ssa, Kareliassa, Metropoliasa ja Turku AMK:ssa sekä uusimpana Savoniassa. Kannattaa varmistaa kunkin korkeakoulun erillishaun kriteerit niiden www-sivuilta tai hakijapalveluista. Esimerkiksi Savoniassa erillishaku koskee 19 suomenkielistä ja kuutta englanninkielistä tutkinto-ohjelmaa.

PrepProg-hankkeessa kehitetään englanninkielinen valmentava koulutus

Preparatory Programme for Higher Education Studies in English (PrepProg)

- Hankeaika: 2022-2024
- Rahoittaja: OKM
- Mukana: Karelia (hallinnoija), XAMK, LAB, Metropolia, OAMK, Savonia, TAMK, Turku AMK ja Arcada.

Pilottikoulutuksen kohderyhmänä ovat Ukrainasta paenneet tilapäistä suojelua saavat henkilöt. Toteutus kestää viisi kuukautta ja päättyy helmikuussa 2024. Englanninkielisiin korkeakouluopintoihin valmentava koulutus on tarkoitettu niille, jotka haluavat opiskella korkeakoulututkinnon Suomessa englanniksi, mutta heidän kielitaitonsa ei ole vielä riittävällä tasolla.

Koulutuksella korkeakoulutuksesta tehdään saavutettavampaa maahan muuttaneille. Koulutuksen aikana opiskellaan englantia, korkeakouluvalmiuksia ja suomea tai ruotsia sekä kurkistetaan alakohtaisiin opintoihin.

PrepProg-hankkeessa on yhdeksän ammattikorkeakoulua, ja pilottikoulutus järjestetään valtakunnallisena yhteistoteutuksena verkossa. Hankkeessa vakiinnutetaan englanninkielinen valmentava koulutus kaikille Suomeen muuttaneille avoimeksi osaksi korkeakoulujen opintotarjontaa.

Pilottitoteutus alkoi syyskuussa 2023. Opiskelijoilta kysyttäessä he kertoivat oppineensa englannin ja korkeakouluvalmiuksien kursseilla paljon:

”Olen oppinut monia mielenkiintoisia asioita suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta laeista arkisiin asioihin. Sitä on vaikea selittää tarkasti, koska ohjelma on niin laaja ja kattava.” Artur Shenheliia

”Olen oppinut paljon suomalaisesta kulttuurista, ihmisistä sekä korkeakoulujärjestelmästä.” Svitlana Luzina

”Tähän mennessä olen saanut paljon uutta tietoa suomalaisesta kulttuurista ja yhteiskunnasta, ymmärtänyt koulutusjärjestelmää ja opiskeluprosessia, [ja] alkanut hankkia korkeakouluopintoihin tarvittavia perustaitoja.” Natalia Shevchenko

Haasteita koulutuksen alussa ovat aiheuttaneet uusien järjestelmien käyttö sekä vieraalla kielellä opiskelu. Monille PrepProg on ensimmäinen kokemus vieraalla kielellä opiskelusta, ja siksi opiskeleminen on välillä ollut raskasta.

Vaikka PrepProg-koulutus on pääosin englanniksi, opiskelijoilla on myös yksi kurssi suomea tai ruotsia. Kotimaisten kielten osaaminen on nähty tärkeänä osana kotoutumista (Välimäki, Pitkänen, Niemi & Veijola 2023, Viinanen 2023), ja myös PrepProgin opiskelijat ymmärtävät suomen kielen oppimisen tärkeyden. Kysyttäessä, mitä opiskelijat odottavat vielä PrepProgilta Svitlina ja Artur vastaasivatkin: ”suomen kielen oppimista”.

Valmentavan koulutuksen tarkoitus on madaltaa kynnystä korkeakoulutukseen. Svitlina ja Natalia aikovatkin hakea korkeakouluun. Myös Artur harkitsee samaa, mutta haluaa ensisijaisesti työllistyä.

”PrepProg on ensimmäinen, mutta toivottavasti ei viimeinen kokemukseni oppimisesta englanniksi. PrepProg on antanut minulle uuden näkökulman koulutusmahdollisuuksiini, ja aion hakea opiskelemaan englanninkieliseen korkeakoulututkintoon.” Natalia Shevchenko

Savonian erillishaussa huomioidaan myös PrepProgin osallistujat. He voivat hakea erillishaualla englanninkieliseen hakukohteisiin.

Lähteet

Airas, M., Piippo, S., Berg, L. ja Korhonen, S. Näkökulmia korkeakoulujen SIMHE-työhön 2023. Opetushallitus. Raportit ja selvitykset 2023:6a.

Valmentavasta valmiiksi -hanke (2017-2019). <https://www.valmentavakoulutus.fi/>

Matti Välimäki, Ville Pitkänen, Mari K. Niemi & Roosa Veijola 2023: Kansainväliset osaajat ja Suomi. Mielikuvat, kotiutuminen, työelämä ja tuen tarpeet (Kansainvälisten osaajien Suomi hanke, E2 Tutkimus; pdf)

Jepa Viinanen 2023: Kielibuustista työkaluja kansainvälisten osaajien kielenoppimiseen. Kielikello 2/2023. <https://www.kielikello.fi/-/kielibuustista-ty%C3%B6kaluja-kansainv%C3%A4listen-osaajien-kielenoppimiseen>

Alkuperäinen julkaisu

Raatikainen, K., Mysheva, V. & Markoff, E. Korkeakouluihin valmentavat koulutukset auttavat eteenpäin – Uutena englanninkielinen valmentava koulutus. Suomen opettajat, 1/2024, 45-48. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2024041116457> 25.6.2024.

5 Mihin tarpeisiin maahanmuuttaneiden valmentava koulutus vastaa?

Outi Wallin, erikoissuunnittelija, Tampereen ammattikorkeakoulu
Tiina Miikkulainen, asiantuntija, SIMHE-ohjaaja, Tampereen ammattikorkeakoulu

Julkaistu: 28.12.2023

TAMKissa on aloittanut tänä vuonna kaksi maahanmuuttaneille tarkoitettua korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta. Ensimmäinen koulutus toteutuu PrepProg -hankkeessa ja on englanninkielinen tähdäten B2-tason kielitaitoon. Toinen koulutus, SIMHEN rahoittama Korkeakouluopintoihin valmentava koulutus maahanmuuttaneille, on toteutukseltaan suomenkielinen ja alkoi lokakuussa 2023 (SIMHE = Supporting Immigrants in Higher Education in Finland). Koulutusten tavoitteena on kehittää kielitaitoa (englanti/suomi) akateemiselle tasolle B2 ja lisätä korkeakouluopiskelussa tarvittavia opiskeluvalmiuksia kuten digitaitoja, matematiikkaa sekä itseohjautuvuutta ja vastuullisuutta opinnoissa.

PrepProg-hankkeessa kehitetään korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta englanninkielisiin opintoihin. Osalla valmennettavista on jo ammatti kotimaastaan. Hankkeessa on keskitytty opiskelijarekrytointiprosessiin, opetussuunnitelmaan ja opetuksen pilotointiin hybriditoteutuksena tilapäistä suojelua saaville. Lisäksi luodaan toimintakulttuuria, jossa edistetään osallistavaa integraatiota. Hankkeen tuloksena valmentavan koulutuksen vaikuttavuus lisääntyy.

Mikä ihmeen valmentava?

Opintojen sisältö painottuu korkeakoulussa vaadittavien opiskeluvalmiuksien ja erityisesti kielitaidon kehittämiseen. Kotoutumiskoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa suomen/ruotsin kielessä toimivan peruskielitaidon (B1.1) voidakseen toimia arki- ja työelämässä. Jatko-opinnot akateemisella tasolla vaativat kuitenkin vähintään kielitaitotason B2.

Valmentavassa koulutuksessa pohditaan yhteiskunnallisia teemoja: Miten suomalaisessa korkeakoulussa opiskellaan? Miten täällä arvioidaan? Millaisia koulutuspolkuja on tarjolla? Ylipäätään opetetaan ja opitaan, miten suomalainen yhteiskunta, työmarkkinat ja opiskelu- ja työkulttuuri toimivat.

Ketkä hyötyvät?

TAMKin strategiseen linjaan kuuluu kansainvälisyys. Monilla aloilla on huutava pula osaajista, ja näin ollen Suomesta tulee yhä monikulttuurisempi yhteiskunta tulevaisuudessa. Valmentava koulutus vastaa tähän tarpeeseen, sillä koulutukset on suunnattu jo Suomessa asuville maahanmuuttaneille.

Koulutukset luovat joustavia koulutuspolkuja ja edistävät jatkuvaa oppimista. Erityisesti suomen kielen osaaminen edistää työllistymistä ja yhteiskuntaan integroitumista. Koulutuksiin sisältyvä laadukas opinto-/uraohjaus nopeuttavat työelämään siirtymistä.

Suomen kielen taidon kehittämisen tarve riittävän korkealle tasolle tulee esiin SIMHE-ohjauksessa. SIMHE-vastuukorkeakouluna TAMK edistää joustavia koulutuspolkuja ja jatkuvaa oppimista. Oppijan näkökulmasta on hyvä kehittää monipuolista koulutustarjontaa. Jatkossa on mahdollista hyödyntää valmentavia koulutuksia suunnaten niitä vahvemmin toimialoille, joissa ilmenee selkeää työvoimatarvetta.

Meillä on suuri rooli siinä, minkälaisia osaajia saamme tulevaisuudessa. Jatkuva oppiminen, joustavat koulutuspolut ja valmentava koulutus ovat asian ytimessä ja vastaavat yksilön ja oppijan, työelämän ja organisaatioiden sekä myös TAMKin tarpeisiin.

Kansainvälisyys ei tarkoita pelkästään englannin kieltä. Kielitietoisuus ja monikielisyys ja moninaisuuden arvostaminen ja ymmärrys ovat tulevaisuuden osaamista. On hienoa, että TAMK on kehityksessä mukana. Valmentavasta koulutuksesta hyötyvät lopulta kaikki!

Asiasanat: valmentava koulutus, jatkuva oppiminen, kansainvälisyys, monikulttuurisuus, työvoiman saatavuus, työllistyminen, työvoiman tarve

Alkuperäinen julkaisu

Wallin, O. ja Miikulainen T. Mihin tarpeisiin maahanmuuttaneiden valmentava koulutus vastaa?
TAMK-blogi 28.12.2023 <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/jatkuva-oppiminen/mihin-tarpeisiin-maahanmuuttaneiden-valmentava-koulutus-vastaa/> 1.7.2024

6 Pääsykokeen helppo- käyttöisyys hakijan ja opettajan näkökulmasta

Tarmo Ahvenainen, yliopettaja, projektipäällikkö, Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu

Sandor Kovacs, opettaja, Savonia-ammattikorkeakoulu

Jaana Lindgren, opettaja, hankeasiantuntija, Turun ammattikorkeakoulu

Piia Pessa, lehtori, Turun ammattikorkeakoulu

Julkaistu 27.05.2024

Yhdeksän ammattikorkeakoulun yhteistyönä luotiin vieraskielinen korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen kokonaisuus Ukrainasta sotaa paenneille tilapäistä suojelua saaville henkilöille. Koulutuksen tavoite oli mahdollistaa siirtyminen englanninkieliseen tutkintokoulutukseen.

PrepProg-hankkeessa toteutetun koulutuksen pääsykokeen tehtävä oli valikoida koulutukseen henkilöt, joiden englannin kielen osaaminen oli eurooppalaisen viitekehyksen taitotasolla B1. Käyttäjälähtöisyyden toteuttaminen oli haasteellista, koska hakijoiden digiosaaminen ja englannin taito eivät olleet tiedossa, ja opettajien käyttöympäristön tuntemus vaihteli.

Pääsykokeen tavoitteet

Puolen vuoden mittaiseen valmentavaan koulutukseen toivottiin hakijoita, joiden englannin taito ei olisi vielä riittävän korkea englanninkieliseen korkeakouluopintoihin hakemiseen, mutta jotka voisivat valmentavan koulutuksen aikana sen saavuttaa. Pääsykokeen tavoitteena oli valikoida ne hakijat, joiden taitotaso oli B1 ja karsia taitotasoltaan liian heikot (alle B1) ja liian hyvät (B2–C2) pois.

Pääsykokeen suunnittelu perustui suomenkielisessä Valmentavasta valmiiksi-hankkeessa toteutettuun pääsykokeeseen, jossa oli kolme osiota: monivalintaosio, kirjallinen tehtävä ja ryhmäkeskustelu (Stenberg et al. 2019). Pääsykokeella mitattiin englannin kirjallisen ja suullisen osaamisen ohella myös motivaatiota.

Pääsykokeen toimivuus opettajien näkökulmasta

Kokeen käytettävyys huomioitiin jo suunnitteluvaiheessa. Tarkoituksena oli luoda helposti arvioitava kokonaisuus, johon tarvittaessa hankkeen ulkopuoliset opettajatkin voisivat nopeasti perehtyä. Kielioppiosuus tehtiin automaattisesti arvioitavaksi ja suullisen osuuden ja kirjoitustehtävän arviointi pyrittiin tekemään opettajalla selkeäksi.

Tästä syystä työhön sovellettiin ammattikorkeakoulujen kieltenopettajille tuttua kehikkoa, AMK yhteishaun (UAS info, s.a) kriteeristöä. Alkuperäisen mallin perusteella luotiin neljän kategorian arviointimatriisi, jossa pisteytys oli asteikolla 0–1–2, ja jokaisessa kategoriassa kuvattiin osaamistavoitteet tekstimuotoisena. Matriiseja käytettiin sekä suullisen että kirjallisen tehtävän arviointiin. Motivaatiota mitattiin lisäksi erillisen kriteeristön avulla. Työryhmä loi matriisit valmiiksi OpenLearn Moodleen. Opettajat valitsivat sopivimman kategorian klikkaamalla, ja heillä oli tarvittaessa mahdollisuus lisätä omia kommentteja, sekä antaa puolikkaita pisteitä.

Kun arviointikriteeristö oli valmis, laadittiin englanninkielinen käyttöohje opettajien käyttöön. Ajatuksena oli jakaa tietoa tehokkaasti, mutta kattavasti. Tiedostoa päivitettiin useita kertoja, ja sitä jaettiin sekä OpenLearn ympäristön etusivulla, että hankkeen Teams-kanavalla. Opettajille pidettiin verkossa kaksi koulutustilaisuutta.

Pääsykokeen sisältö

Rakenteiden ja sanaston hallintaa testattiin monivalintaosiossa. B1-tason tehtäviä oli 2/3 kysymyksistä ja B2–C1-tason tehtäviä 1/3. Kirjallisessa tehtävässä testattiin hakijan motivaatiota ja kykyä tuottaa selkeää tekstiä annettujen kysymysten pohjalta.

Pääsykokeen kolmas osa oli fasilitoitu ryhmäkeskustelu 4–5 hengen ryhmässä. Ryhmäkeskustelun avulla testattiin suullisen kielitaidon lisäksi hakijoiden kykyä osallistua ja edistää keskustelua. Sitä ohjattiin oppaassa jaettujen kysymysten avulla.

Pääsykokeen toteuttaminen kampuksilla

Pääsykoe järjestettiin samaan aikaan kaikissa hankkeen partneriammatti-korkeakouluissa. Oppaassa ohjeistettiin pääsykokeen toteuttamisen yksityiskohdat, kuten kokeen aikataulu, suulliset ohjeet opiskelijalle, valmiit ohjedit ja tekninen tuki. Hakijat olivat saaneet etukäteen kutsun, jossa oli ilmoitettu pääsykokeen aikataulu ja paikka sekä ohjeet käyttäjätunnuksen luomiseen Xamkin Open Learn -alustalle.

Kokeen kirjallinen osuus suoritettiin tietokoneluokassa. Kirjoitustehtävä arvioitiin vain niiden hakijoiden osalta, jotka saivat automaattisesti arvioidusta monivalintatehtävästä vaaditun vähimmäispistemäärän. Lounastauon jälkeen pidettiin suullinen osuus 4–5 hengen ryhmissä. Opettajat arvioivat ryhmäkeskustelut välittömästi ja syöttivät arvioinnit Open Learn -alustalle.

Pääsykoealustan toimivuus kokeen laatijan näkökulmasta

Pääsykoeympäristöksi valittiin Xamkin Open Learn Moodle, koska Moodle oli useimmille opettajille tuttu. Xamkin OpenLearnin ei vaadita Haka-kirjautumista, vaan käyttäjätunnuksen voi luoda minkä tahansa sähköpostiosoitteen avulla. Lisäksi valintaan vaikutti saatavilla oleva tekninen tuki.

Moodlen käyttö pääsykoealustana vaati erilaisia ratkaisuja kuin opetuskäyttö. Kokeen osioiden oikea-aikainen näkyvyys eri käyttäjäryhmille piti huomioida tarkasti. Monet tekniset ratkaisut jouduttiin miettimään alusta asti uudestaan. Esimerkiksi koe suojattiin salasanalla, joka paljastettiin vasta koetilaisuudessa vilpin estämiseksi.

Sähköisen valintakokeen järjestelyt hakijan näkökulmasta

Käyttäjätunnuksen luominen ohjeistettiin hakijalle vaihe vaiheelta kuvien avulla. Koska kohderyhmä oli englannin B1-tason hakijat, ohjeisiin ei kuitenkaan lisätty ukrainan- tai venäjänkielistä ohjeistusta.

Vaikka Moodle-pohjainen OpenLearn toimi pääpiirteittäin sujuvasti pääsykoealustana, sen käyttö voi olla haastavaa ensikertalaiselle, joka jännittää koetilanteessa. Jotta hakija pääsi käsiksi ensimmäiseen koetehtävään salasanan syöttämisen jälkeen, hän joutui klikkaamaan viisi kertaa, ennen kuin tehtävä tuli näkyviin. Osasyyn tähän oli se, että koulutuksessa oli neljä eri opintolinjaa. Olimme tehneet sen teknisen ratkaisun, että neljän eri opintolinjan kokeet olivat kukin omalla välilehdellään samalla kurssalustalla.

Yhteenvedoa pääsykoeprosessin käyttäjä- lähtöisyydestä

Valintakokeen käyttäjälähtöisyyden arvioinnissa on otettava huomioon usean eri käyttäjäryhmän näkökulmat. Testiympäristö ei välttämättä ole tuttu opettajalle, joka tuottaa sisältöä valintakokeeseen tai arvioi hakijan tuotoksia. Tämä asetti suuria vaatimuksia yhteiselle kirjalliselle ohjeistukselle ja koulutustilaisuuksille.

Tulosten kerääminen samalle sähköiselle alustalle oli tietoturvan kannalta toimiva ratkaisu ja vähensi sähköpostitse lähetettäviä koetuloksiin liittyviä viestejä, varsinkin kun järjestäviä korkeakouluja oli tässä tapauksessa yhdeksän. Hakija saattaa olla koeympäristössä ensimmäistä kertaa, joten myös hänen ohjeistuksensa on oltava yksityiskohtainen ja selkeä.

Vieraskielisen korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen kehittäminen (PrepProg) on Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama projekti, jota toteutetaan 2023–2024. Mukana on yhdeksän ammattikorkeakoulua, koordinaattorina Karelia-ammattikorkeakoulu.

Hankkeessa kehitetään vieraskielisiin korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen malli ja toteutettiin pilottikoulutus. Hankkeen pilottikoulutuksen kohderyhmänä olivat rahoitusehtojen mukaisesti Ukrainasta sotaa paenneet, väliaikaista suojelua Suomessa saavat henkilöt.

Koulutuksen sisältö koostui opinnoista englannin kielessä, suomen tai ruotsin kielessä, tutustumisesta suomalaiseen korkeakoulujärjestelmään ja yhteiskuntaan, uraohjauksesta sekä tutustumisesta valitun opintosuunnan opintoihin (tekniikka, liiketalous, sosiaali- ja terveysala tai yleinen).

Lähteet

- Stenberg, H., Hirard, T., Autero, M. & Korpela, E. 2019. Korkeakouluvalmiuksia maahanmuuttajille. Metropolia Ammattikorkeakoulun julkaisuja, Taito-sarja 41. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/265054/2019_TAITO_41_korkeakouluvalmiuksia_maahanmuuttajille.pdf?sequence=2&isAllowed=y. [viitattu 4.5.2024].
- UAS info. (s.a.). Saatavissa: <https://www.uasinfo.fi/international-uas-exam-autumn-2023/>. [viitattu 4.5.2024].

Alkuperäinen julkaisu

- Ahvenainen, T., Kovacs, S., Lindgren, J. & Pessa, P. Pääsykokeen helppokäyttöisyys hakijan ja opettajan näkökulmasta. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. Read-verkkolehti. 27.5.2024. <https://read.xamk.fi/2024/koulutus/paasykokeen-helppokayttoisyys-hakijan-ja-opettajan-nakokulmasta/> 24.6.2024.

7 Ukrainasta paenneille tie korkea-koulutukseen valmentavan koulutuksen avulla

Mia Sevonius-Male, projektipäällikkö, Karelia-ammattikorkeakoulu
Elvira Vainio, uravalmentaja, Metropolia Ammattikorkeakoulussa
Julkaistu 19.2.2024

Mitä enemmän aikaa kuluu Ukrainan sodan alkamisesta, sitä vahvemmin Suomeen saapuneet tilapäistä suojelua saavat Ukrainasta paenneet juurtuvat. Monet harkitsevat Suomeen jäämistä. Syyskuun 2023 alkuun mennessä tilapäistä suojelua oli hakenut yli 60 000 Ukrainasta paennutta henkilöä. Heistä yli 58 000 henkilöä on saanut myönteisen päätöksen. (1) Myönteisen päätöksen saaneista 62 % on korkeasti koulutettuja ja 67 % työikäisiä (2).

Nykytilanteessa on paljon epävarmuustekijöitä. Emme tiedä, kuinka pitkään sota jatkuu ja miten sodan jatkuminen vaikuttaa ukrainalaisiin. Emme myöskään tiedä, haluavatko Ukrainasta paenneet lopulta palata kotimaahansa vai esimerkiksi jäädä Suomeen. Juuri nyt on tärkeää varmistaa tämän ryhmän integroituminen Suomeen. Siihen liittyy myös suomalaisen korkeakoulutusjärjestelmän saavutettavuus.

Tähän tarpeeseen on räätälöity yhdeksän ammattikorkeakoulun toteuttama PrepProg-hanke (Preparatory Programme for Higher Education Studies in English) (3). Hanke on opetus- ja kulttuuriministeriön tukema, ja sen koulutuspilotti käynnistyi syksyllä 2023. Jaamme kirjoituksessamme koulutuspilottista saatuja oppeja, onnistumisia ja siihen kytkeytyviä huolia.

Kohderyhmän osallistuminen ja yhteistyö pohjustavat onnistumista

Kohderyhmän ymmärtäminen on merkittävä tekijä koulutusta ja sen markkinointia suunniteltaessa, erityisesti kun kohderyhmä tarpeineen ja haasteineen on entuudestaan suunnittelijoille vieras.

Suomalaisilla koulutuksen suunnittelijoilla ei olisi ollut välineitä ymmärtää Ukrainan sotaa paenneiden ja tilapäistä suojelua saaneiden tilannetta ilman kohderyhmän itsensä apua. Ukrainasta paenneiden sopeutumista ja koulutukseen hakeutumista hankaloittavat muun muassa sodan aiheuttama kuoritus sekä heikko suomen, ruotsin ja englannin kielen taito.

Kohderyhmän edustajista muodostettuihin asiakasraateihin osallistui henkilöitä, jotka olivat kiinnostuneita koulutuksesta ja halukkaita jakamaan omia näkemyksiään. Ne toteutettiin Karelia-ammattikorkeakoulussa ja Turun ammattikorkeakoulussa.

Asiakasraadit perustettiin heti hanketoiminnan alkaessa, jotta kohderyhmän ääni saatiin osaksi kehittämistyötä ja todelliseen tarpeeseen vastaavan valmentavan koulutuksen kehittäminen näin mahdollistui.

Koulutuspilotin toteutuksessa huomioitiin esimerkiksi asiakasraatien esiin nostama lähipäivien tärkeys. Opiskelijoiden hajautuneen sijainnin vuoksi opetus toteutettiin verkossa. Vaikka verkossa opiskelu on joustavaa, monille lähitapaamiset muiden opiskelijoiden kanssa voivat olla tärkeitä, koska silloin opiskelijat pääsevät tutustumaan toisiinsa ja puhumaan myös muusta kuin opiskeluun liittyvistä asioista. Asiakasraadeissa esitetty toive oppilaitoksien kampuskierroksista toteutettiin, ja tämä antoi opiskelijoille tilaisuuden tutustua ammattikorkeakoulujen tiloihin ja toimintatapoihin sekä verkostoitua muiden kanssa.

Kohderyhmän mukaan ottaminen oli myös olennainen osa koulutuspilotin vaikuttavaa markkinointia. Asiakasraatien kautta selvisi, että valmentavan koulutuksen käsite ei ollut Ukrainasta tuttu. Siksi markkinointimateriaaleissa selitettiin tavanomaista tarkemmin valmentavan koulutuksen tavoitteita, sisältöä ja koulutuksen hyötyjä.

Pilotoiminnan alkaessa oli selvää, että koulutuksen luonteesta olisi pitänyt informoida vieläkin enemmän. Monet opiskelijat eivät olleet ymmärtäneet, että kyseessä oli kokopäiväinen opiskelu, joka tapahtuu päiväsaikaan ja johon tulee osallistua aktiivisesti. Monet olivat ajatelleet, että he voisivat opiskella sisäلتöjä iltaisin ja viikonloppuisin kokopäivätyön tai muiden opintojen ohessa.

Jo prosessin alussa tunnistettiin kielitaitohaaste liittyen kohderyhmän tavoittamiseen. Onneksi hankkeessa työskentelee ukrainalainen asiantuntija.

Hänen kielitaidolleen ja kohderyhmätuntemukselleen on ollut todellinen tarve. Myös toisen kielitukihenkilön työpanos on ollut pilotoinnin onnistumisen näkökulmasta olennainen. Omakielisyys on huomioitu koulutuksen verkkosivuilla ja esitteissä, jotka tuotettiin kohderyhmän ymmärtämällä kielillä: ukrainaksi, venäjäksi ja englanniksi.

Ukrainalaisella asiantuntijalla oli erinomainen käsitys siitä, miten parhaiten tavoittaa kohderyhmä. Sen turvin maksullista some-markkinointia pystyttiin kohdentamaan ja hyödyntämään Suomessa asuvien ukrainalaisten käyttämiä ukrainan- ja venäjänkielisiä somekanavia.

Toinen tärkeä seikka kohderyhmän tavoittamiseen liittyen olivat ne monet tahot, jotka työskentelevät ja avustavat Ukrainan sotaa paenneita ja tilapäistä suojelua saaneita henkilöitä omassa työssään päivittäin. Alusta alkaen yhteistyö TE-toimistojen, kuntakokeiluiden, kuntien, vastaanottokeskusten ja järjestötoimijoiden kanssa oli tärkeää. Näin niissä ohjaustyötä tekevät olivat tietoisia PrepProgista, koulutuksen tavoitteista ja hyödyistä ja pystyivät ohjaamaan ja tukemaan omia asiakkaitaan hakemaan pilotointikoulutukseen.

Markkinoinnissa yhdistimme ukrainalaisen kieli- ja kohderyhmätiedon, teknologian tuoman tehokkuuden sekä yhteistyön paikallisten toimijoiden kanssa. Tätä toimivaa lähestymistapaa on hyödynnetty myös muissa hankkeissa, joissa kohderyhmänä ovat olleet Ukrainan sotaa paenneet ja tilapäistä suojelua saaneet henkilöt.

Valmius korkeakouluopintoihin Suomessa

Korkeakouluopintoihin pohjustavassa valmennuksessa on erityiset tavoitteet. Niissä panostetaan kielten oppimiseen, matematiikkaan, digitaitoihin, itsetuntemuksen lisäämiseen ja itsensä johtamisen taitojen kehittämiseen.

PrepProg-hankkeen koulutuspilottin tavoitteena on ollut antaa opiskelijalle tarvittavat valmiudet korkeakouluopintoja varten. Yhteissuunnittelun pohjalta valmennuksen sisällöksi muodostui englannin kieli, suomen tai ruotsin kieli, matematiikka sekä digitaidot. Englannin kielen taidossa tavoitteena on ollut kielitaidon nostaminen tasolta B1 tasolle B2. Yhteisten ja yleisten opintojen lisäksi opiskelijat valitsivat, millä alalla he haluavat kehittää englannin kielivalmiuksiaan. Vaihtoehtoina olivat liiketalous, tekniikka, hyvinvointi- ja soteala tai monialainen ryhmä.

Itsetuntemus ja itsensä johtamisen taidot ovat tärkeitä tulevan opiskelun tai työuran kannalta. Koulutuspilotti sisälsi ryhmä- ja yksilöohjausta, jossa kehitettiin osallistujien itsetuntemusta, sanoitettiin vahvuuksia ja kirkastettiin osaamista sekä pohdittiin mahdollisia ura- ja opiskeluvaihtoehtoja. Kun yhteishaku korkeakouluihin lähestyi, keskustelu- ja sparraustarve kasvoi. Opis-

kelijoiden kysymykset liittyivät yhteishakuun, koulutuksen maksullisuuteen sekä kielitodistuksiin.

Ohjaustyössä korostuivat erot Suomen ja Ukrainan korkeakouluopinnoissa. Korkeakouluopinnot Suomessa vaativat paljon enemmän itsensä johtamisen taitoja, esimerkiksi suunnittelua, ajanhallintaa ja huolehtimista omasta hyvinvoinnista.

PrepProg-koulutuspilotti eroaa muista valmentavista ohjelmista siinä, että sen kohderyhmänä ovat Ukrainan sotaa paenneet ja tilapäistä suojelua saaneet henkilöt (4). Opiskelijat asuivat ympäri Suomea. Osa asui pienillä paikkakunnilla ja osa pääkaupunkiseudulla. Moni koki yksinäisyyttä uudessa maassa. Koulutus on tarjonnut vertaistukea, pohjan yhteisöllisyydelle ja tunteen, ettei tilanteessa olla yksin. Opiskelija on jo valmennukseen osallistuesaan osa suurempaa suomalaista korkeakoulu yhteisöä.

Korkeakoulutuksen saavutettavuushaasteet

Kielitaidon puute on nostettu esiin merkittävänä esteenä työllistymiselle, ja useat ukrainalaiset ovat tuoneet esille tarpeen kielitaidon kehittämiseksi (4). Vaikka tutkimusten mukaan vajavainen kielitaito on yleistä, on myös henkilöitä, joilla on jo riittävä englannin kielen taito korkeakouluopintoja varten tai jotka voisivat päästä työelämään täsmäkoulutuksilla.

Tulevaisuudessa, kun Ukrainan sotaa paenneet ja tilapäistä suojelua saaneet henkilöt oppivat suomea ja ruotsia, saattaa painopiste koulutustarpeessa siirtyä suomen- ja ruotsinkielisiin koulutusratkaisuihin. Tällä hetkellä englanninkieliset opinnot olisivat heille parhaiten saavutettavissa. Kehitteillä on myös uusia kielituettuja koulutuksia, kuten Karelia-ammattikorkeakoulussa kehitettävä venäjän kielellä tuettu suomenkielinen sairaanhoitajatutkinto (5).

Valtion tavoitteena on nopeuttaa Ukrainasta paenneiden koulutus- ja työllisyyspolkuja Suomessa. Vaikka suomenkieliset korkeakouluopinnot ovat opiskelijalle maksuttomia, on säädetty, että vieraskielisissä korkeakoulututkinnoissa täytyy olla lukukausimaksut niille, jotka saapuvat maahan opintoja varten. Tilapäistä suojelua saavat ovat statuksensa puolesta valitettava väliinpuotoajajoukko, koska he eivät ole normaalin oleskelulupajärjestelmän sisällä. Tämän kohderyhmän kohdalla on huomioitava muutakin kuin tiukasti koulutuspoliittiset näkökulmat, kuten Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry:n toiminnanjohtaja Ida Mielityinen kommentoi (6).

Heti hankkeen alkaessa tunnistimme lukukausimaksut saavutettavuushaasteeksi. Sotatilanteesta johtuen harvalla Ukrainasta paenneella on mahdollisuus maksaa tuhansien eurojen lukukausimaksuja. Suomen kielen taidon

puutteesta johtuen heillä ei ole mahdollisuutta edetä suomenkielisiin korkea-
kouluopintoihin, jotka olisivat ilmaisia.

Hankkeessa tehdyn selvityksen mukaan jokainen korkeakoulu itse määrittelee lukukausimaksunsa sekä niihin liittyvät mahdolliset stipendit, joiden kautta opiskelija voi saada maksuun huojennuksen. Valtakunnallisesti ei voi määrätä, että humanitäärisistä syistä johtuen tilapäistä suojelua saavilta ei perittäisi lukukausimaksuja. Olisikin tärkeää, että kaikki Suomen korkeakoulut etsisivät ratkaisuja, jotka mahdollistavat Ukrainasta paenneiden opiskelun englanninkielisissä tutkinto-ohjelmissa.

Katse kohti tulevaisuutta

Helmikuussa 2024 vietetään PrepProg-koulutuspilotin päätösjuhlaa. Pilotissa luotiin englanninkielistä valmentavan koulutuksen konseptia, jota voi hyödyntää tulevissa valmentavissa koulutuksissa. Moni koulutuksen käynyt on kiitollinen sen tuomista opeista ja vertaistuesta, mutta vasta aika näyttää koulutuksen vaikuttavuuden, sen, miten heidän opiskelu- ja urapolkunsu jatkuvat.

PrepProg-hanke päättyy elokuussa 2024. Tuloksia esitellään korkeakoulujen kansainvälisillä kevätpäivillä Seinäjoella 16.5.2024 sekä hankkeen loppuseminaarissa Joensuussa 29.8.2024.

Ukrainan sotaa paenneiden ja tilapäistä suojelua saaneiden henkilöiden integroinnissa ammattikorkeakouluilla on tärkeä rooli myös tämän hankkeen jälkeen. Verkostomainen yhteistyö ammattikorkeakoulujen ja muiden kohderyhmän parissa työskentelevien tahojen välillä sekä kohderyhmän osallistaminen alusta alkaen luovat parhaimmat onnistumisen mahdollisuudet.

Hankkeen faktatiedot

Syksyllä 2022 opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi PrepProg-hankkeelle (Preparatory Programme for Higher Education Studies in English) erityisavustuksen Ukrainasta paenneiden koulutus- ja työllistämispolkujen edistämiseen sekä vieraskielisen valmentavan koulutuksen mallintamiseen. Karelia-ammattikorkeakoulun koordinoimassa PrepProg-hankkeessa on mukana kahdeksan muuta ammattikorkeakoulua.

Lähteet

Työ- ja elinkeinoministeriö (2023). Selvitys: tilapäistä suojelua saavat ukrainalaiset on otettu hyvin vastaan, kielitaito keskeinen työllistymiselle. Tiedote 1.11.2023. Työ- ja elinkeinoministeriö.

Owal Group Oy (2023). Selvitys tilapäistä suojelua saavista työvoimapalvelujen asiakkaina ja työmarkkinoilla. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2023:42. Työ- ja elinkeinoministeriö.

PrepProg-hanke (2023)

Vaittinen, Jaana (2023). Taloushallinnon täydennyskoulutuksella Suomen työmarkkinoille. Hiiltä ja timanttia -blogi 30.10.2023. Metropolia Ammattikorkeakoulu.

Sunikka, Tuulia, ym. (2024). Venäjän kielellä tuettu sairaanhoitajatutkinto alkaa Kareliassa syksyllä 2024. Pulssi-portaali 6.2.2024. Karelia-ammattikorkeakoulu.

Mielityinen, Ida (2023). Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry:n toiminnanjohtajan lausunto. Sähköposti kirjoittajille.

Alkuperäinen julkaisu

Sevonius-Male, M. & Vainio, E. 2024. Ukrainasta paenneille tie korkeakoulutukseen valmentavan koulutuksen avulla. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Hiiltä ja timanttia. 19.2.2024. Blogi. <https://blogit.metropolia.fi/hiilta-ja-timanttia/2024/02/19/ukrainasta-paenneille-tie-korkeakoulutukseen-valmentavan-koulutuksen-avulla/> 24.6.2024.

8 Englanninkielinen valmentava koulutus ukrainalaisille maaliin

Tarmo Ahvenainen, yliopettaja, projektipäällikkö, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
Julkaistu 13.5.2024

Syksyllä 2023 ja alkutalvesta 2024 järjestettiin yhdeksän ammattikorkeakoulun yhteistyönä korkeakouluopintoihin valmentava englanninkielinen pilottikoulutus, joka oli suunnattu Ukrainasta sotaa paenneille.

Koulutus oli osa Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaa PrepProg-hanketta. Viiden kuukauden mittainen koulutus toteutettiin ohjattuina verkko-opintoina, johon kuului mahdollisuus kampusvierailuihin.

Tavoitteena korkeakoulukelpoisuuden ja osallisuuden parantaminen

PrepProgin valtakunnallisen pilottitoteutuksen kohderyhmänä olivat Ukrainasta paenneet tilapäistä suojelua saavat henkilöt. Koulutuksen kohderyhmänä olivat englannin keskitason osaajat (B1-taso), jotka pystyvät osallistumaan englanninkieliseen valmentavaan koulutukseen, mutta tarvitsevat englanninkielisiä korkeakouluopintoja varten parempaa kielitaitoa.

Koulutuksella pyrittiin edistämään heidän koulutuspolkuaan ja osallisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa. Hankkeessa luotiin monialaisen englanninkielisen valmentavan koulutuksen opetussuunnitelma ja toteutusmalli.

Kohderyhmän tavoittaminen ja valintakoe Xamkin OpenLearnissa

Koulutusta markkinoitiin ukrainaksi, venäjäksi ja englanniksi. Somemarkkinoinnilla ukrainalaisten kanavissa oli keskeinen rooli. Kohderyhmän tavoittamisen haasteellisuuden takia tarvittiin ukrainalaisen asiantuntijan kohderyhmätuntemusta ja kielitaitoa. Koulutukseen varattiin yhteensä sata paikkaa neljällä eri opintolinjalla: tekniikka, liiketalous, sosiaali- ja terveysala sekä yleinen.

Kielitaitoa ja motivaatiota mittaava valintakoe järjestettiin kaikkien yhdeksän hankekorkeakoulun kampuksilla kahdeksassa eri kaupungissa. Kaikki hakijat tekivät kokeen sähköisen osuuden Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun OpenLearn -alustalla. Xamkin eKampus sai tuestaan kiitosta yhteistyöammattikorkeakouluilta.

Verkostomaisen toiminnan laaja oppimäärä

Ukrainasta paenneita on jokaisessa Suomen kunnassa, myös kaukana kaupungeista. Siksi oli itsestään selvää, että verkko-oppimisympäristö olisi keskeisessä roolissa ja kampuksella tapahtuva toiminta marginaalista.

Yhdeksän korkeakoulun yhteistyö vaati tarkkaa koordinaatiota ja opiskelijankin identifioituminen tiettyyn korkeakouluun saattoi olla koetuksella. Opiskelija on esimerkiksi saattanut osallistua valintakokeeseen Oulussa, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun OpenLearn -alustalla, päätyä linjavalintansa mukaan Savonian opiskelijaksi, jossa englannin kurssilla on kaksi opettajaa, toinen Turun amk:sta ja toinen TAMKista. Kaikissa opinnoissa oppimisympäristönä oli Karelian Moodle-verkkooppimisympäristö.

Suomalaisen korkeakoulu yhteisön verkostomainen toimintatapa tuli tutuksi niin opiskelijoille kuin opettajillekin.

Koulutuksessa kieliä, uraohjausta ja toimintaympäristön tuntemusta

Valmentavan koulutuksen tavoitteena oli korkeakouluopintoihin vaadittavan englannin kielen taidon lisäksi kehittää yleisiä korkeakouluvalmiuksia ja tutustuttaa suomalaiseen korkeakoulujärjestelmään ja korkeakoulupedagogiikkaan.

Ukrainalaisten opiskelijoiden aiemmissa korkeakouluopinnoissa itseohjautuvuudella ja ryhmätyöllä ei välttämättä ole ollut yhtä suurta merkitystä kuin täällä. Moodle-verkko-oppimisympäristössä toimiminenkin vaati osalta totuttelua.

Tärkeä osa koulutusta oli myös koulutus- ja uraohjaus, joka järjestettiin osin venäjän kielellä. Paitsi englantia, kieliopintoihin kuului suomen tai ruotsin kieltä opiskelijan valinnan mukaan hänen omalta lähtötasoltaan.

Koulutuksessa tärkeässä osassa olivat vuorovaikutteiset Teamsissa pidettävät oppitunnit sekä osin itsenäisestä ja osin ryhmissä tehtävät itsenäiset tehtävät. Vaikka koulutus järjestettiin verkossa, opiskelijoilla oli mahdollisuus tulla kaksi kertaa koulutuksena aikana tutustumaan haluamaansa yhteistyökorkeakoulun kampukseen.

Kielituki

Hankkeessa on työskennellyt myös ukrainaa ja venäjää puhuvia henkilöitä, jotka tarjosivat kielitukea esimerkiksi digitukitarpeisiin. Varsinaisten kielikurssien lisäksi toimi kieliklinikka, jossa opiskelijoilla on mahdollisuus kysyä erityisesti englannin kieleen ja kielenopiskeluun liittyvistä asioista.

Eryteisesti englannin kielen kielioppiasioiden tarkastelu venäjän ja ukrainan kielen näkökulmasta auttoi monia. Englannin kielen klinikkaa piti Xamkin kielten yliopettaja Tarmo Ahvenainen.

Palaute ja tulevaisuus

Koulutuksen suoritusprosentti jäi suhteellisen alhaiseksi. Osa osallistujista sai korkeakoulupaikan jo valmentavan koulutuksen aikana, osa työllistyi ja osa jätti koulutuksen muusta syystä. Palautteessa valmistuneet opiskelijat kokivat koulutuksen hyödylliseksi niin englannin taitonsa kehittymisen kuin suomalaiseseen yhteiskuntaan ja korkeakoulujärjestelmään tutustumisen kannalta. Yksi opiskelija totesi palautteessaan näin:

“The study programme and the guidance I received throughout have profoundly influenced my plans, shaping my career aspirations, educational goals, and personal development strategies.”

(“Koulutusohjelma ja ohjaus, jota sain pitkin matkaa, ovat perusteellisesti vaikuttaneet suunnitelmiini, muokanneet ura- ja opiskelutavoitteitani sekä henkilökohtaisia kehitysstrategioitani”)

Opettaja- ja opiskelijapalautteen sekä kokemuksen perusteella hanke laatii opetussuunnitelman tueksi suositukset sellaisen englanninkielisen koulutuksen järjestämiseksi, jota kaikki korkeakoulut voivat tulevaisuudessa hyödyntää vastaavanlaista koulutusta järjestäessään.

Alkuperäinen julkaisu

Ahvenainen, T. Englanninkielinen valmentava koulutus ukrainalaisille maaliin. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. Next-verkkolehti. 13.5.2024. <https://next.xamk.fi/uuttaluomassa/englanninkielinen-valmentava-koulutus-ukrainalaisille-maaliin/> 24.6.2024.

9 “I feel a bit closer to the Finnish society now” – Finnish Society and Culture -opintojakso osana korkeakoulu-opintoihin valmentavaa PrepProg-koulutusta

Riitta Hyttinen, lehtori, Karelia-ammattikorkeakoulu
Sanna Kyyhkynen, lehtori, LAB-ammattikorkeakoulu
Essi Markoff, TKI-asiantuntija, Savonia-ammattikorkeakoulu
Julkaistu 5.6.2024

PrepProg-hankkeessa (2022–2024) kehitetään vieraskielistä korkeakoulu-opintoihin valmentavaa koulutusta yhdeksän ammattikorkeakoulun yhteistyönä. Syksyllä 2023 aloitetun pilottitoteutuksen kohderyhmänä olivat Ukrainasta paenneet tilapäistä suojelua saavat henkilöt.

PrepProg-pilottikoulutus alkoi syyskuussa 2023 ja sen aloitti Finnish Higher Education and Study Skills -opintojakso, joka koostuu neljästä osasta: Higher Education Study Skills (2 op), Digital Skills (2 op), Study Counselling (1 op) ja Finnish Society and Culture (1 op). Tämä artikkeli käsittelee Finnish Society and Culture -osiota.

Perehtymistä suomalaiseen kulttuuriin ja yhteiskuntaan

Finnish Society and Culture -opintojakson taustalla oli oletus, että valmentavat ukrainalaisopiskelijat eivät olleet ehtineet osallistua vielä syksyyn 2023 mennessä kotoutumiskoulutukseen tai integraatiokursseille. Suomenkielisten valmentavien koulutusten valtakunnallisessa opetussuunnitelmassa tätä osuutta ei ole, sillä niihin hakeutuvat ovat yleensä oleskelleet maassa jo useamman vuoden. Tästä opinnosta rakennettiin lyhyt, yhden opintopisteen laajuinen suomalaiseen yhteiskuntaan ja kulttuuriin perehdyttävä kokonaisuus paikkaamaan tilannetta.

Finnish Society and Culture -kurssin tavoite oli auttaa ukrainalaisopiskelijoita ymmärtämään maata, yhteiskuntaa ja kulttuuria paremmin. Tällainen ymmärrys auttaa vähentämään väärinkäsitysten riskiä sekä helpottaa integroitumista ja aktiivisemmän elämän aloittamista uudessa maassa. Opintojakson suunnittelussa ja toteutuksessa olivat mukana Savonia, Karelia ja LAB. Kaikilla mukana olleilla oli kokemusta vieraskielisten opiskelijoiden kanssa työskentelystä joko opetus- tai ohjaustehtävissä. Joukossa oli myös venäjää osaavia, joten kielituen rakentaminen opintojaksolle oli mahdollista. Väki vaihtui matkan varrella, mutta opintojakso syntyi ja toteutettiin hyvässä yhteisymmärryksessä kulloistenkin osallistujien kesken.

Totesimme Finnish Society and Culture -opintojakson suunnittelun alkuvaiheessa, että kokonaan oman sisällön luominen tähän teemaan ei ollut mahdollista. Haimme siis valmista materiaalia ja tutkimme eri toimijoiden laatimia kotoutumisoppaita. Niistä valikoitui perusmateriaaliksi Civic Orientation Textbook sen kattavien sisältöjen vuoksi. Materiaalin laatija on Suomen Pakolaisapu ry, jolta saatiin lupa käyttää opasta opetustarkoituksessa. Valintaan vaikutti myös se, että materiaalista on olemassa erikielisiä versioita, myös venäjänkielinen, josta opiskelijat saivat kielitukea. Kieliversiot linkitettiin Moodleen. Koska materiaali oli laaja, jätimme joitakin sen osia pois ja muokkasimme sisältöjä hiukan julkaisijan luvalla.

Kokosimme Civic Orientation Textbookin tekstientäydennykseksi myös lisämateriaalia, jota opiskelijat saivat halutessaan hyödyntää. Tarjosimme opintojakson aiheista vaativampia lukutekstejä ja videoita, joiden toivoimme elävöittävän kokonaisuutta. Sopiviin kohtiin linkitimme myös Quizlet-tehtäviä, joilla saattoi halutessaan harjoitella teemaan liittyvää suomenkielistä sanastoa.

Verkkotapaamisia ja itsenäistä opiskelua

Finnish Society and Culture -opinto toteutettiin syksyllä 2023 viikkojen 38–44 aikana eli heti koulutuspilotin alussa. Kullakin viikolla oli oma teemansa: Finland – Basic Information, Finnish Culture: Calendar, Celebrations and Tra-

ditions, What are Finns like?, Finnish Welfare State, Rights and Obligations of Individuals in Finland sekä Politics and Civic Participation in Finland. Toiteutimme opintojakson niin, että se tehtiin pääasiassa itsenäisesti opiskellen ja varsin vapaalla aikataululla kunkin viikon aikana. Viikkojen materiaalit avattiin opiskelijoiden käyttöön aina yksi kerrallaan.

Aloitimme opintojakson Zoom-tapaamisella, jossa sekä esiteltiin opintojakso että pidettiin luento Suomesta maana. Toinen verkkotapaaminen keskittyi suomalaisiin juhliin ja käsityksiin suomalaisista. Kolmannessa tapaamisessa annettiin palautetta opintojaksosta ja reflektointiin omaan oppimista. Kaksi ensimmäistä tapaamista toteutettiin yhteisopettajuutena kahden opettajan voimin, mikä oli mukava kokemus. Olimme sopineet, että jokaisella opetuskerralla yksi opettajista oli päävetovastuussa tapaamisen alustamisesta ja keskustelun ohjaamisesta. Samalla toinen opettajista pystyi seuraamaan chatin kommentteja ja vastaamaan sitä kautta kysymyksiin. Yhteisopetus mahdollisti myös dialogisen opetustavan, jossa opettajat luontevasti täydensivät toisiaan. Lisäksi pyrimme dialogisuuden avulla suomalaista opetuskulttuuria mallintaen lisäämään opiskelijoiden kulttuuritietoisuutta.

Kielitukea venäjäksi ja ukrainaksi

Englanniksi toteutetussa PrepProg-pilotissa tarjottiin venäjän- ja ukrainankielistä kielitukea. Näin haluttiin varmistaa, ettei olennainen tieto mene opiskelijoilta kehittyvän englannintaidon takia ohi. Pilottitoteutuksessa kielitukea toteutettiin eri muodoissa: Englannin opettaja järjesti englannin kielen klinikoita, joissa opiskelijat saattoivat kysyä kieleen liittyviä asioita. Kielitukihenkilöt antoivat ohjausta ukrainaksi ja venäjäksi, ja opiskelijoiden oli mahdollista kääntyä ongelmatilanteissa heidän puoleensa. PrepProg-koulutuksessa oli mahdollista saada myös uraohjausta ja yhteishakuneuvontaa venäjäksi. Lisäksi muun muassa Higher Education Study Skills ja Finnish Society and Culture -opintojaksoilla käytettiin diaesityksissä haastavien englanninkielisten termien rinnalla venäjänkielisiä käännöksiä.

Kielituki toteutui Finnish Society and Culture -osuudessa usealla tavalla. Kullakin kolmella opetuskerralla oli mukana vähintään yksi venäjää puhuva opettaja, joka saattoi tarvittaessa tarjota reaaliaikaista kielitukea. Jos materiaalista oli tarjolla venäjänkielisiä versioita, niitä tarjottiin aina englanninkielisten materiaalien rinnalla. Verkkotapaamisten esityksiin oli kielitukena myös lisätty venäjänkielisiä avainsanoja ja -lauseita, jotta opetuksen seuraaminen olisi ollut helpompaa.

Pidimme osuuden toisessa verkkotapaamisessa alustuksen kulttuuritietoisuudesta ja kulttuurien välisestä kommunikaatiosta tarkoituksenamme herätellä opiskelijoita refleктоimaan sekä omaa että suomalaista kulttuuria. Opiskelijat olivat aktiivisesti mukana verkkotapaamisten keskusteluissa, kommentoivat

pyydettyäessä chatissa ja osallistuivat pohdintoihin pienryhmissä. Koimme opettajina, että opimme itsekin uutta näissä keskusteluissa. Kulttuuritietoisuus lisääntyi puolin ja toisin, kun vertailimme vaikkapa vuotuista juhlakalenteria ja pohdimme yhdessä ukrainalaisten kokemuksia kohtaamisista suomalaisten kanssa.

PrepProg-pilotissa kerättiin opiskelijapalautetta sekä kaikista opintojaksoista erikseen että koko koulutuksesta yhteensä. 33 opiskelijaa oli antanut palautetta tästä opintojaksosta. Lähes kaikki kertoivat saaneensa tällä opintojaksolla itselleen hyödyllistä tietoa. Mahdollisesti kielituen ansiota oli, että melkein kaikki kertoivat opintojakson olleen tasoltaan heille sopivan. Oli mukava huomata, että opiskelijat olisivat halunneet oppia vielä lisää Suomen historiasta, oikeuksista ja velvollisuuksista Suomessa sekä viestintäkulttuurista ja merkkihenkilöistä. Jokunen olisi myös toivonut lisää verkkotapaamisia ja niiden aikana keskusteluja opintojakson aiheista. Sanallisissa palautteissa nousi myös esiin, että opintojakso on auttanut opiskelijoita ymmärtämään suomalaisia ja suomalaista kulttuuria paremmin sekä integroitumaan suomalaiseen yhteiskuntaan:

“I think this course is useful because it is easier to understand Finns afterwards. Understanding their culture makes it easier to establish relationships and integrate into society.”

“This course helps you integrate into culture, as well as understanding the nuances of its social and political systems on my own, would have been challenging.”

Lähteet

Preparatory Programme for Higher Education Studies in English. Saatavilla: <https://www.prepprog.fi>

Finland – Civic Orientation Textbook. Saatavilla: <https://yhteiskuntaorientaatio.fi/>

Alkuperäinen julkaisu

Hyttinen, R., Kyyhkynen, S. & Markoff, E. 2024. “I feel a bit closer to the Finnish society now” – Finnish Society and Culture -opintojakso osana korkeakouluopintoihin valmistavaa PrepProg-koulutusta. Karelia-ammattikorkeakoulu. Pulssi-portaali 5.6.2024. <https://www.karelia.fi/2024/06/i-feel-a-bit-closer-to-the-finnish-society-now-finnish-society-and-culture-opintojakso-osana-korkeakouluopintoihin-valmentavaa-prepprog-koulutusta/> 24.6.2024.

10 Englanninkielinen valmentava koulutus vastauksena sote-alan työvoimapulaan

Tiina Järvinen, lehtori, Metropolia Ammattikorkeakoulu
Katri Huuskola, lehtori, Savonia-ammattikorkeakoulu
Julkaistu 7.6.2024

Suomessa on merkittävä pula sosiaali- ja terveysalan ammattilaisista (Ammattibarometri 2022). Työvoimapulan ennustetaan kasvavan tulevaisuudessa, koska alalta on eläköitymässä runsaasti työntekijöitä. Väestön vanhenemisen seurauksena erityisesti ikääntyneiden palveluissa henkilöstön tarve kasvaa. Sinne tarvitaan jopa 10 000 uutta hoitajaa jo seuraavan neljän vuoden aikana. Alalle koulutettavien määrä ei riitä vastaamaan tarpeeseen. (Valtiovarainministeriön kolumni 2023.)

Sosiaali- ja terveysalan työvoimapula tuskin ratkeaa yhdellä toimenpiteellä. Kannattaakin pohtia, miten Suomessa jo asuvat maahanmuuttajat saataisiin innostumaan sosiaali- ja terveysalasta ja hakeutumaan alan koulutukseen. Entä miten EU- ja ETA-maiden ulkopuolella sosiaali- ja terveysalan tutkinnon suorittaneet Suomessa asuvat löytäisivät tiensä korkeakouluihin saadakseen Suomessa vaaditun laillistuksen tutkinnolleen? Yhtenä keinona helpottaa maahanmuuttajien tietä sosiaali- ja terveysalalle esitämme englanninkielistä alalle valmentavaa koulutusta, josta on saatu hyviä kokemuksia esimerkiksi PrepProg-hankkeessa (Sevonius-Male & Vainio 2024).

Työperäisen maahanmuuton haasteena kielitaito

Työperäistä maahanmuuttoa on esitetty osaksi ratkaisua sosiaali- ja terveysalaa vaivaamaan työvoimapulaan. Suomessa alalla työskentely edellyttää riittävää suomen kielen tai ruotsinkielisillä alueilla ruotsin kielen osaamista (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 1994/559), mikä hankaloittaa työllistymistä. Työperäisessä maahanmuutossa haasteena on myös se, että Suomi kilpailee muiden ikääntyvien länsimaiden kanssa sosiaali- ja terveysalan ammattilaisista. (Valtiovarainministeriön kolumni 2023.) Kielihaaste ei helpota tilannetta.

Kun puhutaan työperäisestä maahanmuutosta, tulee huomioida, että EU- ja ETA-maiden ulkopuolella suoritetulla tutkinnolla ei saa lupaa toimia Suomessa laillistettuna Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilönä (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 1994/559). Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että henkilö, joka on suorittanut sairaanhoitajakoulutuksen vaikkapa Aasian tai Afrikan maissa, ei voi toimia Suomessa sairaanhoitajana ilman suomalais-ta sairaanhoitajan tutkintoa. Henkilön on suoritettava vähintään niin sanottu tutkinnon päteyttäminen, mikä usein tarkoittaa opintojaksojen suorittamista ammattikorkeakoulussa.

Suomessa on myös viitteitä siitä, että maahanmuuttajataustaiset sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset eivät pääse täällä kotimaassaan suorittettua tutkintoa vastaaviin töihin, vaan työllistyvät alalla matalampaa koulutusta vaativiin tehtäviin (Vartiainen 2021). Myös nämä haasteet lisättyinä kielitaitovaatimukseen voivat herkästi saada maahanmuuttajataustaisen henkilön hakeutumaan toiselle alalle.

Englanninkielinen korkeakouluopintoihin valmentava koulutus kynnyksen madaltajana

Suomenkieliseen sosiaali- ja terveysalan tutkintoon hakevalta vaaditaan B2-tason kielitaitoa. Se on suurelle osalle maahan muuttaneista liian kova vaatimus – ainakin aluksi. Sosiaali- ja terveysala kiinnostaa, jos tarjolla on väylä ilman suomen kielen esitaitovaatimusta. Esimerkiksi Toiminnallisesti kaksikielinen sairaanhoitajakoulutus (TOKASA) on ollut erittäin vetovoimainen hakukohde. Keväällä 2024 kyseiseen koulutukseen oli 6084 hakijaa (Vipunen.fi). TOKASA on suunnattu ulkomaalaisille tai maahanmuuttajataustaisille, joiden suomen kielen taito ei riitä suomenkielisiin sairaanhoitajaopintoihin. Englanninkielisiin sosiaali- ja terveysalan tutkinto-ohjelmiin, myös edellä mainittuun TOKASA-koulutukseen, vaaditaan B2-tason englannin kielen osaamista. Kaikilla maahanmuuttajilla ei ole tätäkään kielitaitoa.

Englanninkielistä korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta maahanmuuttajille kehitettiin ja pilotoitiin PrepProg-hankkeessa vuosien 2023–2024

aikana. Ennen tätä ammattikorkeakoulut olivat järjestäneet jo muutaman vuoden ajan suomenkielistä korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta maahanmuuttajille, mutta nyt sen rinnalle kehitettiin englanninkielinen vaihtoehto.

Englanninkieliseen valmentavaan koulutukseen voi hakeutua ilman suomen kielen taitoa. Se mahdollistaa entistä useammalle maahanmuuttajalle väylän korkeakouluopintoihin, myös sosiaali- ja terveysalan koulutuksen tutkinto-opiskelijaksi. (Sevonius-Male & Vainio 2024.) Lisää PrepProg-hankkeesta ja erityisesti pilottiin valikoidusta kohderyhmästä voit lukea täältä: Ukrainasta paenneille tie korkeakoulutukseen valmentavan koulutuksen avulla (Sevonius-Male & Vainio 2024).

Englanninkielisen valmentavan koulutuksen muut hyödyt

Kielitaidon parantamisen lisäksi valmentavan koulutuksen avulla voi kehittää korkeakouluissa vaadittavia opiskelutaitoja, kuten digitaitoja ja matemaattista osaamista, jota tarvitaan monella alalla. Samalla voi tutustua suomalaiseen opiskelukulttuuriin, joka korostaa itsenäistä opiskelua ja vaatii siten hyvää itsetuntemusta ja itsensä johtamista. (Sevonius-Male & Vainio 2024.)

Maahanmuuttajalle sosiaali- ja terveysalan korkeakouluopintoihin valmentava koulutus voi toimia myös arvokkaana perehdytyksenä suomalaiseen sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmään. Sen ymmärtäminen ei aina ole helppoa Suomessa koko ikänsä asuneillekaan, sillä palvelujärjestelmämme on laaja, monen eri palveluntarjoajan kenttä.

Sosiaali- ja terveysalaa voi opiskella useissa eri koulutusohjelmissa ja useilla eri tutkintoasteilla. Valmentava koulutus auttaa opiskelijaa ymmärtämään alan koulutusvaihtoehdot ja erilaiset vaihtoehdot alalle pääsemiseksi. Lisäksi valmentavan koulutuksen aikana voi tutustua sosiaali- ja terveysalan eri ammattiryhmien työnkuviin ja sitä kautta lisätä ymmärrystä siitä, mitä alalla työskentely on.

Sosiaali- ja terveysalaan ja sen opintoihin tutustumisen tärkeydestä saatiin hyviä kokemuksia PrepProg-hankkeen pilotissa. Sosiaali- ja terveysalan korkeakouluopintoihin valmentavalla opintojaksolla osa opiskelijoista löysi alalta itseään kiinnostavan ammatin ja päätti hakea tutkinto-opiskelijaksi korkeakoulujen yhteishaussa. Tulevaisuudessa yhä useampi maahanmuuttaja voi löytää tiensä sosiaali- ja terveysalalle nimenomaan englanninkielisen valmentavan koulutuksen kautta.

Kielitaitovaatimus – onko alalla hyötyä englannin-kielisestä opiskelusta?

Sosiaali- ja terveysalan lakisääteistä suomen tai ruotsin kielen taidon vaatimusta ei pidä väheksyä. Väyliä alalle kannattaa kuitenkin avata erilaiset kielitaidot huomioon ottaen, jotta voidaan paremmin vastata alan työvoimapulaan ja alasta kiinnostuneiden henkilöiden erilaisiin tarpeisiin.

Sosiaali- ja terveysalan opiskelu vie yleensä useamman vuoden. Sinä aikana opiskelija ehtii kehittämään suomen tai ruotsin kielen osaamisensa vaaditulle tasolle, kunhan kielitaidon kehittymistä opintojen aikana tuetaan. Lisää kielitaidon kehittymisestä ja sen tukemisesta osana ammattikorkeakouluopintoja voit lukea Kielibuustia-kirjoitussarjasta (Korpela, Iso-Heiniemi & Aho 2022–2023).

Lähteet

Tyni, T. & Myllyneva, K. 2023. Sosiaali- ja terveysalan henkilöstöpula kärjistyy nopeasti – helppoja ratkaisuja ei ole, mutta lisätoimia tarvitaan. Valtiovarainministeriön kolumni.

Ammattibarometri 2022. Työ- ja elinkeinoministeriö.

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 1994/559. Finlex.

Korkeakouluopintoihin valmentava koulutus maahanmuuttajille. Metropolia Ammattikorkeakoulu.

Korpela, E., Iso-Heiniemi, E., Aho, H. 2022–2023. Kielibuustia-kirjoitussarja. Hiiltä ja timanttia -blogi. Metropolia Ammattikorkeakoulu.

Sevoniemi-Male, M. & Vainio, E. 2024. Ukrainasta paenneille tie korkeakoulutukseen valmentavan koulutuksen avulla. Hiiltä ja timanttia -blogi. Metropolia Ammattikorkeakoulu.

TOKASA-Toiminnallisesti kaksikielinen sairaanhoitajakoulutus -hanke 2023.

Vartiainen, P. 2021. Säädellysti Suomeen – kohti hoitoalan kansainvälisen rekrytoinnin ratkaisuja. Työelämän tutkimus, 19(2), 264–277.

Vipunen — opetushallinnon tilastopalvelu: Korkeakoulujen hakeneet ja paikan vastaanottaneet. Opetushallituksen ylläpitämä opiskelijavalintarekisteri.

Alkuperäinen julkaisu

Järvinen, T. & Huuskola, K. 2024. Englanninkielinen valmentava koulutus vastauksena sote-alan työvoimapulaan. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Hiiltä ja timanttia. 7.6.2024. Blogi. <https://blogit.metropolia.fi/hiilta-ja-timanttia/2024/06/07/englanninkielinen-valmentava-koulutus-vastauksena-sote-alan-tyovoimapulaan/> 24.6.2024.

11 Marvels and Quirks of Multilingual Living

Outi Lemettinen, Specialist, Project Manager, Metropolia University of Applied Sciences

Anastasiia Chasovskykh, Social Services and Healthcare student, PreProg preparatory programme

Arthur Shengeliya, Engineering student at PreProg preparatory programme
Published 26.1.2024

Think about the last time you have met someone who only spoke one language. Do you even remember when that was? Being bilingual has become a norm in modern society, and many people have started adopting even more than just two languages. Whether it be for work, studies, or as a hobby, learning different languages is now understood as a normal, if not even a required thing to do.

However, most people in their pursuit of learning tend to glance over the side effects that learning a whole different language brings. After all, languages, not unlike music, or even trade skills, are an integral part of the culture they are associated with.

Language is More Than Just a Set of Rules

Language serves as a reflection of our thought processes and stands as a crucial means through which we convey the intricacies of our cognitive realms. Language is way more than a mere tool for communication; it is an integral element of culture that imparts uniqueness and specificity. We could state that language is culture and culture is language. There is an inseparable connection between these two. It implies that the language mirrors our values and beliefs. The manner in which individuals conceptualise the world is directly shaped by the language they employ to articulate their thoughts.

Knowing at least two languages affects cognition and interaction with the environment. It for sure broadens your horizons. Each language reflects the history, traditions, customs, social consciousness, religion and way of life of the society where it is formed. Language can convey both the collective characteristics of nations and peoples, and the individual, specific perception of the real picture of the world by different individuals. (1)

Language connects a person with the surrounding world, reflects their worldview and is in constant dialogue with culture. The role of language in the formation and development of personality is huge. When an individual communicates in a specific language, the associated cultural norms and stereotypes come to the forefront. Research of this nature reveals that our personalities are not as steadfast as we might believe. Instead, we adjust our behaviour and even our thought patterns based on the social group with which we are presently engaged (2).

Moreover, some individuals assert that their personalities undergo changes when they switch between languages. Some bilingual people do experience the feeling that they have a separate "personality" for each language. However, this may be because speaking different languages, they behave according to different cultural norms. A change in language leads to a change in cultural expectations.

Using Language to Convey Emotions

Bilingual people often experience varying emotional intensities when communicating in their primary language compared to their secondary languages. Substantial research suggests that individuals feel a greater ability to express themselves in one language over another, or they find comfort in using a specific language in particular situations. The daily use of language to convey emotions is a common practice, yet there is limited and vital research on the diverse emotional reactions of bilingual individuals. Numerous factors come into play when examining fluctuations in emotional states during language use. Researchers endeavour to uncover the reasons behind the disparities in emotional experiences, alterations in modes of expression, and even distinct decision-making when utilising different languages. These disparities may hinge on cultural influences, personal backgrounds, and the events that individuals encounter. Given the subjective nature of bilingual experiences, a more profound exploration is warranted. The self-identification of bilingual individuals by language is crucial, as it profoundly influences their feelings, thoughts, and behaviours. (3)

For example, parents consistently employ words to convey and explore emotions with their children. They make it clear that emotions such as affection, encouragement, and criticism can be communicated using various words or expressions. Additionally, it is proposed that the utilisation of different

languages by parents to convey emotions carries significant implications for their children's emotional experience, regulation, and comprehension. However, in families where two or more languages are spoken, the impact of parents' choice of emotion-related language is much more complicated. (4)

The choice of emotion-related language can shape overall family dynamics and communication. It may influence how emotions are expressed, understood, and responded to within the family, contributing to the overall emotional climate. Children might develop a preference for expressing specific emotions in one language over another, based on the family's emotional communication patterns.

What Struggles Come with More Than One Language?

While multilingualism is typically linked to cognitive advantages like improved executive functions, there can be challenges or misunderstandings related to memory in multilingual individuals. One prevalent issue is known as the Tip-of-the-Tongue Phenomenon. This occurs when a person is temporarily unable to recall a word from memory, even though the word is familiar. For all our monolingual friends: no, we are not stupid, we have just forgotten this one specific word in all the languages we know!

Besides, multilingual people can sometimes experience interference between languages. This can lead to the unintentional use of words in one language when speaking or writing in another, especially if the languages are closely related. It is worth noting that this may possibly lead to the unintentional use of "false friends", words that look or sound similar in two languages, but have completely different meanings. Confusion of these words can lead to misunderstandings or even humorous situations. (You better give your German bestie the most boring "Geschenk" than some breathtaking "Gift".)

Moreover, many individuals who are fluent in multiple languages often experience a diminished emotional impact when expressing themselves in their second language. Profanity in a foreign language tends to lack the intense emotional resonance that it carries in one's primary language. When acquiring a new language, people often quickly commit swear words to memory. However, the challenge lies in discerning the appropriate context for using these "taboo" words during conversations. Even native speakers find it difficult to articulate why a particular word is chosen in a given situation over another. Translating such words proves insufficient, as some lack equivalents due to cultural nuances in word formation. Occasionally, uttering a swear word in a foreign language may feel awkward, as the emotional connection associated with those words differs from that in one's native language. Consequently, an emotional gap emerges between languages, leading to instances where the use of swear words in a foreign language may sound disconnected or even offensive to native speakers. (5)

Individuals who grew up being exposed to multiple cultures as opposed to having developed their personality through only one often identify with the term Third Culture Kid. Third Culture Kids (and Adult Third Culture Kids) often find themselves struggling to express their thoughts and emotions well. Since knowing and understanding more than one language and culture changes a person's worldview, they find it difficult to relate to people who have grown up surrounded by only one language and culture. (6)

Lastly, grammar varies vastly between different languages, and as a result a bilingual speaker may be harder to understand, as they tend to mix not only the words, but entire grammatical structures between the languages they speak. Switching languages on the fly is not only challenging for the speaker, but for the listener as well, because hearing a sentence built in an unusual way may distract from the conversation.

Finland as a Multilingual Nation

The vast majority of people living in Finland speak Finnish, however, quite a few of them also speak Swedish as their first language. The number of foreign speakers coming into the country has also increased the amount of people who speak a different language, thus enabling a much more diverse language pool. In that regard, communicating in Finland has become much easier, as a large amount of the population speaks at least two languages well (Finnish, English).

English in all its varieties has long been mixed with other languages, creating a number of English-hybrids, so to speak. At first such entities may seem chaotic, but confusions of this kind are inevitable in areas where two or more commonly recognized languages are in extensive daily contact. (7)

As a result, people in Finland may naturally integrate English words or expressions into their conversations, creating a dynamic and evolving linguistic phenomenon known as Finglish. This is often seen in urban settings, among the younger generation, and in contexts where international communication is prevalent.

Finglish allows individuals to express certain nuances or concepts that may not have direct equivalents in Finnish. English words or phrases are sometimes used for their specific connotations or cultural associations. It includes using abbreviations, slang, or unique and modern expressions that resonate with a diverse audience.

Much like with Finnish, bits of English have also made their way deep inside many languages in Eastern Europe creating nothing short of new dialects. For instance, while Surzhyk, a pidgin language formed from combining Ukrainian and Russian languages has been long used by a large amount of the population,

mixing English into the conversation is a relatively recent trend, especially with young people. As a result, many young people end up with nothing short of a whole dialect that combines three different languages together.

Multilingualism: To Be or Not to Be?

Ultimately, no matter how challenging it may seem, learning a second language is an incredibly important and useful thing to do. And what is even better, it is a lot more fun than you can imagine! Besides, depending on what your native language is and what language you choose to learn second, it could be quite simple, as neighbouring countries have long had histories of sharing grammatical structures and language fundamentals. However, whether or not it is difficult or easy, it is definitely something that everyone should at least give a fair try.

References

- Smeets, R. (2004) Language as a vehicle of the intangible cultural heritage. *Museum international*, LVI, 1-2 / 221-222, p. 156-165. (Accessed 14 December 2023)
- Ludden, D. (2015) *The Psychology of Language*. 1st edn. SAGE Publications (e-book). (Accessed 14 December 2023)
- Marian, V., Kaushanskaya, M. (2008) Words, feelings, and bilingualism: Cross-linguistic differences in emotionality of autobiographical memories. *The mental lexicon* vol. 3,1 p. 72-90. (Accessed 29 December 2023)
- Ylänkö, M. (2017) "Bilingual is our identity": exploring identity construction in bilingual families. University of Jyväskylä, Master's thesis, 97 pages. (Accessed 6 December 2023)
- Yezhyzhanska, A. (2021) *Languages and Emotions: How Languages Impact Different Emotional States for Bilingual People* (Contains thesis, project and project documentation). University of Europe for Applied Sciences Visual and Experience Design, Master's thesis, 44 pages. (Accessed 30 November 2023)
- Denise A. Bonebright (2009) *Adult third culture kids: HRD challenges and opportunities*. University of Minnesota, 359 pages.
- Palmgen, N. (2007) *Ammattislangina fenglish – Teknisten viestijöiden anglohybridi osana globalisaation diskurssia*. Tampere University, Master's thesis, 97 pages. (Accessed 30 November 2023)

Original publication

Lemettinen, O., Chasovskykh, A. & Shengeliya, A. 2024. *Marvels and Quirks of Multilingual Living*. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Various Variables. 26.1.2024. Blogi. <https://blogit.metropolia.fi/variousvariables/2024/01/26/marvels-and-quirks-of-multilingual-living/> 24.6.2024.

12 En kurs utöver det vanliga – Preparatory Program

Yrkeshögskolan Arcada har ordnat svenskundervisning för ukrainare
Barbara Huldén, lektor i svenska och kommunikation, Yrkeshögskolan Arcada
Publicerat 3.6.2024

Jag har fått vara en av de språklärare som undervisat ukrainare för att förbereda dem för finländska högskolestudier inom projektet Preparatory Program, eller PrepProg, som vi har kallat det. Jag vill berätta om hur vi har arrangerat undervisning för de ukrainare som redan hade så goda baskunskaper i svenska att nybörjarkurser inte hade varit ett alternativ.

PrepProg har planerats under en lång tid i samarbete mellan lärarna i finska och svenska i nio yrkeshögskolor. Vi lärare har under ett halvt års tid träffats regelbundet för att planera kursupplägg, innehåll och bedömning. Under ett möte bestämde vi att ordna kurser på högre kunskapsnivå enligt modellen för Individuell plan (IP) enligt proceduren om särskilt stöd. På Arcada passade vi på att integrera PrepProg-studerande i en kurs i svenska för längre hunna. En av de studerande på den här kursen var ukrainaren Kira som har skrivit följande reflektion om att lära sig svenska. Kira har en god förmåga att lära sig språk, är en motiverad studerande och hon har haft stöd av en vänfamilj som talar svenska.

Kira berättar: "Jag har börjat lära mig svenska i november 2022. Jag jobbade i en svenskspråkig skolan på den tiden och förstod att det skulle vara viktigt att lära sig kommunicera bättre med kollegor och elever – jag måste alltså börja tala svenska. Så jag hittade först en lärare från Sverige, vi hade roligt och mycket gemensamt men vi hade inte någon struktur i våra lektioner så jag fortsätter att söka nya sätt att lära mig Svenska.

Jag hade en idé om hur man ska lära sig språk. Enligt min åsikt borde det vara roligt, med lite grammatik och bara att uppfatta hur språket fungerar och ha mycket samtalsträning. I 6 månader började jag att försöka prata och jag är så lycklig att alla i min omgivning var och är mycket stödande. Lära sig ny språk kan vara överväldigande och särskild i ett nytt land. Jag skulle säga "på stridsfilen" men det bästa är att man kan göra det och tror på sig, inte ge upp eller underskatta sin hjärna.

I september 2023 började jag på PrepProg och valde fortsätta med svenska språket. Före svenska kursen startade besökte vi Arcada, och där träffade Barbara Huldén som är svensklärare på skolan och vi började genast tala svenska. Jag hade ingen stress och hon sa att jag borde delta i Swedish for Beginners för längre hunna. Jag var så överraskande att min svenska är ganska bra. På kursen hade vi mycket roligt och det var bra att vi kunde prata väldigt mycket. Det hjälpte mig att övervinna språkbarriären ännu mer. Kanske en sak som jag vill tillägga till kursen är att det är mera språkträning och mindre användning av engelska."

För mig som lärare på kursen var det spännande att se de framsteg studerandena gjorde tillsammans. Det var lätt att integrera studerandena på Arcada med ukrainarna. Lektionerna var hybridundervisning där man kunde delta på Arcada eller vara med online via Zoom. PrepProg som studieprogram gav mig möjligheten att se hur ukrainarna kunde få de färdigheter som de behöver för att kunna söka in till en finländsk högskola eller ett finländskt universitet. Många av ukrainarna hade redan en utbildning och behövde inte börja om helt från början. Ukrainarna är alltså en resurs och deras kunskaper ska tas till vara och byggas på. För dem gäller det att repetera en del färdigheter och lära sig minst två nya språk, finska och svenska.

Under lektionerna tyckte jag speciellt mycket om att få veta mer om det ukrainska samhället och kulturen. En av uppgifterna var att presentera favoritställen i naturen för varandra. Då fick vi andra i gruppen lära känna ställen på Krimhalvön och andra platser i Ukraina, platser som vi inte annars hade fått veta om. För mig som lärare och finländare blev PrepProg en lärorik och omvälvande upplevelse. Jag har fått arbeta med människor som har gått igenom ofattbara svårigheter och ändå orkar bemöda sig om att lära sig nya språk och ny kultur för att skapa sig en framtid i ett nytt land.

Originalpublikation

Huldén, B. 2024. En kurs utöver det vanliga – Preparatory Program. Yrkeshögskolan Arcada. 6.3.2024. <https://www.arcada.fi/sv/artikel/blogg/2024-06-03/en-kurs-utover-det-vanliga-preparatory-program> 24.6.2024.

13 Matematiikka osana vieraskielistä korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta

Päivi Porras, yliopettaja, LAB-ammattikorkeakoulu
Tiina Valkonen, lehtori, LAB-ammattikorkeakoulu
Sara Nortunen, lehtori, Tampereen ammattikorkeakoulu
Julkaistu 22.2.2024

LAB-ammattikorkeakoulu osallistuu vuonna 2022 alkaneeseen kahdeksan ammattikorkeakoulun yhteiseen PrepProg-hankkeeseen vieraskielisen valmentavan koulutuksen kehittämiseksi. Hankkeen tarkoituksena on laatia yhteiset suositukset haku- ja valintamenettelystä sekä opetussuunnitelmista. Lisäksi hankkeen tavoitteena on luoda korkeakouluihin osallistavaa toimintakulttuuria suomalaisen yhteiskuntaan integroimiseksi. Pilottijakso on suunnattu ukrainalaisille pakolaisille, jotka ovat hakukelpoisia korkeakouluopintoihin.

Pilottivaihe on syksyllä 2023 edennyt matematiikan opintojen pariin. Mukana olevat opiskelijat ovat kiinnostuneet kaikista hankkeessa tarjolla olevista ammattikorkeakoulujen linjoista, joten matematiikan opinnot on pitänyt suunnitella tätä vasten. Toisaalta opiskelijoiden matemaattinen osaaminen on vaihtelevaa, mikä on huomioitava opetuksen suunnittelussa. Työryhmän yhteisellä päätöksellä kaikille pakollinen matematiikan kurssi keskittyy päässä laskemisen kertaamiseen, taulukoiden ja kuvaajien tulkitsemiseen sekä loogiseen päättelyyn. Tämän lisäksi teknologiasta kiinnostuneille tarjotaan opetusta tai kertausta teknologiassa tarvittavasta osaamisesta, kuten toisen asteen yhtälöistä, yhtälöpareista ja trigonometriasta.

Ammattikorkeakoulujen hakuvaiheessa on kaikille suunnattu matemaattiset taidot -osio, jossa laskimen käyttö on kielletty. Vaikka tehtävät ovat monivalintatehtäviä (Ammattikorkeakouluun.fi 2024), kurssilla keskitytään varsinaiseen päässä laskemiseen. Osa tehtävistä on myös aikarajoitettuja, joten opiskelija saa harjoitusta myös paineen alla laskemisesta. Oikean suuruusluokan hahmottamisen ja päässä laskemisen taidot ovat selkeästi heikentyneet teknologian kehittymisen myötä. Hyvin moni turvautuu helposti laskimiin tai matemaattisiin ohjelmistoihin, jolloin oma päättelytaito ei pääse kehittymään.

Valmentavan matematiikan toteutuksesta

Kurssin alussa pidettiin lähtötasotesti verkossa. Testi oli tarkoitus tehdä ilman laskinta, mutta tuloksista kävi selkeästi ilmi laskimen käyttö (esim. neljä desimaalia tarkasti annettuna). Koska opiskelijat teknologiasta kiinnostuneita lukuun ottamatta jaettiin tasoryhmiin lähtötasotestin perusteella, laskimia käyttäneet opiskelijat eivät välttämättä sijoittuneet itselleen sopivaan ryhmään. Mikäli he jatkavat laskimen käyttöä edelleen kurssin aikana, valintakoe voi olla heille hyvinkin haasteellinen.

Kurssilla hyödynnettiin sähköisiä matematiikan tehtäviä, jotka olivat uudentyyppisiä tehtäviä opiskelijoille ja aiheuttivat haasteita kurssin alussa. Vastusten syöttäminen tietokonejärjestelmään oli erityisen hankalaa. Esimerkiksi kerto- ja jakomerkin käyttäminen, välivaiheiden luetteleminen ja lausekkeiden syöttäminen tietokoneella oli monelle uutta. Ensimmäisten parin viikon aikana opiskelijat kuitenkin omaksuivat järjestelmän erityispiirteet, ja he ovat voineet edetä tehtävissä omaan tahtiin. Sanalliset tehtävät ovat tarjolla sekä englanniksi että suomeksi, joten ne ovat matematiikan taitojen lisäksi edistäneet opiskelijoiden kielitaitoa.

Matematiikan osuus suoritettiin laskemalla tehtäviä, joihin tarvittava teoreettinen osaaminen opetettiin etäluennoilla. Jokaisessa ryhmässä oli pari aktiivista opiskelijaa, joiden kysymykset auttoivat myös hiljaisempia opiskelijoita. Erityisesti kurssin alussa opiskelijat kyselivät jakamalla näyttöään, jolloin ongelmia pystyttiin ratkomaan yhdessä. Kaiken kaikkiaan kurssi on osoittautunut erityisen tärkeäksi osalle opiskelijoista ja muillekin hyödylliseksi kertaukseksi.

Alkuperäinen julkaisu

Porras, P., Valkonen, T. & Nortunen, S. 2024. Matematiikka osana vieraskielistä korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta. LAB ammattikorkeakoulu. LAB Focus. 22.2.2024. <https://blogit.lab.fi/labfocus/matematiikka-osana-vieraskielista-korkeakouluopintoihin-valmentavaa-koulutusta/> 24.6.2024.

14 Kolmen open kokemuksiä yhteisopettajuudesta suomen kielen verkkokurssilla

Riia Lamminmäki, tuntiopettaja, Turun ammattikorkeakoulu
Anna Maija Luomi, tuntiopettaja, Arcada
Anna-Liisa Luova, lehtori, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

Opettaminen on perinteisesti ollut melko yksinäistä puuhaa: opettajan autonomia onkin nostettu usein esiin opetustyöstä puhuttaessa. Onneksi myös yhteistyöstä on puhuttu – viime vuosina kenties entistä enemmän. Tässä artikkelissa kerromme kokemuksia kolmen opettajan yhteisopettajuudesta PrepProg-hankkeen Finnish 2 -kurssilla, joka toteutettiin verkko-opetuksena lokakuusta 2023 tammikuuhun 2024.

Vaikka opettajan työ on perinteisesti nähty itsenäisenä, ei yhteisopettajuus varsinaisesti ole uusi asia. Sirkko, Takala & Muukkonen (2020) muistuttavat artikkelissaan, että erilaisista yhteistyön tavoista on keskusteltu opetuslalla jo useita vuosikymmeniä. He kuvaavat myös kuusi yhteisopettajuuden pääkategoriaa, joita ovat yhteinen opetuksen suunnittelu, yhteisopetuksen erilaiset tulkinnot, samankaltainen käsitys opettajuudesta, yhteinen arviointi, opettajien hyvinvointi ja opettajien ammatillinen kehitys. Kategoriointi perustuu peruskoulun opettajien haastatteluaineistosta esiin nousseisiin teemoihin. Samantyyppiset asiat nousivat esiin, kun keskustelimme yhteisen kurssimme aikana ja sen jälkeen yhteisopettajuudesta. Samalla syntyi ajatus siitä, että yhteisopettajuudesta kirjoittaminen on sekä tärkeää että ajankohtaista.

Kolmen opettajan kohtaaminen: yhteinen suunnittelu ja toiminta

Yhteisopettajuutemme rakentui todennäköisesti hieman eri tavoin kuin tavalisesti. Olimme mukana valtakunnallisessa PrepProg-hankkeessa, jossa kehitetään vieraskielistä korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta, tässä vaiheessa ukrainalaisille. Koulutus oli tarkoitettu maahanmuuttajille, jotka hakeutuvat myöhemmin opiskelemaan korkeakoulujen vieraskielisiin opintoihin Suomessa. Suunnittelimme ja toteutimme opintokokonaisuuteen Finnish 2 -opintojakson, joka järjestettiin kokonaan etäopintoina. Toimivan opintokokonaisuuden luominen toimi yhteisopettajatiimimme tavoitteena, johon me kaikki olimme sitoutuneet.

Opintojakson oppimistavoitteet sijoittuivat kielitaitotasolle A1.3–A2.1 (Opetushallitus s.a.). Verkko-opetusta oli 90 minuuttia kahdesti viikossa lokakuun lopusta tammikuun loppuun. Lisäksi opiskeluun kuului tehtäviä ja harjoituksia Moodle-oppimisalustalla. Opintojaksolle ilmoittautuneista noin 40 opiskelijasta 19 osallistui opintojakson Zoom-tapaamisiin tai suoritti jonkin aneetuista tehtävistä.

Emme olleet tavanneet tai tutustuneet ennen hanketta. Lisäksi kaksi opettajista, Anna-Liisa ja Anna Maija, liittyivät mukaan hanketyöryhmään vasta elo-syyskuussa 2023, kun hanke oli jo käynnissä ja opetuksen alkuun oli enää vähän aikaa. Näistä lähtökohdista yhteisopettajuutemme oli varsinainen hyppy tuntemattomaan.

Hankkeessa pääsimme kokeilemaan, millaista opetus on, kun kurssilla on kolme saman alan ammattilaista opettamassa. Hankkeen S2- ja R2-työryhmään kuului vielä enemmän jäseniä: yhteensä suomen- tai ruotsinopettajia oli mukana kahdeksan. Sekä suunnittelussa että toteutuksessa oli siis varsin paljon yhteen koottua osaamista ja tietoa; perinteisestihän opettaja on toiminut opintojen suunnitteluvaiheessakin melko yksin. Suunnittelua ohjaavat pikemmin opetussuunnitelmat tai toteutuskuvaukset kuin yhteinen keskustelu kollegoiden kanssa. Pariopettajuus tuntuu viime aikoina lisääntyneen, ja osalla meistäkin oli jo kokemusta siitä, että pariopettajuus on opettajalle mielekästä ja rikastuttavaa. Rytivaara ja Kershner (2018) ovat tutkineet aihetta ja todenneet, että pariopettajuus hitsaa opettajat yhteen pariiksi, joka jakaa motivaatiota ja tietoa sekä muodostaa yhteisiä muistoja.

Yhteisopettajuus opettaa ja antaa mahdollisuuksia

Opettajan näkökulmasta yhdessä tekeminen on siinä mielessä herkullista, että yhdessä tehdessä pääsee itse oppimaan kollegan tekemisestä. Yhteisopettajuus on kurkistus maailmaan, joka perinteisessä opettajuudessa on henkilökohtaista, sillä siinä pääsee näkemään toisten opettajien tapoja suun-

nitella ja toteuttaa opintojaksoja sekä tehdä materiaaleja ja oppimistehtäviä. Pidimme säännöllisesti suunnittelu-, arviointi- ja tilannekatsauspalavereita, joissa vaihdoimme ajatuksia opintojakson etenemisestä ja rakentamisesta. Näin tavoitteet ja seuraavat työtehtävät olivat kaikille selviä koko opintojakson ajan.

Yhteistyön voima tuli tässä opintojaksossa näkyväksi. Saimme toisiltamme ideoita niin yhteiseen kuin omaan opetukseen, ja yhdessä pystyimme kehittämään ajatuksiamme eteenpäin. Välillä yksi aloitti tehtävän suunnittelun ja toiset jatkoivat. Saimme näin jaettua materiaalien valmistelun työtaakkaa ja myös paranneltua materiaaleja yhdessä. Asiat etenivät jouhevasti, sillä jokainen pääsi hyödyntämään omaa asiantuntemustaan ja omia vahvuuksiaan. Pystyimme jokainen erikoistumaan hieman oman osaamisen ja mieltymyksen mukaan. Meille muodostui luontevasti erilaisia rooleja: yhdelle Moodle oli tuttu omasta korkeakoulusta. Hänestä tuli ketterä Moodle-asiantuntija. Yksi koki kieliopin omakseen ja pääsi jakamaan osaamistaan sekä kollegoille että opiskelijoille. Yksi panosti opintojaksoalustan visuaalisuuteen ja luoviin opetusmenetelmiin.

Toisten tuki oli arvokasta siinäkin, että mietittyttäviin asioihin sai tarvittaessa tukea ja kannustusta. Opetuksellisesta vertaistuesta ei ehkä ole terminologian tasolla puhuttu, mutta sellaiseksikin yhteistyön joitakin аспектеja voisi nimittää. Välillä tuntui oikein mukavalta, ettei ratkaisuja tarvinnut tehdä yksin. Esimerkiksi eettisten ongelmien ratkominen yhdessä oli helpottavaa, sillä näin ei tarvinnut ottaa päätöksistä vastuuta yksin. Myös arviointitaakka jakautui usealle opettajalle, jolloin normaali tunne erilaisten palautettujen tehtävien alle nääntymisestä jäi puuttumaan. Lisäksi kokonaisarvosanoja oli mukava miettiä yhdessä – etenkin, koska olimme suorastaan liikuttavan yksimielisiä arvioinnin perusteista ja kulmakivistä.

Positiivinen opiskelijakokemus yllätti

Opintojakson loppuksi ajatus kirjoittaa yhteisopettajuudesta oli jo virinnyt. Siksi päätimme kysyä opiskelijoiden kokemusta yhteisopetuksesta. Pieneen kyselyymme vastasi kahdeksan opiskelijaa. Emme ehkä odottaneetkaan täystyrmäystä, mutta palautteen suorastaan ylenmääräinen positiivisuus yllätti kuitenkin. Kaikkien vastaajien mielestä kokemus kolmesta opettajasta oli positiivinen. Edes neutraalia vaihtoehtoa ei valinnut kukaan.

Opiskelijat pitivät hyödyllisenä sitä, että pääsivät kuulemaan säännöllisesti kolme erilaista suomen kielen puhujaa. Jokainen puhui omalla tavallaan, omalla nopeudellaan, tyyllillään ja murteellaan. Tämä oli hyvää syötöstä kielenoppijoille. Hyödyllisenä koettiin myös se, että samaa asiaa tarkasteli usea opettaja. Samaan asiaan tuli erilaisia näkökulmia, ja opettajat täydensivät toisiaan. Jokainen opettaja toi oman persoonallisen lisänsä opetuksen kokonaisuuteen.

Myös opiskelijoille oli kyselyn perusteella välittynyt tunne siitä, että jokainen opettaja pääsi tekemään sitä, mitä parhaiten osasi. Lähestyminen erilaisiin aiheisiin koettiin joustavana ja uusia näkökulmia tuovana, kun äänessä olivat vuorotellen eri opettajat. Ainoa kyselyssä mainittu haitta oli, että kaikki opiskelijat eivät aina tiedäneet, kuka oli opettamassa seuraavan kerran. Opettajan nimi ja linkki seuraavalle tunnille lisättiin aina Moodlen etusivulle vasta ennen seuraavaa opetuskertaa. Tässä asiassa taulukko olisi voinut olla parempi ratkaisu: siitä näkisi kaikkien opetuskertojen opettajat, ja linkit voisi helposti lisätä taulukkoon myöhemminkin.

Kyselymme vastaajamäärä oli pieni (8), joten tuloksia ei voi yleistää kuvaamaan laajemmin erilaisten opiskelijoiden kokemusta yhteisopetuksesta. Tulostamme voi kuitenkin pitää rohkaisevana esimerkkinä siitä, että yhteisopettajuus voi olla opettajan lisäksi etu myös opiskelijoille.

Vinkkejä uusille yhteisopettajuuskollegoille

Mihin täytyy olla valmis, jos lähtee vetämään verkkokurssia – tai ehkä kurssia ylipäättään – yhdessä usean kollegan kanssa? Kaikki alkaa kyvystä luottaa: täytyy olla luottamus kolleegaan. Jokaisen täytyy luottaa siihen, että kukin tekee sovitut asiat, vaikka sitten viimeisellä minuutilla. Kenenkään ei tarvitse eikä kannata kontrolloida toisten tekemisiä. Koppi otetaan siitä, mihin toinen on jäänyt, ja jatketaan omalla tyyllillä eteenpäin. Vuoronvaihtoa helpottaa, että edellisen tunnin vetäjä lähettää toisille sähköpostitse lyhyen koosteen kuulumisista ennen seuraavaa opetuskertaa.

Jotta luottamus syntyy ja viime hetken säätämiseltä vältytään, on hyvä sopia keskeisistä asioista etukäteen. Aikataulu oli meistä riippumattomista syistä kunnolliseen etukäteisvalmisteluun hieman liian tiukka. Jos olisimme saaneet enemmän valmistautumisaikaa, olisimme varmasti ehtineet valmistautua huolellisemmin. Sovimme kuitenkin joistakin pelisäännöistä, kuten materiaalien tuottamisesta eri oppimissisältöihin, oppituntien vetovastuusta ja tehtävistä sekä alustan muokkaamisesta jo etukäteen. Alustan käytössä kannattaa myös suosia joustavuutta. Jos opetusmateriaalia ei ole valmisteltu viimeisen päälle etukäteen, alustaa voi muokata, parannella ja stilisoida se, joka ensimmäisenä ehtii.

Jotta voi opettaa yhdessä toisten kanssa, pitää olla valmis joustavuuteen ja antaa tilaa muutokselle. Omista vanhoista tavoista ei välttämättä voi pitää kiinni, sillä yhteistyössä tarvitaan kompromisseja. Avoimuus toisenlaisille ja uusille tavoille on siis eduksi, samoin rohkeus kokeilla ja oppia kokeiluista. Tärkeää on sietää ja kunnioittaa sitä, että toinen tekee asiat omalla tyyllillään. Tyyli saattaa olla eri kuin oma, mutta tyylien moninaisuudesta syntyy juuri kurssin herkkä: opiskelijan mielenkiinto pysyy ehkä paremmin yllä, kun tunneissa on vaihtelevuutta ja erilaisia ääniä.

Kannattaa myös varautua siihen, että yhteistyö ja yhteydenpito vaativat aikaa. Suunnitelmassa neuvotellaan aikatauluista, tehtävistä, sisällöistä ja pedagogisista ratkaisuista. Yksin työ sujui ehkä nopeammin, mutta silloin myös päätyisi herkästi itselle tuttuun, ilmiselvään ratkaisuun. Suunnittelun lomassa vaihdettiin luontevasti myös kuulumisia, meidän tapauksessamme joskus Napolista, toisinaan flunssista, joulukakuista tai kesälomahaaveista. Samalla kun varsinainen työ eteni, kollegat tulivat myös ihmisinä tutuiksi, ja yhteinen huumorikin alkoi kukkia. Nauraminen työn ohessa oli virkistävää: harvoinpa tulee yksikseen koneen äärellä naureskeltua samalla, kun kartoittaa opiskelijoiden suoritusten etenemistä! Ihannetilanteessa opettajat olisivat ehtineet tavata kasvotusten ja tulla tutuiksi jo ennen yhteistyön aloittamista, mutta ilman sitäkin mahdollisuutta selvittiin.

Muiden aikataulujen takia opetusaikamme eivät jakaantuneet verkkokurssilla säännöllisesti. Joku opetti alussa vähemmän ja lopussa enemmän. Seuraavia tekijöitä suosittelimme jakamaan tunnit tasaisemmin ja sijoittamaan jokaiselle opetusta kurssin alkupäähän, koska tällöin itse kukin tutustuu opiskelijoihin nopeammin ja voi seurata opiskelijoiden kielitaidon kehittymistä läpi opintojakson.

Kaikkiaan kurssin vetäminen kolmistaan oli meille positiivinen kokemus ja virkistävää yhdessä tekemistä. Jos tämän kokemuksen jakaminen rohkaisee jotakuta ajattelemaan tai jopa kokeilemaan yhteisopetusta, on tämä teksti saavuttanut tavoitteensa.

Lähteet

Opetushallitus s.a. Kielitaidon tasojen kuvausasteikko. Pdf-dokumentti. Saatavissa: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/kielten_taitotasoaasteikko.pdf [viitattu 26.3.2024]

Rytivaara, A. & Kershner, R. 2018. Co-teaching as a context for teachers' professional learning and joint knowledge construction. Pdf-dokumentti. Saatavissa: https://www.abo.fi/wp-content/uploads/2018/02/Co-teaching_Rytivaara.pdf [viitattu 5.6.2024]

Sirkko, R., Takala, M. & Muukkonen, H. 2020. Yksin opettamisesta yhdessä opettamiseen: Onnistuneen yhteisopetuksen edellytykset. Kasvatus ja aika 1, 26–43. Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://journal.fi/kasvatusjajaika/article/view/79918/50060> [viitattu 26.3.2024].

Uusitalo, H. 2023. Yhteistyössä on voimaa – ideaalitalanteita ja arkikäytäntöjä. Työterveyslaitos. Blogi. Päivitetty 26.10.2023. Saatavissa: <https://www.ttl.fi/ajankohtaista/blogi/yhteistyossa-on-voimaa-ideaalitalanteita-ja-arkikaytantoja> [viitattu 26.3.2024].

15 Tulevaisuuden työelämä tarvitsee uravalmennusta

Elvira Vainio, uravalmentaja, Metropolia Ammattikorkeakoulu
Julkaistu 19.6.2024

Harva meistä eläköityy samasta tehtävästä, johon tuli alun perin palkatuksi. Tutkimusten mukaan työuraan mahtuu tyypillisesti 5–7 uramuutosta (1, 2). Tämä voi tarkoittaa urasuunnan muutoksia, toimialan vaihtoja sekä mahdollista siirtymistä palkansaajasta yrittäjäksi tai toisin päin.

Uramuutoksiin vaikuttaa moni tekijä elämäntilanteen ja kiinnostuksen kohteiden muutoksista tekniikan kehittymiseen. Nuoremmat sukupolvet esimerkiksi arvostavat merkityksellisyyttä sekä parempaa tasapainoa työn ja muun elämän välillä. (1, 2.) Digitalisaatio ja tekoäly tulevat mitä todennäköisimmin vaikuttamaan työuriin. Tekoälyn ennustetaan vaikuttavan 40% työpaikoista tavalla tai toisella, joissain maissa jopa 60%. (2, 3.)

Uravalmennuksen tarve lisääntyy, kun työuriin mahtuu aiempaa enemmän uramuutoksia. Sen huomioiminen niin tutkinto-opintojen aikana kuin erityisesti työllistymiseen tähtäävissä erilliskoulutuksissa ja hankkeissa on tärkeää. Käsittelen tässä kirjoituksessa uravalmennuksen hyötyjä yhtäältä yleisellä tasolla ja toisaalta PrepProg-hankkeessa saatujen kokemusten kautta. PrepProg-hankkeen valmennus oli kohdistettu Ukrainasta sotaa paenneille.

Miten ja milloin hyötyy uravalmennuksesta?

Uravalmennuksen suurin hyöty saadaan itsetuntemuksen lisääntymisenä ja itseluottamuksen kasvuna. Uravalmennuksen aikana keskitytään omien vahvuuksien ja ammatillisen osaamisen tunnistamiseen ja sanoittamiseen, arvojen, motivaatiotekijöiden sekä kiinnostuksen kohteiden pohdintaan. On helpompaa kehittää omaa uraa, kun tietää kuka on. Silloin tulee haettua itselleen sopivia tehtäviä, eikä töitä pelkän hakemisen takia.

Toinen keskeinen uravalmennuksen hyöty liittyy uratavoitteiden asettamiseen, erilaisten uravaihtoehtojen pohdintaan ja etenemiseen niitä kohti. Uravalmennus lisää itsensä johtamisen taitoja ja toimijuutta.

Uramuutos virittää useimmiten erilaisia tunteita, kuten innostusta, surua, pettymystä, epävarmuutta ja toiveikkuutta. Aina asiat eivät mene niin kuin oli suunniteltu. Joskus taas eteen avautuu mahdollisuuksia sattumalta. Uravalmennuksessa tunteita ja mahdollisia jarruttavia ajatusvinoumia käsitellään turvallisessa ympäristössä.

Uravalmennus soveltuu erilaisiin tilanteisiin esimerkiksi, kun

- nuori pohtii omaa urasuuntaa opintojen aikana
- kiinnostuksen kohteet ja motivaatiotekijät muuttuvat
- uusi toimiala tai ura sytyttää kiinnostuksen
- on toive uralla etenemisestä
- on tarve elämän tasapainoon saamisesta
- työt nykyisessä työpaikassa loppuvat
- tekoäly vaikuttaa tapaan tehdä töitä
- henkilö irtisanotaan tai lomautetaan
- elämäntilanne muuttuu esimerkiksi vanhemmuuden tai sairauden myötä
- on lähdettävä pakolaiseksi toiseen maahan.

Uramuutokset eivät ole aina helppoja. Pitää tuntea itsensä hyvin, nähdä uramahdollisuuksia tulevaisuudessa sekä sietää epävarmuutta ja erilaisia tunteita. Uravalmennus on tavoitteellinen prosessi, jossa valmentaja auttaa tarkastelemaan vaihtoehtoja ja haastamaan rajoittavia uskomuksia sekä asettamaan ja saavuttamaan uratavoitteita.

Uravalmennus osana PrepProg -valmentavaa koulutusta

PrepProg-hankkeessa (2022-2024) kehitettiin vieraskielistä korkeakoulu-opintoihin valmentavaa koulutusta yhdeksän ammattikorkeakoulun yhteistyönä. Kohderyhmänä olivat Ukrainasta sotaa paenneet tilapäistä suojelua saaneet henkilöt. PrepProg-hankkeen valmentavasta koulutuksesta voi lukea lisää aiemmin julkaisusta postauksesta.

PrepProgin opiskelijoille tarjottiin uravalmennusta sisältävä opintojakso. Siihen kuului sekä ryhmäohjausta että tunnin henkilökohtainen valmennus. Ryhmäohjauksessa käsiteltiin opiskelijoiden vahvuuksia, tutkintojen alakohdaisia erityispiirteitä sekä yhteishakua korkeakouluihin. Henkilökohtaisessa valmennuksessa keskityttiin opiskelijan koulutus- ja urapolun suunnitteluun. Myös itsetuntemuksen kehittäminen, minäpystyvyyden vahvistaminen sekä toiveikkuuden ruokkiminen olivat tärkeitä teemoja kohtaamisissa opiskelijoiden kanssa. Opintojakson laajuus oli yksi opintopiste.

Perinteisiin uravalmennustilanteisiin verrattuna PrepProg-hankkeen uravalmennukseen toi vaikeuskertoimen sodan tuoma epävarmuus liittyen elemäntilanteeseen, uuteen asuinympäristöön ja omaan tulevaisuuteen. Tästä syystä PrepProg-hankkeessa opiskelijoiden tarve henkilökohtaiseen uravalmennukseen oli erityisen suuri. Moni opiskelijoista olisi toivonut sitä enemmän.

Palautteen mukaan opiskelijoiden tulevaisuuden suunnitelmat selkiytyvät opintojakson aikana. Suurin osa opiskelijoista kertoi tietävänsä, mitä aikoo tehdä koulutuksen jälkeen ja mikä on seuraava askel tiellä työelämään.

Uravalmennus tukena muutostilanteissa

Uravalmennusta kannattaa tarjota ja hyödyntää läpi työuran. Se tukee muutoksen tekemistä erilaisissa tilanteissa. Oppilaitosten kannattaisi ottaa uravalmennus myös tutkinto-opiskelijoiden tueksi. Erityisesti uravalmennuksen merkitys korostuu osana valmentavia- ja työllistymiskouluksia sekä niihin liittyviä hankkeita.

Uravalmennuksesta hyötyvät kaikki.

Uravalmennuksesta hyötyvät kaikki: opiskelijat, oppilaitokset ja yhteiskunta. PrepProg-hanke on hyvä esimerkki siitä.

Lähteet

1. Millennials job hopping generation. Gallup. 2016
2. Growth and Jobs at Davos 2024: What to know. World Economic Forum.
3. How millennials want to work and live. Gallup. 2016

Alkuperäinen julkaisu:

Vainio, E. 2024. Tulevaisuuden työelämä tarvitsee uravalmennusta. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Hiiltä ja timanttia. 19.6.2024. Blogi. <https://blogit.metropolia.fi/hiilta-ja-timanttia/2024/06/19/tulevaisuuden-tyoelama-tarvitsee-uravalmennusta/> 24.6.2024.

16 Maahanmuuttajien korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta monella kielellä

Miia Karttunen, koulutusjohtaja, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk ja sitä edeltäneet Kymenlaakson ja Mikkelin ammattikorkeakoulut ovat järjestäneet maahanmuuttajien korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta vuodesta 2010 lähtien. Koulutuskielenä on ollut tähän saakka suomi, mutta jatkossa valmentavaa koulutusta pyritään tarjoamaan myös englanniksi opetettuna.

Koulutusta suomenkielisiin koulutuksiin hakeville

Kymenlaakson ammattikorkeakoulun ensimmäinen maahanmuuttajien valmentava koulutus järjestettiin keväällä 2010 (Kirvesniemi 2013, 4). Sekä Kymenlaakson että Mikkelin ammattikorkeakouluissa valmentavaa koulutusta tarjottiin 2010-luvulla muutamia kampuustoteutuksia.

Nykyinen 30 opintopisteen laajuinen koulutuskonsepti kehitettiin opetus- ja kulttuuriministeriön Valmentavasta valmiiksi -hankkeessa (OKM) vuosina 2018–2019 (Korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen opetussuunnitelmasuosituksen 2019) ja on ollut Xamkissa käytössä vuodesta 2020 joko yhden tai kahden vuosittain opintonsa aloittavan verkkoryhmän volyyymilla (Valmentavasta valmiiksi – Maahanmuuttajien valmentavien opintojen kehittämishanke korkeakoulutuksessa s.a.; Korkeakouluopintoihin valmentava koulutus maahanmuuttajille, monialainen verkkototeutus s.a.). Xamkin val-

mentavan koulutuksen suosiosta kertoo se, että tyypillisesti hakijoita on ollut moninkertainen määrä aloituspaikkoihin verrattuna.

Xamkin maahanmuuttajien korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen tavoitteena on, että valmentavan koulutuksen käyneet opiskelijat siirtyisivät sujuvasti korkeakoulujen suomenkielisiin tutkinto-opintoihin.

Opintojen painopiste onkin korkeakouluopintojen vaatimien suomen kielen taitojen kohentamisessa. 30 opintopisteen laajuudesta koulutuksesta puolet on nimenomaan suomen kielen opintoja eurooppalaisen viitekehyksen taitotasoilla B1–B2. Koulutus sisältää myös englannin kielen, matematiikan ja digitaalisten taitojen opetusta. Koulutuksen aikana opiskelijoille tarjoutuu myös mahdollisuus tutustua Xamkin eri koulutusaloihin ja samalla työstää omia opiskelu- ja urasuunnitelmiaan. Maahanmuuttajien korkeakouluopintoihin valmentava koulutus on rikastuttanut Xamkin opintotarjontaa ja mahdollistanut monelle maahanmuuttajataustaiselle hakijalle hallitun siirtymän korkeakouluopiskelun piiriin. Toteutuskerrasta toiseen opiskelijoiden koulutukselle ja kouluttajille antama palaute on ollut perusvireeltään kiittävää. (Aronen ym. 2021.)

PrepProg-hanke avasi ukrainalaisille ovia suomalaisiin korkeakouluihin

Koska Xamkin kokemukset suomenkielisen valmentavan koulutuksen järjestämisestä ovat olleet myönteisiä ja koulutuksesta kiinnostuneita hakijoita on riittänyt hyvin, vastaavan englanninkielisen korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen kehittämistä pohdittiin aktiivisesti koko 2020-luvun alku. Samalla kävi yhä ilmeisemmäksi, että Xamk haluaa koulutusorganisaationa toimia entistä kansainvälisemmin ja vaikuttavammin oman toiminta-alueensa elinkeinorakenteen tukemisessa ja työllisyyden varmistamisessa.

Englanninkielisen korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen pohdittiin myös vuonna 2019 päättyneen Valmentavasta valmiiksi -hankkeen toimijoiden kesken. Varsinaisen sysäyksen vieraskielisen valmentavan koulutukseen kehittämiselle antoi kuitenkin Venäjän hyökkäys Ukrainaan keväällä 2022 ja sen aiheuttama pakolaisaalto. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamana yhdeksän ammattikorkeakoulua – Xamkin lisäksi Arcada, Karelia, LAB, Metropolia, Oulun ammattikorkeakoulu, Savonia, Tampereen ammattikorkeakoulu ja Turun ammattikorkeakoulu – toimeenpanivat PrepProg – vieraskielisen korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen kehittäminen -hankkeen (OKM 2022–2024) ja suunnittelivat nopealla aikataululla 30 opintopisteen laajuisen, pääasiassa englanniksi opetetavan ja verkossa toteutettavan valmentavan koulutuskokonaisuuden, johon sisältyi muun muassa tutustumista suomalaiseen yhteiskuntaan, kulttuuriin ja korkeakoulujärjestelmään, yleisten oppimis- ja opiskelutaitojen haltuunottoa, digitaalisten taitojen opiskelua, opinto- ja uraohjausta, matema-

tiikkaa, englannin kielen opintoja B1- ja B2-tasoilla sekä suomen tai ruotsin kielen alkeistason opintoja. Pilottikoulutus sisälsi myös alaspesifejä ja yleisiä korkeakouluopintoihin tutustumisen opintojaksoja. Tavoitteena oli vahvistaa pilottiin osallistuneiden opiskelijoiden valmiuksia hakea englanninkieliseen tutkintokoulutukseen suomalaisessa ammattikorkeakoulussa. (PrepProg – Preparatory programme for higher education studies in English 2023.)

PrepProgin avulla parannettiin myös suomalaisten korkeakoulujen valmiuksia vastaanottaa kansainvälisiä opiskelijoita, joilla on tarvetta lisätä opiskeluvalmiuksiaan ennen varsinaisia tutkinto-opintoja. Kokemukset PrepProg-hankkeesta ovat olleet lupaavia (Ahvenainen 2024; Ahvenainen ym. 2024).

Tulevaisuudessa vieraskielistä valmentavaa kaikille kiinnostuneille?

Syksyn 2023 ja kevään 2024 aikana PrepProg-hanke pilotoi ja mallinsi vieraskielistä valmentavaa koulutusta kohderyhmänään Ukrainasta paenneet tilapäistä suojelua saavat henkilöt. Tulevaisuudessa PrepProgin työn tuloksia voidaan hyödyntää myös laajemmin, kun suunnataan korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta kaikille niille maahanmuuttajille, jotka hakeutuvat opiskelemaan korkeakouluun muihin kuin suomenkielisiin opintoihin. Englanninkielistä valmentavaa koulutusta tai ainakin osaa sen opintojaksoista suunnitellaankin Xamkin jatkuvan oppimisen tarjontaan viimeistään vuonna 2025.

Elämme haastavassa työvoimapolitiittisessa tilanteessa (ks. Kaakkois-Suomen ja Kymenlaakson tilannekatsaus Työvoimabarometri 2024). Laadukas ja kansainvälisiä osaajia tavoittava koulutus on yksi näkyvä satsaus, jolla Xamk voi luoda veto- ja pitovoima suhteessa kansainvälisiin osaajiin Kymenlaakson ja Etelä-Savon maakunnissa. Opetuskielen laajeneminen suomesta englantiin parantaa Xamkin maahanmuuttajien valmentavan koulutuksen saavutettavuutta merkittävästi.

Lähteet

Ahvenainen, T. 2024. Englanninkielinen valmentava koulutus ukrainalaisille maaliin. Xamk Next 13.5.2024. Saatavissa: <https://next.xamk.fi/uutta-luomassa/englanninkielinen-valmentava-koulutus-ukrainalaisille-maaliin/> [viitattu 18.6.2024].

Ahvenainen, T., Kovacs, Lindgren, J. & Pessoa, P. 2024. Pääsykokeen helppokäyttöisyys hakijan ja opettajan näkökulmasta. Xamk READ 27.5.2024. Saatavissa: <https://read.xamk.fi/2024/koulutus/paasykokeen-helppokayttoisyys-hakijan-ja-opettajan-nakokulmasta/> [viitattu 18.6.2024].

Aronen, H., Jouppila, E., Juusola, S., Karttunen, M., Koivupiha, M. & Korhonen, P. 2021. Korkeakouluopintoihin valmentava koulutus avaa maahanmuuttajien mahdollisuuksia. Xamk READ 2.6.2021. Saatavissa: <https://read.xamk.fi/2021/koulutus/korkeakouluopintoihin-valmentava-koulutus-avaa-maahanmuuttajien-mahdollisuuksia/> [viitattu 20.6.2024].

Korkeakouluopintoihin valmentava koulutus maahanmuuttajille, monialainen verkkototeutus s.a. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.xamk.fi/koulutus/korkeakouluopintoihin-valmentava-koulutus-maahanmuuttajille/> [viitattu 18.6.2024].

Korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen opetussuunnitelmasuosituksset. 2019. Valmentavasta valmiiksi -hanke. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.valmentavakoulutus.fi/pluginfile.php/2/course/section/1/Korkeakouluopintoihin_valmentavan_koulutuksen_opetussuunnitelmasuosituksset.pdf?time=1573164172074 [viitattu 20.6.2024].

Kirvesniemi, T. 2013. Ammattikorkeakouluopintoihin valmentava koulutus maahanmuuttajille – kokemuksia Kymenlaaksossa. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun julkaisu. Sarja B. Nro 109. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-306-018-0> [viitattu 20.6.2024].

PrepProg – Preparatory programme for higher education studies in English. 2023. Saatavissa: <https://www.prepprog.fi/> [viitattu 18.6.2024].

Työvoimabarometri. 2024. Saatavissa: <https://tyovoimabarometri.fi/> [viitattu 18.6.2024].

Valmentavasta valmiiksi – Maahanmuuttajien valmentavien opintojen kehittämishanke korkeakoulutuksessa s.a. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.xamk.fi/tutkimus-ja-kehitys/valmentavasta-valmiiksi-maahanmuuttajien-valmentavien-opintojen-kehittamishanke-korkeakoulutuksessa/> [viitattu 18.6.2024].

17 Xamkin kieli- ja kulttuurikoulutus alueen kansainvälistäjänä

Miia Karttunen, koulutusjohtaja, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk on keskeinen toiminta-alueensa – Kymenlaakson ja Etelä-Savon – kansainvälistäjänä. Paitsi että Xamkissa on laajasti tutkinto opiskelijoiden, avoimen ammattikorkeakoulun ja täydennyskoulutuksen kieli- ja kulttuuriopintoja, Xamkin kieli- ja kulttuurikoulutukseen liittyvää kehittämistyötä toteutetaan myös lukuisissa hankkeissa työelämää ja aluekehitystä edistäen ja alueen elinkeinorakennetta uudistaen. Hanketyön kautta voidaan löytää kansainvälisyyteen liittyviä ratkaisuja, jotka helpottavat työvoimapulasta kärsiviä aloja. Hankkeiden kautta on ratkaistu muun muassa maahanmuuttajien korkeakouluopintoihin hakeutumisen, opintojen sujuvan suorittamisen sekä työn saamisen ja työssä menestymisen haasteita.

Korkeakouluopintoihin hakeutuminen

Xamk on järjestänyt jo pitkään maahanmuuttajiin korkeakouluopintojen valmentavaa, 30 opintopisteen laajuista koulutusta suomen kielellä. Koulutus-konsepti kehitettiin valtakunnallisessa Valmentavasta valmiiksi -hankkeessa (OKM 208–2019).

Vastaavan englanninkielisen korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen kehittäminen oli keskusteluissa Valmentavasta valmiiksi -hankkeen päättymisen jälkeen, ja kevään 2022 poliittinen tilanne teki ajankohtaiseksi lähteä nopealla aikataululla parantamaan suomalaisten korkeakoulujen valmiuksia

vastaanottaa sotaa pakoon tulleita opiskelijoita Ukrainasta. Yhdeksän ammattikorkeakoulun yhteisessä PrepProg – vieraskielisen korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen kehittäminen -hankkeessa (OKM 2022–2024) on suunniteltu, pilotoitu ja mallinnettu tulevia toteutuksia ajatellen valmentavaa koulutusta niille maahanmuuttajille, jotka hakeutuvat opiskelemaan korkeakouluun muihin kuin suomenkielisiin opintoihin. Pilottitoteutuksen kohderyhmänä olivat Ukrainasta paenneet, tilapäistä suojelua saavat henkilöt, mutta jatkossa koulutusta on suunniteltu kohdentaa myös muille suomalaisten korkeakoulujen englanninkielisistä korkeakouluopinnoista kiinnostuneille henkilöille. Xamkin kokemukset PrepProg-hankkeesta ovat rohkaisevia (Ahvenainen 2024; Ahvenainen ym. 2024), joten vieraskielistä valmentavaa koulutusta tai ainakin osaa sen opintojaksoista suunnitellaan Xamkin jatkuvan oppimisen tarjontaan.

Myös Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen alueella toteutuva Momentum-hanke (ESR+ 2023–2026) pyrkii madaltamaan kynnystä korkeakouluopintoihin heikoimmassa työmarkkina-asemassa oleville maahanmuuttajille, jotka eivät ehkä muutoin näkisi itseään korkeakouluopiskelijoina. Tähän kohderyhmään kuuluville henkilöille järjestetään muun muassa räätälöityjä kampusvierailuja Xamkin Kotkan ja Kouvolan kampuksille.

Korkeakouluopintojen eteneminen

Itä-Suomen kaikkien korkeakoulujen yhteisessä Monikulttuuriset opintopolut -hankkeessa (ESR+ 2023–2026) vahvistetaan korkeakoulujen monikulttuurisuutta ja edistetään korkeakouluissa aliedustettujen opiskelijaryhmien opintoja. Xamkissa kehitetään Monikulttuuriset opintopolut -hankkeen työnä kansainvälisten opiskelijoiden korkeakouluopintojen alkuvaiheen orientoivia opintoja ja tapahtumia yhteistyössä Mikkelin kaupungin ja alueen yritysten, oppilaitosten ja yhteisöjen kanssa (Paakkulainen & Kaipainen 2024).

Huhtikuun 2024 Työvoimabarometri todentaa, että niin Etelä-Savon kuin Kaakkois-Suomenkin alueella haasteellisinta on täyttää avoimeksi tulevia lähihoitajien ja sairaanhoitajien työpaikkoja. Xamk on mukana valtakunnallisessa Sairaanhoitajien laillistaminen Suomessa -hankekokonaisuudessa, jonka tavoitteena on luoda yhteinen suomalainen sairaanhoitajan laillistamisväylä eli malli ulkomaisten sairaanhoitajatutkintojen laillistamiseen ja näin helpottaa kansainvälisten sairaanhoitajien työskentelyä Suomessa. Syksyllä 2024 Xamkin Mikkelin, Savonlinnan ja Kotkan kampuksilla laillistamisväylän pilottikoulutuksen aloittaa noin 20 opiskelijaa syksyllä 2024. Opiskelijat etenevät henkilökohtaisen opintosuunnitelman mukaisesti ja tekevät laillistamisväylän aikana käytännön harjoittelua, simulaatio- ja näyttötyöskentelyä ja suomen opintoja.

Kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden sujuvaa etenemisestä varmistetaan myös pedagogisten innovaatioiden kautta. Esimerkiksi juuri päättyneessä Kielipolku-hankkeessa (Otsakorven säätiö 2023–2024) kehitettiin toiminnallinen kielipeli, jossa sairaanhoidon opiskelijat harjoittelevat suomen kieltä työharjoittelupaikan käytännön työtilanteissa.

Kansainväliset osaajat työelämässä

Monivoima-hankkeen (ESR+ 2024–2026) työnä kehitetään Etelä-Savon pk-yrityksiä tulevia käytänteitä, joiden avulla yritykset pystyvät nykyistä tehokkaammin työllistämään ulkomaalaistaustaisia henkilöitä ja lisäämään yrityksen voimavaroja kehittämällä tietoisesti työyhteisöjen monimuotoisuutta ja -monikielisyyttä. Monivoima-hankkeen kautta tavoitellaan alueen pk-yrityksille sujuvampia prosesseja kansainvälisen henkilöstön rekrytointiin ja perehdytykseen mutta samalla myös muotoillaan ammattikorkeakoulun tarjoamaan koulutusta kansainvälistyvän työelämän tarpeita paremmin palvelemaan suuntaan.

Myös edellä kuvatussa Momentum-hankkeessa tuetaan maahanmuuttajia ja työelämän toimijoita verkostoyhteistyössä ja palvelujen välisessä yhteistyössä tavoitteena maahanmuuttajien parempi työllistyvyys. Momentumissa hyödynnetään luovia menetelmiä ja positiivista psykologiaa (Haapaniemi & Nieminen 2023).

Yhteistyön voima

Xamkissa koko toiminta-alueemme palveleminen erilaisten kielen ja kulttuurin koulutusten ja niiden kehittämisen kautta tunnistetaan tärkeäksi asiaksi, jolloin halutaan jatkossakin panostaa. Ilahduttavaa on se, että alueen työelämän toimijoita on saatu mukaan hankkeisiin. Kaikki yhteistyö ja panostukset ovat tarpeellisia, kun halutaan varmistaa alueen elinvoimaisuus jatkossa.

Lähteet

Ahvenainen, T. 2024. Englanninkielinen valmentava koulutus ukrainalaisille maaliin. Xamk Next 13.5.2024. Saatavissa: <https://next.xamk.fi/uutta-luomassa/englanninkielinen-valmentava-koulutus-ukrainalaisille-maaliin/> [viitattu 18.6.2024].

Ahvenainen, T., Kovacs, Lindgren, J. & Pessa, P. 2024. Pääsykokeen helppokäyttöisyys hakijan ja opettajan näkökulmasta. Xamk READ 27.5.2024. Saatavissa: <https://read.xamk.fi/2024/koulutus/paasykokeen-helppokayttoisyys-hakijan-ja-opettajan-nakokulmasta/> [viitattu 18.6.2024].

Haapaniemi, H. & Nieminen, M. 2024. Momentum – luovat metodit ja osaamisen vahvistaminen moninaistuvilla opinto- ja urapoluilla. Teoksessa Rajahonka, M. & Haapaniemi, H. (toim.) Luovia menetelmiä ja älykkäitä ratkaisuja. Digitaalisen talouden vahvuusajulkaisu

2023. Mikkeli: Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, 372–379. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-344-568-0> [viitattu 18.6.2024].

Kielipolku s.a. Saatavissa: <https://www.xamk.fi/tutkimus-ja-kehitys/kielipolku/> [viitattu 18.6.2024].

Korkeakouluopintoihin valmentava koulutus maahanmuuttajille, monialainen verkkototeutus s.a. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.xamk.fi/koulutus/korkeakouluopintoihin-valmentava-koulutus-maahanmuuttajille/> [viitattu 18.6.2024].

Manninen, M. & Loginova, M. 2024. Mitä uutta monimuotoisuudesta työelämässä? Xamk READ 27.5.2024. Saatavissa: <https://read.xamk.fi/2024/kestava-hyvinvointi/mita-uutta-monimuotoisuudesta-tyoelamassa/> [viitattu 18.6.2024].

Momentum – Moninaistuvat urapolut s.a. Saatavissa: <https://www.xamk.fi/tutkimus-ja-kehitys/momentum-moninaistuvat-urapolut/> [viitattu 18.6.2024].

Monikulttuuriset opintopolut s.a. Saatavissa: <https://monikulttuurisetopintopolut.fi/> [viitattu 18.6.2024].

Monivoima - Monimuotoiset työyhteisöt pk-yritysten voimavarana s.a. Saatavissa: <https://www.xamk.fi/tutkimus-ja-kehitys/monivoima-monimuotoiset-tyoyhteisot-pk-yritysten-voimavarana/> [viitattu 18.6.2024].

Paakkulainen, P. & Kaipainen, T. 2024. Yhteistyöllä tuumasta toimeen. Blogi 10.6.2024. Monikulttuuriset opintopolut. Saatavissa: <https://monikulttuurisetopintopolut.fi/yhteistyolla-tuumasta-toimeen/> [viitattu 18.6.2024].

Loppusanat

Korkeakoulutuksen saavutettavuuden edistäminen on merkityksellistä työtä

Jokainen meistä varmasti haluaa tehdä merkityksellistä työtä: katsoa ajassa taaksepäin ja kokea, että tehty työ on vienyt asioita eteenpäin ja lopputuloksena maailma on parempi paikka. Minulle on ollut suuri kunnia toimia PrepProg-hankkeen valtakunnallisena koordinaattorina. On ollut hienoa edistää korkeakoulutuksen saavutettavuutta Suomessa näin leveillä hartioilla yhdessä suuren asiantuntijajoukon kanssa.

Hanke syntyi vuonna 2022 nopealla aikataululla Opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksen mahdollistamana nopeuttamaan maahan tulleiden Ukrainasta paenneiden koulutus- ja työllisyyspolkuja. Ennen Venäjän hyökkäystä Ukrainaan 24.2.2022 Suomessa asui noin 7 000 Ukrainan kansalaista. Marraskuuhun 2022 mennessä Suomi oli myöntänyt noin 45 000 oleskelulupaa Ukrainasta paenneille tilapäisen suojelun perusteella, ja vuoteen 2024 mennessä hakemuksia oli jätetty yli 68 000. On selvää, että valtakunnallisen hankkeen syntyminen muutamassa kuukaudessa etenkin näin laajassa yhteistyössä ei olisi ollut mahdollista ilman teemaan liittyviä, jo olemassa olleita Supporting Immigrants in Higher Education (SIMHE) - ja muita korkeakoulujen yhteistyöverkostoja, oppilaitosten aikaisempaa kokemusta suomenkielisen valmentavan koulutuksen kehittämishankkeesta sekä korkeakoulujen aitoa yhteisen tekemisen ja kohderyhmän auttamisen tahtotilaa.

Aidossa yhteistyöhengessä alusta loppuun

Parhaimmillaan hankkeessa on työskennellyt yhteisten tavoitteiden edistämiseksi yli 70 korkeakoulujen asiantuntijaa. Koska suurin osa osallistui kehittämistyöhön pienellä työpanoksella, sisäisen viestinnän tärkeys korostui ja siihen panostettiin alusta alkaen. Kaikessa on aina parantamisen varaa, mutta yleisesti ottaen onnistuimme sisäisessä viestinnässä erinomaisesti. Tämän mahdollisti toimiva hankehallinto: jokaisella oppilaitoksella oli oma projektipäällikkö, joka vastasi oman oppilaitoksensa henkilöstön asioista. Projektipäälliköt toimivat yhdessä avoimesti ja saumattomasti. Tiimityöskentely oli tiivistä ja kokouksia pidettiin usein viikoittain, tarvittaessa useamminkin. Päätökset tehtiin yhdessä.

Hankkeelle luotiin yhteinen Teams-ryhmä, johon kuuluivat kaikki hankkeessa työskennelleet. Eri kehittämiskokonaisuuksilla ja opintojaksoilla oli omat työryhmänsä ja niillä vetäjänsä. Melkein jokaisella työryhmällä oli oma kanavansa yhteisessä Teams-ryhmässä, ja tietoa kannustettiin jakamaan työryhmien välillä. Kaikki kokousmuistiot jaettiin avoimesti. Työryhmillä oli omat konkreettiset tavoitteensa ja ne toimivat yhteisellä mandaatilla todella itsenäisesti. Projektipäällikköjen tuki oli kuitenkin saatavissa aina tarvittaessa. Projektipäälliköt kehittivät yhteisen ”linjaukset”-dokumentin, johon kerättiin matkan varrella esiin nousseita kysymyksiä ja vastauksia. Nämä linjaukset nousivat erityisen tärkeiksi opiskelijoiden ohjauksen yhdenmukaisuuden varmistamisessa, kun pääsimme pilotointivaiheeseen.

Kehittämistyön ja sisäisen viestinnän edistämiseksi sekä hanketiimin yhteistyön tiivistämiseksi järjestimme noin puolen vuoden välein kaksipäiväiset hankepäivät, joita koordinoivat hankkeen aikana Turun ammattikorkeakoulu, Ammattikorkeakoulu Arcada, Tampereen ammattikorkeakoulu, Oulun ammattikorkeakoulu ja Karelia-ammattikorkeakoulu. Vaikka osallistuminen etäyhteyden avulla oli mahdollista, projektityöntekijöitä kannustettiin osallistumaan hankepäiviin paikan päällä, sillä ne mahdollistivat tärkeän pysähtymishetken jokaiselle. Kehittämistyön etenemismuutos oli hurja. Hankepäivien aikana oli mahdollista analysoida ja kerrata, mitä kaikkea oli saavutettu, ja miettiä, mihin seuraavaksi tulisi kehittämistyössä keskittyä. Useimmiten hankepäivien yhteydessä järjestettiin myös omakustanteinen illallinen, jossa osallistujat voivat virkistyä ja vaihtaa kuulumisia vapaamuotoisesti. Oppilaitokset ja niissä työskentelevät asiantuntijat ovat viimeisen kahden vuoden aikana tuottaneet paljon hyvää ja oppilaitosyhteistyö sekä asiantuntijaverkostot ovat tiivistyneet entisestään. Hankkeen koordinaattorina olen kiitollinen, että hankkeessa työskenteli raudanlujia asiantuntijoita. Ilman heidän panostaan tehtävä ei olisi onnistunut. Meillä oli hieno yhdessä tekemisen meininki alusta loppuun ja kiitos siitä kuuluu jokaiselle mukana olleelle.

Kokeileva kehittäminen pirskahtelee

Suunnitelmat ja kehittäminen eivät koskaan, etenkin kokeilevan kehittämisen hankkeessa, mene niin kuin Strömsössä. Jouduimme monta kertaa tekemään nopeita päätöksiä ja uusia suunnitelmia. Hyvä esimerkki tästä on koulutuksen pilotointi. Valmentavan koulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle sellaiset valmiudet, että hän voi edetä tutkintokoulutukseen. Kielellisesti koulutus on kohdennettu niille, joilla on englannin kielessä vähintään B1-taitotason kielitaito, jota valmennuksen aikana kehitetään B2-taitotasolle, joka mahdollistaa korkeakouluopinnot Suomessa.

Hankkeen alussa oletimme, silloin saatavilla olleeseen tietoon perustuen, ettei isolla osalla Ukrainasta paenneista tulisi olemaan pilotointikoulutukseen vaadittavaa (B1) englannin kielen taitoa. Suunnitelmana olikin koulutuksen pilotointi kahdella eri tasolla: B1-ryhmä ja alle B1-ryhmä. Tämän toteuttaminen käytännössä ei kuitenkaan olisi ollut helppoa erityisesti verkkototeutuksena. Valintakokeissa yllätyimme suuresti, kun hakijoiden joukossa olikin monta yli B2-tason hakijaa.

Vaikka kieliopinnot ovat koulutuksen keskiössä, sisällössä on paljon muutakin hyödyllistä. Erityisesti henkilökohtaisen ohjauksen tärkeys korostui. Teimme siis täyskäännöksen ja sen sijaan, että olisimme järjestäneet erillisen ryhmän alemmalla kielitaitotasolla, toteutimme sen niille, joilla oli jo riittävä englannin kielen taito. Kehitimme todella nopeasti tähän liittyvän prosessin ja uuden vaativamman lisäkokonaisuuden ”hyvä enkku” -ryhmäläisille heidän englannin kielen taitonsa kehityksen tueksi.

Hankkeen sisältö oli valtava kokonaisuus

PrepProg-hankkeen sisältöä voi varmaankin verrata oppilaitosyhteistyössä luotavaan uuden tutkintokoulutukseen. Urakka oli valtava. Hankkeen aikana kartoitettiin kohderyhmän tarpeita yhdessä järjestösektorin kanssa, osallistettiin opiskelijakuntia ja -järjestöjä avaamaan ovensa kohderyhmälle, kehitettiin opetussuunnitelma ja siihen liittyvät toteutussuunnitelmat, tehtiin oppilaitosten väliset yhteistyö- ja yhteisrekisterisopimukset ja sovittiin ansaintalogiikasta. Koulutuksen yleinen osio rakennettiin Karelian ja matematiikan opintojaksot LAB-ammattikorkeakoulun Moodle-alustoille. Hankkeelle tehtiin markkinointi- ja viestintäsuunnitelmat sekä -materiaalit. Hankkeelle luotiin yhteinen ilme ja koulutukseen järjestettiin yhteinen haku sekä lisähaku. Hankkeen aikana kehitettiin yhteinen opiskelijahallinto-opas, toteutettiin valtakunnalliset valintakokeet ja opiskelijahallintopilotti neljän kotikorkeakoulun (Karelia, Savonia, Metropolia ja LAB) voimin. Koulutuspilotin opintojaksot toteutettiin pääasiassa yhteisopetuksena hyödyntäen kielitukea kohdennetusti. Lisäksi kehitettiin palautejärjestelmä.

Pilotoinnin toteutuksessa huomioitiin monin eri tavoin kohderyhmän haavoittuva asema. Keskustelimme eri asiayhteyksissä omasta roolistamme prosessissa sekä siitä, miten sodan vaikutukset voivat nousta esiin opetuksen aikana ja miten voimme parhaiten opiskelijoita tukea. Henkilöstölle tarjottiin myös mahdollisuus kriisi- ja traumakoulutukseen ja -tukeen.

Korkeakouluyhteisöön kuulumisen voimaannuttaa

Yksi PrepProg-hankkeen tavoitteista oli edistää osallisuutta ja integraatiota korkeakouluyhteisöön, yhteiskuntaan ja työelämään verkostomaista yhteistyötä hyödyntäen. Monet opiskelijat kertoivat huolistaan ja siitä, kuinka he kokevat syvää yksinäisyyttä omassa arjessaan.

“Studying in another country, in a different language, going through integration and a change of status, while there is a war going on in one’s native land is another trial. And there was a lot of stress, which made it difficult to concentrate on learning, use memory and critical thinking.” – PrepProg-opiskelija, kevät 2024

Henkilökohtaisilla voimavaroilla on suora vaikutus oppimiseen. Se, että opiskelija ei suorittanut opintojaksoa loppuun, ei ole indikaattori siitä, että opintojakson sisältöä ei koettu hyödylliseksi. Monet opiskelijat kertoivatkin jälkikäteen, ettei heillä ollut aikomustakaan “suorittaa” opintopisteitä, vaikka se onkin tietysti oppilaitoksille tärkeää, vaan hyötyä tiedosta ja ohjauksesta arjen tasolla.

Hankkeen aikana järjestettiin paljon tapahtumia, vaikka koulutus toteutettiin verkossa. Jokaisessa oppilaitoksessa järjestettiin opiskelijoille mahdollisuus tutustua suomalaiseen korkeakouluyhteisöön ja erilaisiin englanninkielisiin tutkintoihin kampusvierailujen kautta. Opiskelijoille järjestettiin yhteiset orientaatiopäivät verkossa, digitukipäiviä verkossa ja paikan päällä kampuksilla, info-päiviä sekä päättäjäiset. Vertaistuen fasilitoinniksi jokaiselle opiskelijaryhmälle perustettiin omakielinen WhatsApp-ryhmä. Tosin osa ryhmistä oli niin innokkaita ja omatoimisia, että orientaatiopäivän aikana opiskelijat loivat erilliset Telegram-ryhmät. Tapahtumat, opetushetket ja nämä sosiaalisen median ryhmät olivat tärkeitä mahdollisuuksia olla vuorovaikutuksessa toisten opiskelijoiden kanssa.

Korkeakoulutuksen saavutettavuuden edistäminen keskiössä

Hankkeen toimintaan kuului vahvasti myös korkeakoulujen sisäinen ja ulkoinen osallistaminen sekä lobbaus Ukrainasta paenneiden korkeakoulupolkujen mahdollistamiseksi vaikuttamalla lukukausimaksuihin ja erillishakumahdollisuuksiin. Esimerkiksi OKM ja Arene ovat edistäneet tätä tärkeää asiaa valtakunnallisesti – suuret kiitokset siitä.

Varsinainen kirsikka PrepProg-kakun päällä on luonnollisesti se lopputulos, joka jää hankkeen kautta elämään. Olemme jo hankkeen aikana tehneet toimintaa ja tuloksia näkyviksi. Jokainen työryhmä on tehnyt vähintään yhden julkaisun, joista suurin osa on koottu tähän teokseen. Kokonaisuudessaan hankkeen julkaisut kootaan 2024 vuoden loppuun mennessä Karelian verkkosivuille¹.

Koulutusmallisuosituksiin olemme koonneet oppeja tämän kahden vuoden matkan varrelta. Joukossa on myös asioita, joita tällä kokemuksella tekisimme hieman eri tavalla, jos hanke alkaisi nyt uudelleen. Toivon, että kokemuksemme ja hankkeen saavuttamat tulokset ovat aidosti hyödyllisiä. Kaikki hankkeen tulokset mukaan luettuna tämä loppujulkaisu ja jokaisen PrepProg-hankkeen opintojakson Moodle-sisältö on jaettu avoimesti seuraavan viiden vuoden ajaksi kaikkien hyödynnettäväksi. Tulokset löytyvät Avointen oppimateriaalien kirjaston aoe.fi-sivustolta muun muassa hakusanoilla 'preparatory programme', 'Preparatory Studies for Higher Education (PrepProg)' ja 'prepprog'. Materiaalit on lisensoitu CC-BY-NC-SA 4.0 -lisenssillä, mikä tarkoittaa sitä, että materiaaleja ei saa käyttää kaupallisiin tarkoituksiin, mutta muuten niitä voi hyödyntää ja muokata, kun vain mainitsee alkuperäiset tekijät.

Suomalaisissa korkeakouluissa pyritään tulevina vuosina kasvattamaan ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrää huomattavasti. Yksi tärkeä saavutettavuutta lisäävä ja Suomeen muuttaneiden korkeakoulupolkuja sujuvoittava tekijä on korkeakouluopintoihin valmentava koulutus. PrepProg-hankkeessa tehty työ edistää suoraan korkeakoulutuksen saavutettavuutta ulkomaalaistaustaisille ja sillä on valtava potentiaali työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton yhtenä tukimuotona.

Olen ylpeä yhteistyömme lopputuloksesta. Työ on ollut aidosti merkityksellistä ja monet pilottikoulutukseen osallistuneista Ukrainasta paenneista ovat siirtyneet sen avulla omalla polullaan eteenpäin. Hankkeen loppuessa mukana olleet oppilaitokset jatkavat keskusteluja siitä, miten koulutuksen voi toteuttaa uudestaan ja luotua sisältöä hyödyntää oppilaitosten arjessa laajemmin kaikille maahanmuuttajille. Toive kuitenkin on, että myös muut korkeakoulut vakiinnuttavat englanninkielisen korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen osaksi omaa työtään tulevaisuudessa.

Joensuussa elokuussa 2024

Mia Sevonius-Male

Maahanmuuttajatyön asiantuntija ja PrepProg-hankkeen projektipäällikkö

Karelia-ammattikorkeakoulu

1 <https://www.karelia.fi/projektit/vieraskielisen-kehoakouluopintoihin-valmentavan-koulutuksen-kehittaminen/>

LIITE 1. OPISKELIJAHALLINTO- OPAS

PrepProg

Preparatory Programme for
Higher Education Studies in English

OPISKELIJAHALLINTO- OPAS

Opiskelijahallinto vieraskielisen
korkeakouluopintoihin valmen-
tavan koulutuksen kansallisessa
verkkototeutuksessa
(2023–2024)

Sisältö

1 Opintojaksojen ja opetussuunnitelman vieminen Peppiin	4
1.1 Opetussuunnitelman kuvauksen lisääminen	5
1.2 Opetussuunnitelman rakenteen lisääminen	6
1.3 Opintopolkujen lisääminen	9
1.4 Opintojaksokuvausten lisääminen	9
1.5 Ajoitus suunnitelman ja toteutusten lisääminen	10
2 Opettajan/opettajien kiinnittäminen toteutuksille	12
3 Toteutus suunnitelmien lisääminen järjestelmään (vastu opettajat)	13
4 Opiskelijoiden kirjaaminen ja opintosuoritusten luokittelu opintohallintojärjestelmässä (pääkäyttäjä/opiskelijahallinto)	14
4.1 Opiskelijoiden kirjaaminen korkeakoulujen opiskelijahallintojärjestelmiin	14
4.2 Opiskeluoikeuden tyypin määrittely	15
4.3 Opintosuoritusten luokittelu	15
5 Opinto-oikeuden siirto	16
6 Kotikorkeakoulujen opiskelijoille tarjoamat palvelut	17
7 Opintosuoritusten siirtäminen kotikorkeakouluun	18
8 Todistuksen myöntäminen	19

9 Arkistointi	20
10 Liitteet	21
LIITE 1. Aikataulu ja vastuut opetussuunnittelussa ja haku- ja valintaprosessissa	21
LIITE 2. Todistusmallit	22
LIITE 3. Englanninkielisen korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen opetussuunnitelmasuosituksset suomeksi	24
LIITE 4. Curriculum Recommendations for Higher Education Preparatory Programme in English	36

1 Opintojaksojen ja opetussuunnitelman vieminen Peppiin

Kotikorkeakoululla tarkoitetaan valmentavan koulutuksen verkkototeutuksen yhteydessä sellaista ammattikorkeakoulua, jolla on hallinnollinen vastuu jostakin verkkototeutuksen opintopolusta. Kotikorkeakoulu antaa omalle opiskelijaryhmälleen todistuksen koulutuksen suorittamisesta.

Kotikorkeakoulut ovat: Karelia (monialainen), LAB (tekniikka), Metropolia (sote) ja Savonia (liiketalous).

Kotikorkeakoulut vievät koko korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen opetussuunnitelman omaan opiskelijahallintojärjestelmäänsä. Jokaisen ammattikorkeakoulun tulee viedä omaan opiskelijahallintojärjestelmäänsä vähintään ne opintojaksot ja toteutukset, joista se myöntää opiskelijoille opintosuoritukset.

Koulutuksen tyyppi ja koulutuksen/koulutusohjelman nimeksi merkitään 'Vieraskielinen korkeakouluopintoihin valmentava koulutus maahanmuuttajille ja/tai Preparatory Programme for Higher Education Studies in English'. Koulutuksen tunnuksen ja ryhmän voi nimetä esim. KAVS23ME (Kareliassa: Karelia, Avoin, Valmentava koulutus, Syksy, 2023, Maahanmuuttajien Englanninkielinen koulutus). Nimi voi olla erilainen eri ammattikorkeakouluissa. Tarkista, että valitsemasi tunnus on vapaana omassa ammattikorkeakoulusasi. Koulutuksen voimassaoloajaksi merkitään 12.9.2023–16.2.2024, joka on sama kuin opiskeluoikeusaika.

Preparatory Programme for Higher Education Studies (30) KAVS23ME

Muokkaa Kopioi Lataa PDF Versiot Lisää suosikkeihin Poista

OPS:n kuvaus

- Vastuunjako ja koulutusalat
- Rakenne
- Opintopolut
- Ajoitussuunnitelmat
- Jäsentelyt
- Tarkistus ja hyväksyminen
- Säännöt

Perustiedot

Nimi	Suomeksi: Preparatory Programme for Higher Education Studies	Englanniksi: Preparatory Programme for Higher Education Studies
Tunnus	KAVS23ME	Voimassaoloaika: 12.09.2023 - 16.02.2024
Koulutusaste		
Laajuus (op)	30	Kesto (vuotta): 0,5
Pääasiallinen opetuskieli	englanti	

Tarkennukset

Tutkinto	Tutkintonimike	
Koulutusohjelma	Pääaine	
Koulutusohjelma	Korkeakouluopintoihin valmentava koulutus	
Koulutusluokituskoodi	Tyyppi	Maahanmuuttajien valmentava koulutus (MM)
Ryhmä	KAVS23ME	Luokittelu
Vastuhenkilö	Ulla Askainen	Organisaatio
Opiskelijalla oikeus luoda HOPSiin opintojaksoja	Ei oikeutta	Opettajalla oikeus luoda HOPSiin opintojaksoja
Opettajalla oikeus luoda HOPSiin opintojaksoja	Ei oikeutta	

Kuvaus

Kuva 1. Peppi-järjestelmän OPS:n kuvaus.

1.1 Opetussuunnitelman kuvauksen lisääminen

Opetussuunnitelman kuvaus tulee viedä järjestelmään suomeksi ja englanniksi, mikäli se on saatavilla kahdella kielellä. Opetussuunnitelmasuosituksen molemmat kieliversiot kaikille oppilaitoksille ovat tämän opiskelijahallintopajaan liitteenä (liite 3 ja liite 4).

Opetussuunnitelman kuvaus sisältää koulutuksen kuvauksen, osaamistavoitteet, pedagogiset toimintatavat ja arvioinnin. OPS-kuvausten tekstikentät saattavat poiketa eri ammattikorkeakoulujen opiskelijahallintojärjestelmissä toisistaan. Liitteisiin 3 ja 4 kootut kuvaustekstit voi tarvittaessa sijoittaa koulutuksen yleiskuvauksen yhteyteen, jos järjestelmässä ei ole esim. tekstikenttää 'Pedagogiset toimintatavat'. Jos järjestelmässä on kenttiä, joihin ei löydy tekstiä OPS-kuvauksesta (esim. 'Opetussuunnitelman kehittäminen

ja työelämäyhteistyö'), kyseiset kentät voi joko jättää tyhjiksi tai niihin voi muotoilla yleisen tekstin, joka on linjassa OPS-kuvauksen kanssa.

1.2 Opetussuunnitelman rakenteen lisääminen

Koulutuksella on yksi opetussuunnitelma, jossa on neljä eri opintopolkua.

Opetussuunnitelman rakenteeseen luodaan kokonaisuus tai ryhmittely 'Yhteiset opinnot', jonka alle lisätään seuraavat, kaikille opiskelijoille yhteiset opintojaksot:

- Valmiudet korkeakouluopintoihin
- Matematiikan valmentavat opinnot
- Englannin kielen valmentavat opinnot

Lisäksi luodaan kokonaisuus tai ryhmittely 'Alakohtaiset opinnot', josta merkitään suoritettavaksi 10 opintopistettä ja jonka alle lisätään seuraavat opintokokonaisuudet:

- Sosiaali- ja terveysalan valmentavat opinnot
- Liiketalouden alan valmentavat opinnot
- Tekniikan alan valmentavat opinnot
- Monialaiset valmentavat opinnot

Alakohtaiset opintojaksot (ks. alla) lisätään vastaavan opintokokonaisuuden alle ja kunkin opintokokonaisuuden kohdalla merkitään kaikki opintojaksot pakollisiksi. Opintokokonaisuudet sekä niiden laajuus ja ajoitus on esitetty suomeksi taulukossa 1.

Taulukko 1. Opetussuunnitelman rakenne suomeksi

Opintojaksot	Laajuus (30 op)	Ajoitus (kesto 6 kk)					
Yhteiset opinnot	valitaan kaikki	syys	loka	marras	joulu	tammi	helmi
Valmiudet korkeakouluopintoihin	6	•	•				
Matematiikan valmentavat opinnot	3			•	•	•	•
Englannin kielen valmentavat opinnot	6	•	•	•			
Suomen tai ruotsin kieli	valitaan 5 op						
Suomen kieli 1	5			•	•	•	
Suomen kieli 2	5			•	•	•	
Ruotsin kieli 1	5			•	•	•	
Ruotsin kieli 2	5			•	•	•	
Alakohtaiset/ monialaiset opinnot	valitaan 10 op						
Sosiaali- ja terveystieteet	valitaan kaikki						
Sosiaali- ja terveystieteet ja englannin kieli 1	5				•	•	
Sosiaali- ja terveystieteet ja englannin kieli 2	5					•	•
Liiketalouden ala	valitaan kaikki						
Liiketalouden ala ja englannin kieli 1	5			•	•		
Liiketalouden ala ja englannin kieli 2	5					•	•
Tekniikan ala	valitaan kaikki						
Tekniikan ala	5				•	•	•
Tekniikan ala ja englannin kieli	5				•	•	•
Monialaiset opinnot	valitaan kaikki						
Monialainen koulutus- ja urasuunnittelu	5				•	•	•
Monialainen koulutus- ja urasuunnittelu ja englannin kieli	5				•	•	•

Taulukkoon 2 on koottu opintokokonaisuudet ja niiden laajuus englanniksi. Taulukko vastaa sisällöltään suomenkielistä taulukkoa 1.

Taulukko 2. Opetussuunnitelman rakenne englanniksi

Courses	Scope (30 ECTS)	Timing (duration 6 months)					
Common studies	Choose all	Sep	Oct	Nov	Dec	Jan	Feb
Finnish Higher Education and Study Skills	6	•	•				
Mathematics	3			•	•	•	•
Improve Your English from B1 to B2 level	6	•	•	•			
Finnish or Swedish Language	Choose 5 ECTS						
Finnish Language 1	5			•	•	•	
Finnish Language 2	5			•	•	•	
Swedish Language 1	5			•	•	•	
Swedish Language 2	5			•	•	•	
Field specific studies	Choose 10 ECTS						
Social Services and Health care	Choose all						
Introduction to Social Services, Health Care and Professional English 1	5				•	•	
Introduction to Social Services, Health Care and Professional English 2	5					•	•
Business	Choose all						
Introduction to Business and Business English 1	5			•	•		
Introduction to Business and Business English 2	5					•	•
Engineering	Choose all						
Introduction to Engineering	5				•	•	•
English for Engineering	5				•	•	•
Non-Field Specific Studies	Choose all						
Building my International Career	5				•	•	•
English for my International Studies and Career	5				•	•	•

1.3 Opintopolkujen lisääminen

Opetussuunnitelman alakohtaiset opinnot merkitään omiksi opintopoluiksi, jos opintopolut ovat oppilaitoksessa käytössä. Kaikille yhteiset opintojaksot merkitään kuuluviksi kaikkiin opintopolkuihin.

1.4 Opintojaksokuvausten lisääminen

Opintojaksojen kuvaukset ovat liitteenä sekä suomeksi (liite 3) että englanniksi (liite 4). Arviointikriteereiksi merkitään kaikkien opintojaksojen kohdalla yleiset kriteerit (ks. alla). Kriteerit merkitään ammattikorkeakoulun käytännön mukaan joko opintojakson kuvaukseen tai toteutussuunnitelmaan.

Osaamiskriteerit suomeksi:

1–2 Opiskelija on saavuttanut opintojakson tavoitteet välttävästi. Opiskelija tunnistaa ja osaa käyttää opintojakson aihepiirin käsitteitä ja ymmärtää osaamisen kehittymisen edellytykset.

3–4 Opiskelija on saavuttanut opintojakson tavoitteet hyvin, vaikka tiedoissa ja taidoissa onkin jollain alueilla vielä kehitettävää. Opiskelija osaa käyttää hyvin opintojakson aihepiirin käsitteitä ja soveltaa oppimaansa opiskelun ja työelämän tilanteissa. Opiskelija osaa analysoida omaa osaamistaan.

5 Opiskelija on saavuttanut opintojakson tavoitteet kiitettävästi. Opiskelija hallitsee kiitettävästi opintojakson aihepiirin käsitteet ja osaa analysoida aihepiiriin liittyviä asioita sujuvasti ja perustellusti. Opiskelijalla on hyvät valmiudet soveltaa oppimaansa opiskelun ja työelämän tilanteissa. Opiskelija osaa analysoida alalla ja alan opinnoissa vaadittavaa osaamista ja oman osaamisensa kehittymistä.

HYV Opiskelija on saavuttanut opintojakson tavoitteet. Opiskelija tunnistaa ja osaa käyttää opintojakson aihepiirin käsitteitä sekä soveltaa oppimaansa.

HYL Opiskelija ei ole saavuttanut opintojakson tavoitteita. Opiskelija tunnistaa ja osaa käyttää vain muutamia opintojakson aihepiirin käsitteitä eikä osaa soveltaa oppimaansa.

Osaamiskriteerit englanniksi:

1–2 A student has achieved the course objectives fairly. A student is able to identify and use the course subject area's concepts and understands the conditions of knowledge and skills development.

3–4 A student has achieved the course objectives well, even though the knowledge and skills need improvement on some areas. A student is able to use well the course concepts and to apply his/her knowledge in study and work situations. A student is able to analyze his/her own knowledge and skills.

5 A student has achieved the objectives of the course with excellent marks. A student masters commendably the course subject area's concepts and is able to make justified and fluent analysis on course subject area. A student is well prepared to apply his/her knowledge and skills in study and work situations. A student is able to analyze the competencies of the study field and the development of his/her own knowledge and skills.

PASS A student has achieved the course objectives. A student is able to identify and use the course subject area's concepts and to put to use his/her knowledge and skills.

FAIL A student has not achieved the course objectives. A student is able to identify and use only a few course subject area's concepts and cannot put to use his/her knowledge.

1.5 Ajoitussuunnitelman ja toteutusten lisääminen

Vuosisuunnittelussa toteutukset ajoitetaan edellä esitetyn rakenteen mukaisesti (ks. Kohta 1.2). Kukin ammattikorkeakoulu luo ja ajoittaa toteutukset vain itse tarjoamilleen opintojaksoille. Opintojaksot ja vastuukorkeakoulut on koottu taulukkoon 3.

Taulukko 3. Opintojaksot ja vastuukorkeakoulut

Yhteiset opinnot	op	Korkeakoulu, joka tarjoaa opintojakson
Valmiudet korkeakouluopintoihin (toteutus I)	6	Savonia
Valmiudet korkeakouluopintoihin (toteutus II)	6	Metropolia
Valmiudet korkeakouluopintoihin (toteutus III)	6	Karelia
Valmiudet korkeakouluopintoihin (toteutus IV)	6	OAMK
Matematiikan valmentavat opinnot	3	LAB
Englannin kielen valmentavat opinnot (Business)	6	XAMK
Englannin kielen valmentavat opinnot (Engineering)	6	Turku AMK
Englannin kielen valmentavat opinnot (General)	6	Xamk
Englannin kielen valmentavat opinnot (Social Services and Health)	6	Metropolia
Suomen kieli 1 (toteutus I)	5	Turku AMK
Suomen kieli 1 (toteutus II)	5	Arcada
Suomen kieli 2	5	Arcada
Ruotsin kieli 1	5	Arcada
Ruotsin kieli (hopsattavat)	5	Arcada
Suomen kieli (hopsattavat)	5	Savonia
Alakohtaiset opinnot	op	Korkeakoulu, joka tarjoaa opintojakson
Monialainen koulutus- ja urasuunnittelu	5	TAMK
Monialainen koulutus- ja urasuunnittelu ja englannin kieli	5	TAMK
Sote-ala ja englannin kieli 1	5	Metropolia
Sote-ala ja englannin kieli 2	5	Metropolia
Liiketalouden ala ja englannin kieli 1	5	OAMK
Liiketalouden ala ja englannin kieli 2	5	OAMK
Tekniikan ala (toteutus I)	5	Karelia
Tekniikan ala (toteutus II)	5	LAB
Tekniikan ala ja englannin kieli (toteutus I)	5	Karelia
Tekniikan ala ja englannin kieli (toteutus II)	5	Turku AMK

2 Opettajan/opettajien kiinnittäminen toteutuksille

Kukin ammattikorkeakoulu kiinnittää itse luomalleen opintojakson toteutukselle vastuuhenkilöksi ja/tai opettajaksi kyseisen opintojakson vastuuopettajan tai -opettajat.

Toteutusten suunnittelu ja toteutus tehdään yhteistyössä kyseisen opintojakson muiden opettajien kanssa.

3 Toteutussuunnitelmien lisääminen järjestelmään (vastuuopettajat)

Toteutuksen vastuuopettaja lisää toteutuksen tiedot järjestelmään. Kyseisen toteutuksen opettaja tai opettajat tallentavat myös opintosuoritukset järjestelmään toteutuksen päättyessä.

Toteutussuunnitelmatiedot lisätään järjestelmään vähintään englanniksi.

Sisällöt kirjataan toteutussuunnitelmiin mahdollisimman yhdenmukaisella tasolla ja tarkkuudella ainakin saman opintokokonaisuuden eri opintojaksojen kohdalla ja mahdollisuuksien mukaan myös eri opintokokonaisuuksien kesken. Kaikilla opintojaksoilla käytetään yleisiä arviointikriteerejä (ks. kohta 1.4).

Toteutuksen vastuuopettaja huolehtii siitä, että opiskelijat on merkitty ilmoitautuneiksi opintojakson toteutukselle.

4 Opiskelijoiden kirjaaminen ja opinto-suoritusten luokittelu opintohallintojärjestelmässä (pääkäyttäjä/opiskelijahallinto)

4.1 Opiskelijoiden kirjaaminen korkeakoulujen opiskelijahallintojärjestelmiin

Opiskelijavalinnassa hyväksytyt hakijat ilmoittavat valintakirjeessä nimetyille yhteyshenkilölle 12.7.2023 mennessä, ottavatko opiskelupaikan vastaan. Opiskelijoiden ei tarvitse erikseen ilmoittautua läsnä- tai poissaolevaksi, eli kotikorkeakouluissa ei käytetä Oili-palvelun ilmoittautumislomaketta.

Karelia-amk toimittaa valittujen opiskelijoiden tiedot suojatulla sähköpostilla oppilaitoksen projektipäällikölle ja muille sen nimeämille yhteyshenkilöille seuraavasti:

- 1) Kotikorkeakoulu saa listan omaan alakohtaiseen ryhmään valittujen opiskelijoiden tiedoista.
- 2) Jokainen oppilaitos saa listan niistä opiskelijoista, jotka osallistuvat kyseisen oppilaitoksen tarjoamille opintojaksoille.

Opiskelijoiden tiedot tallennetaan opiskelijahallintojärjestelmään jokaisessa oppilaitoksessa listojen mukaisesti. Kullekin opiskelijalle kirjataan siis opiskeluoikeus vain niissä ammattikorkeakouluissa, joissa hän suorittaa opintoja.

4.2 Opiskeluoikeuden tyypin määrittely

Opiskelijan opiskeluoikeuden koulutusmuotona (=koulutustyyppi) ilmoitetaan Virta-tietovarantoon ”Valmentava koulutus”. Opiskelijan koulutusmuodon (educationType) aliaksen virta.opiskeluoikeuden Tyyppi=17. Muu kuin kotikorkeakoulu kirjaa opiskelijan tietoihin lähtöorganisaation. Kotikorkeakoulu ei merkitse lähderoolia tai lähtöorganisaatiota.

4.3 Opintosuoritusten luokittelu

Opintosuorituksen luokittelun Virta-koodi on 6=”Suoritus on maahanmuuttajien valmentavaan koulutukseen myönnetyllä opiskeluoikeudella suoritettu”. Opintosuorituksen luokittelu saadaan opiskeluoikeuden koulutusmuodon aliakselta virta.opiskeluoikeudenLuokittelu=6.

Opiskelijan tietoihin merkityllä koulutusmuodolla/koulutustyyppillä (educationType) on siten aliakset virta.opiskeluoikeudenTyyppi=17 ja virta.opintosuorituksenLuokittelu=6.

Opiskelijan muualla kuin kotikorkeakoulussa tekemät opintosuoritukset hyväksiluetetaan kotikorkeakoulussa. Hyväksiluetut suoritukset kirjataan alkupe räisen korkeakoulun merkintöjen (laajuus, arviointi) mukaisesti.

5 Opinto-oikeuden siirto

Saatuun opinto-oikeuden vieraskieliseen korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen verkkototeutukseen opiskelija voi hakea opinto-oikeuden siirtoa opintopolulta toiselle. Opiskelijan tulee kirjoittaa vapaamuotoinen hakemus, jossa hän kertoo, minkä opintopolkujen välillä hän hakee siirtoa ja miksi. Hakemus tulee tehdä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Hakemus toimitetaan Mia Sevonius-Malelle (mia.sevonius-male@karelia.fi).

Päätöksen opinto-oikeuden siirrosta tekevät opiskelijan kotikorkeakoulun sekä siirron kohteena olevan kotikorkeakoulun projektipäälliköt. Mahdollisuuksien mukaan keskustelussa on myös mukana siirron kohteena olevan korkeakoulun hakijapalvelut. Siirto voidaan hyväksyä perustelluissa tapauksissa, jos opiskelijan osaaminen katsotaan riittäväksi ja jos siirron kohteena olevan opintopolun ryhmäkoko mahdollistaa siirron.

Siirron hyväksymisen edellytyksenä on, että opiskelijalla on voimassa oleva opinto-oikeus valmentavan koulutuksen verkkototeutukseen ja että hän pystyy suorittamaan siirron kohteena olevan opintopolun opinnot kokonaisuudessaan ennen opiskeluoikeuden päättymistä. Opintopolulta toiselle siirtyvän opiskelijan opiskeluoikeus- tai opintotukiaika ei lisäännä siirron myötä.

Jos samalle opintopolulle hakee siirtoa useampi opiskelija, eikä kaikkien siirtoa voida hyväksyä esimerkiksi ryhmäkoon vuoksi, asetetaan hakijat paremmuusjärjestykseen valintakokeen tai valmentavan koulutuksen opintomenestyksen perusteella.

6 Kotikorkeakoulujen opiskelijoille tarjoamat palvelut

Kotikorkeakoulu tarjoaa kyseisen osaamispolun opiskelijoiden käyttöön IT-tunnukset ja -ohjelmistot (Office365). Lisäksi kotikorkeakoulun opiskelijapalvelut toimivat tarvittaessa koulutuksen yhteyshenkilöinä viranomaisiin päin.

7 Opintosuoritusten siirtäminen kotikorkeakouluun

Jokainen projektipäällikkö huolehtii siitä, että muualla kuin opintopolkua vastaavassa kotikorkeakoulussa suoritettut opinnot siirretään koulutuksen päättyessä kotikorkeakouluun. Tiedot lähetetään kotikorkeakoululle (projektipäällikölle) tallennettavaksi Excel-tiedostossa suojattuna sähköpostina tai oppilaitoksen oman ohjeistuksen mukaisesti.

Kaikkien opintosuoritusten jälkeen oppilaitos lähettää opiskelijan opintosuoritusotteen kotikorkeakoululle, jossa suoritukset hyväksiluetaan opiskelijalle ilman erillistä hakemusta.

Halutessaan opiskelija voi lisäksi pyytää opintosuoritusotteen siitä ammattikorkeakoulusta, jossa on opintonsa suorittanut. Opintojen aikana opintosuoritusotteen saa oppilaitoksesta ilman maksua. Jos opinnot ovat päättyneet ja opiskelijalle on jo todennetusti annettu todistus ja/tai opintosuoritusote ilmaiseksi, oppilaitos voi periä maksun ylimääräisen opintosuoritusotteesta ja sen mahdollisesta postittamisesta omien käytäntöjensä mukaan.

8 Todistuksen myöntäminen

Kustakin alakohtaisesta opintopolusta vastaava kotikorkeakoulu myöntää kyseisen opintopolun opiskelijoille suomen- ja englanninkielisen todistuksen ja opintosuoritusotteen, jossa näkyvät kaikki opiskelijan vieraskielisessä valmentavassa koulutuksessa suorittamat opinnot. Kotikorkeakouluille laaditaan yhtenäinen todistus pohja, ja kukin kotikorkeakoulu käyttää todistuksessa mahdollisuuksien mukaan PrepProg-hankkeen yhteistä graafista ohjeistusta. Kotikorkeakoulujen opiskelijapalvelut postittavat todistukset opiskelijoille.

9 Arkistointi

Jokainen kotikorkeakoulu arkistoi oman opiskelijaryhmänsä todistukset oman oppilaitoksena arkistointiin liittyvän prosessinsa mukaisesti.

10 Liitteet

LIITE 1. Aikataulu ja vastuut opetussuunnittelussa ja haku- ja valintaprosessissa

12.2.2024	Opiskelijat voivat palauttaa opintosuorituksia 12.2.2024 asti
16.2.2024	Opettajat arvioivat suoritukset viimeistään 16.2.2024 mennessä. Opintojakson tarjoavan oppilaitoksen vastuuopettaja toimittaa opintojakson suoritusmerkinnät oman oppilaitoksensa projektipäällikölleen.
17.2.2024– 3.3.2024	Jokaisen oppilaitoksen projektipäällikkö järjestee opintosuoritusmerkinnät kotikorkeakouluittain ja lähettää opintosuoritusmerkinnät jokaiselle kotikorkeakoululle.
3.3.2024– 13.3.2024	Kunkin kotikorkeakoulun projektipäällikkö tarkistaa koordinoimansa opintopolun opiskelijoiden opintosuoritukset opiskelijahallintojärjestelmästä. Kotikorkeakoulun projektipäällikkö pyytää oman oppilaitoksen opiskelijahallintoa toimittamaan koko koulutuksen suorittaneille opiskelijoille todistuksen ja opintorekisteriotteen sekä koulutuksen osittain suorittaneille opintosuoritusotteen kahden viikon kuluessa.
13.3.2024– 27.3.2024	Jokaisen kotikorkeakoulun opiskelijahallinto toimittaa koko koulutuksen suorittaneille opiskelijoille todistuksen ja opintorekisteriotteen sekä koulutuksen osittain suorittaneille opintosuoritusotteen.

Opiskelijoiden on palautettava kaikki opintosuoritukset 12.2.2024 mennessä.

Todistus

«ENIMI» «SNIMI» («HLOTUN»)

on suorittanut

**Vieraskielisen korkeakouluopintoihin
valmentavan koulutuksen maahanmuuttajille**

12.9.2023–16.2.2024

30 op

liitteessä mainituin arvosanoin.

Koulutuksen tavoitteena on kehittää korkeakouluopinnoissa tarvittavaa englannin kielen taitoa sekä yleisiä opiskeluvalmiuksia.

Koulutuksen sisällöissä painottuvat **tekniikan alan/sosiaali- ja terveysalan/liiketalouden alan** englannin kieli, matematiikka sekä digitaaliset taidot. Englannin kielen opinnot on toteutettu kielitaitotasolla B1–B2. Koulutus sisälsi myös suomen tai ruotsin kielen opintoja.

Koulutus on toteutettu kokonaisuudessaan verkko-opintoina.

Paikkakunta xx.xx.2023

allekirjoittajan nimi, titteli

Certificate

«ENIMI» «SNIMI» («HLOTUN»)

has successfully completed

Preparatory Programme for Higher Education Studies in English

12.9.2023–16.2.2024

30 cr

with grades that are mentioned in the enclosed attachment.

The aim of the programme is to develop English language and other skills that are required in higher education studies in Finland.

The study units emphasize **Engineering/Social and Health Care Studies/Business Studies**, English language, mathematics and digital skills. English language courses have been completed at language skill level B1-B2. The programme also included Finnish or Swedish language studies.

This Programme was implemented entirely as online studies.

Paikkakunta xx.xx.2023

allekirjoittajan nimi, titteli

LIITE 3. Englanninkielisen korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen opetussuunnitelmasuosittukset suomeksi

1. Opetussuunnitelman kuvaus

Koulutuksen kuvaus

Englanninkielinen valmentava koulutus on tarkoitettu maahanmuuttajataustaisille henkilöille, joiden tavoitteena on hakea opiskelemaan englanninkieliseen koulutukseen suomalaisessa ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa. Edellytyksenä valmentavaan koulutukseen osallistumiselle on englannin kielen vähimmäistaitotaso B1 (ks. Eurooppalainen viitekehys <https://europass.europa.eu/system/files/2020-05/CEFR%20self-assessment%20grid%20FI.pdf>) ja korkeakoulukelpoisuus*.

Koulutuksen kokonaislaajuus on 30 opintopistettä ja kesto 5–6 kuukautta. Koulutus koostuu yleisistä kaikille opiskelijoille yhteisistä opinnoista sekä eri ammattialoihin painottuvista tai monialaisista opinnoista.

Koulutuksen sisällöissä painottuvat englannin kielen opinnot ja ammattialakohtaiset tai yleiset korkeakouluopiskeluun valmentavat opinnot. Lisäksi koulutukseen sisältyy suomen tai ruotsin kielen sekä matematiikan opintoja. Kaikkien sisältöjen kohdalla korostuvat akateemiset taidot, kuten opiskelu- ja digitaidot sekä suomalaisen korkeakouluopiskelun tuntemus.

Tavoitteet

Valmentavan koulutuksen tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa valmiudet edetä korkeakouluopintoihin ja menestyä englanninkielisissä opinnoissa. Koulutuksen tavoitteena on kehittää taitoja, joita tarvitaan ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opinnoissa sekä korkeakoulujen valintakokeissa. Tavoitteena on englannin kielen taidon kehittyminen taitotasolta B1 tasolle B2, joka nähdään vähimmäisvaatimuksena korkeakoulujen tutkinto-opinnoissa. (Lue lisää taitotasoista Eurooppalaisesta viitekehyksestä.)

Valmentavan koulutuksen yleisiä tavoitteita ovat esim.

- suomalaisen korkeakoulujärjestelmän ja -toimintatapojen tuntemus
- yhteisöllisten toimintatapojen ja esim. ryhmätyötaitojen kehittyminen
- itseohjautuvuus ja vastuullisuus opinnoissa
- oman oppimisen ja opitun asian reflektointi
- oman mielipiteen ilmaiseminen
- tiedonhaku ja lähdekriittisyys
- erilaisten lukutekniikkojen ja monilukutaidon kehittyminen
- peruslaskutoimitusten hallinta
- taito ymmärtää ja hyödyntää englanninkielistä materiaalia sekä kommunikoida englanniksi erilaisissa kirjallisissa ja suullisissa viestintätilanteissa
- suomen tai englannin kielen perustaitojen kehittyminen.

Valmentavan koulutuksen keskeisiä englannin kielen tavoitteita ovat esim.

- korkeakouluopintoihin liittyvän sanaston ja käsitteiden hallinta
- kirjoitetun ja puhutun kielen erojen hallinta
- suulliset vuorovaikutustaidot
- tekstilajien ja tyylin tuntemus
- lauseen ja tekstin rakentamisen taito
- peruskieliopin hallinta.

Pedagogiset toimintatavat

Koulutus voidaan toteuttaa lähi-, monimuoto- tai verkko-opiskeluna**. Koulutus muodostuu sekä säännöllisistä tapaamisista että itseopiskelusta. Kaikissa toteutuksissa on tärkeää opiskelijan aktiivisuus ja vastuunotto omasta oppimisesta.

Opetusta on mahdollista räätälöidä opiskelijan oman osaamisen ja tarpeiden mukaisesti esim. taitotasoihin perustuvien pienryhmien ja muiden pedagogisten toimintatapojen avulla. *** Alakohtaisissa opinnoissa englannin kielen opetus ja muut opittavat sisällöt voidaan integroida.

Koulutuksen pedagogiset toimintatavat perustuvat esim. yhteisöllisyyteen, aktivoiviin oppimis- ja opetusmenetelmiin ja työelämälähtöisyyteen. Lisäksi pyritään edistämään valmentavan koulutuksen opiskelijoiden integroitumista osaksi korkeakoulu yhteisöä ja mahdollistetaan opiskelijoiden tutustuminen tutkintokoulutuksen opetukseen sekä hakuprosessiin.

Koulutuksessa panostetaan opiskelijoiden ohjaukseen ja tuetaan oppimisprosessin etenemistä. Lisäksi opiskelijoita ohjataan valmentavan koulutuksen jälkeisiin opintoihin ja neuvotaan haku- ja valintaprosesseihin liittyvissä asioissa. Koulutuksessa on mahdollista hyödyntää myös kokemusasiantuntijuutta korkeakouluopiskelusta.

Arviointi

Opiskelijan osaamista arvioidaan monipuolisesti eri arviointimenetelmien ja -kriteerien avulla. Arviointi on jatkuvaa ja oppimista tukevaa eikä se painotu ainoastaan opintojaksojen loppuun.

Arvioinnissa hyödynnetään opettaja-, vertais- ja itsearviointia. Arviointi on osa opiskelijan ohjaamista, ja arvioinnin tavoitteena on, että opiskelija tiedostaa ja osaa arvioida omaa osaamistaan sekä tietää, miten kehittää sitä edelleen.

Kaikki opintojaksot arvioidaan numeerisesti asteikolla 0–5, ja opintojaksoilla käytetään yhteisiä arviointikriteerejä (ks. alla). Arvioinnissa voidaan hyödyntää hyväksyty-hylätty-asteikkoa vain, jos opintojaksolle ei ole mahdollista määrittää kaikille opiskelijoille yhteisiä oppimistavoitteita. Tarkemmat arviointiperusteet kuvataan opintojaksojen toteutus suunnitelmissa.

Yhteiset arviointikriteerit:

HYL

Opiskelija ei ole saavuttanut opintojakson tavoitteita. Opiskelija tunnistaa ja osaa käyttää vain muutamia opintojakson aihepiirin käsitteitä eikä osaa soveltaa oppimaansa.

1–2

Opiskelija on saavuttanut opintojakson tavoitteet välttävästi. Opiskelija tunnistaa ja osaa käyttää opintojakson aihepiirin käsitteitä ja ymmärtää osaamisen kehittymisen edellytykset.

3–4

Opiskelija on saavuttanut opintojakson tavoitteet hyvin, vaikka tiedoissa ja taidoissa onkin jollain alueilla vielä kehitettävää. Opiskelija osaa käyttää hyvin opintojakson aihepiirin käsitteitä ja soveltaa oppimaansa opiskelun ja työelämän tilanteissa. Opiskelija osaa analysoida omaa osaamistaan.

5

Opiskelija on saavuttanut opintojakson tavoitteet kiitettävästi. Opiskelija hallitsee kiitettävästi opintojakson aihepiirin käsitteet ja osaa analysoida aihepiiriin liittyviä asioita sujuvasti ja perustellusti. Opiskelijalla on hyvät valmiudet soveltaa oppimaansa opiskelun ja työelämän tilanteissa. Opiskelija osaa analysoida alalla ja alan opinnoissa vaadittavaa osaamista ja oman osaamisensa kehittymistä.

* Pilottitoteutuksessa 2023–2024 hakijoilta ei vaadita korkeakoulukelpoisuutta. Hakija on korkeakoulukelpoinen, jos hänellä on

- suomalainen ylioppilastutkinto,
- suomalainen toisen asteen ammatillinen tutkinto,
- ulkomainen tutkinto, joka asianomaisessa maassa antaa hakukelpoisuuden korkeakouluopintoihin tai
- ulkomainen korkeakoulututkinto.

Jos hakija ei voi todistaa hakukelpoisuuttaan todistuksella, hänellä täytyy olla viranomaispäättös pakolaisstatuksesta (turvapaikkapäätös tai oleskelulupa suojelun perusteella).

** Pilottitoteutus 2023–2024 järjestetään monimuotototeutuksena, joka toteutuu pääasiassa verkko-opiskeluna. Lisäksi järjestetään tapaamisia ja vierailukäyntejä koulutusta järjestävien korkeakoulujen kampuksilla.

*** Pilottitoteutuksessa 2023–2024 opiskelijoiden on mahdollista saada ohjausta ja tukea opiskeluun myös ukrainan ja venäjän kielellä.

2. Koulutuksen rakenne

Taulukko 1: Koulutuksen rakenne

Opintojaksot	Laajuus (30 op)	Ajoitus (kesto 6 kk)					
		valitaan kaikki	syys	loka	marras	joulu	tammi
Yhteiset opinnot	valitaan kaikki						
Valmiudet korkeakouluopintoihin	6	•	•				
Matematiikan valmentavat opinnot	3			•	•	•	•
Englannin kielen valmentavat opinnot	6	•	•	•			
Suomen tai ruotsin kieli	valitaan 5 op						
Suomen kieli 1	5			•	•	•	
Suomen kieli 2	5			•	•	•	
Ruotsin kieli 1	5			•	•	•	
Ruotsin kieli 2	5			•	•	•	
Alakohtaiset/monialaiset opinnot	valitaan 10 op						
Sosiaali- ja terveysala	valitaan kaikki						
Sosiaali- ja terveysala ja englannin kieli 1	5				•	•	
Sosiaali- ja terveysala ja englannin kieli 2	5					•	•
Liiketalouden ala	valitaan kaikki						
Liiketalouden ala ja englannin kieli 1	5			•	•		
Liiketalouden ala ja englannin kieli 2	5					•	•
Tekniikan ala	valitaan kaikki						
Tekniikan ala	5				•	•	•
Tekniikan ala ja englannin kieli	5				•	•	•
Monialaiset opinnot	valitaan kaikki						
Monialainen koulutus- ja urasuunnittelu	5				•	•	•
Monialainen koulutus- ja urasuunnittelu ja englannin kieli	5				•	•	•

3. Yhteisten opintojen opintojaksokuvaukset

Valmiudet korkeakouluopintoihin (6 op)

Tavoitteet

Opit tunnistamaan omia vahvuksiasi ja kehittämiskohteitasi opiskelussa ja opintojen suunnittelussa. Tiedät, millaisia opiskelumahdollisuuksia on ja miten tutkinto-ohjelmiin haetaan. Opit, millaisia opiskelu- ja digitaitoja korkeakoulutuksessa tarvitaan ja miten näitä taitoja voi kehittää myös itse. Osaat toimia koulutuksen digitaalisissa toimintaympäristöissä ja hyödyntää pilvipalveluita tiedon käsittelyssä ja jakamisessa. Ymmärrät paremmin suomalaista yhteiskuntaa ja kulttuuria, mikä vähentää väärinkäsitysten riskiä ja auttaa sinua kotoutumaan ja elämään aktiivista elämää Suomessa.

Sisältö

Tällä opintojaksolla tutustut suomalaiseen yhteiskuntaan ja kulttuuriin sekä korkeakoulujärjestelmään ja korkeakouluihin oppimisympäristönä. Saat myös tietoa erilaisista opiskelu- ja arviointitekniikoista sekä digitaalisista työkaluista ja harjoittelet niiden käyttöä. Osallistut uraohjaukseen ja suunnittelet tulevaa koulutuspolkuasi.

Matematiikan valmentavat opinnot (3 op)

Tavoitteet

Tällä opintojaksolla opit taitoja, joita tarvitset suomalaisissa korkeakouluissa valintakokeen matematiikan osiossa, joka tehdään ilman laskimen tai kaavakirjan apua.

Sisältö

Opintojakso koostuu peruslaskutoimituksista, prosenteista, lausekkeiden käsittelystä ja lineaarisista yhtälöistä. Lisäksi aiheita ovat kaavioiden ja taulukoiden tulkinta, geometrian perusteet ja looginen ajattelu.

Englannin kielen valmentavat opinnot (6 op)

Tavoitteet

Opit, miten suomalaisissa korkeakouluissa opiskellaan englantia luennoilla, itsenäisesti opiskellen ja ryhmätyöskentelyn avulla. Opit hyödyntämään kiel-

tenoppimisstrategioita, etsimään luotettavaa tietoa verkosta ja viittaamaan eri lähteisiin. Opit tunnistamaan akateemisten tekstien ominaispiirteitä. Saat myös tietoa suomalaisesta korkeakoulujen opiskelukulttuurista.

Sisältö

Opintojaksolla keskitytään parantamaan taitoja, joita tarvitaan englanninkielisissä korkeakouluopinnoissa Suomessa. Opintojaksolla opiskellaan myös jonkin verran kielioppia, mutta painopiste on opiskelutaidoissa, kielenoppimisstrategioissa sekä tiedonhaussa. Opintojakso koostuu sekä itsenäisestä opiskelusta että verkkotapaamisista opettajien kanssa. Verkkotapaamisissa painotetaan suullisen kielitaidon kehittämistä, ryhmätyöskentelyä sekä aktiivista, opiskelijakeskeistä opiskelua.

Suomen kieli 1 (5 op)

Tavoitteet

Opit, millaista suomen kieli on, mitä eroja puhutulla ja kirjoitetulla suomen kielellä on ja miten suomen kieltä äännetään. Opit kertomaan suomeksi itsestäsi ja perheestäsi. Opit poimimaan mielenkiintoisia ja tärkeitä sanoja elinympäristöstäsi ja arkisista teksteistä, kuten mainoksista tai kylteistä. Opit myös ymmärtämään lyhyitä tekstejä ja yksinkertaisia viestejä sekä kirjoittamaan lauseita ja lyhyitä tekstejä mallin mukaan. Opit ymmärtämään ja käyttämään jokapäiväisiä sanoja ja lauseita, kuten tervehdyksiä ja puhekielisiä ilmaisuja, sekä kysymään yleisiä kysymyksiä ja vastaamaan niihin. Opit myös käyttämään erilaisia kieltenoppimateriaaleja ja työkaluja, kuten oppikirjoja, sanakirjoja ja sovelluksia.

Sisältö

Opintojaksolla käsitellään suomen kielen erityispiirteitä, kuten vokaaliharmoniaa ja konsonanttiasteikkoa. Opit käyttämään esim. perustervehdyksiä, lukusanoja (kellonajat, päivämäärät, hinnat), ajanilmauksia (viikonpäivät, kuukaudet, vuodenajat) ja yleisiä adjektiiveja. Kieliopin opiskelussa keskitytään kysymyssanoihin ja -lauseisiin, verbin preesensmuotoon, ns. t-monikkoon, muutamaihin sijamuotoihin (partitiivi ja genetiivi) sekä lauseen muodostamiseen (esim. peruslauseet ja possessiivilauseet).

Suomen kieli 2 (5 op)

Tavoitteet

Tunnistat puhutun kielen piirteitä ja ymmärrät selkeää puhetta. Osaat kertoa sinulle tärkeistä asioista, kuten harrastuksista tai mieltymyksistä, kuvata lähiympäristöäsi sekä jakaa ajatuksiasi ja tietojasi tutuissa tilanteissa. Ovit muodostamaan erilaisia lauseita ja antamaan yksinkertaisia käskyjä. Osaat päätellä merkityksiä kontekstista sekä ovit ymmärtämään ja kirjoittamaan lyhyitä tekstejä tutuista aiheista. Pystyt seuraamaan puhetta, ymmärtämään pääkohdat ja reagoimaan loogisesti. Tunnistat suomalaisen elämäntapaan liittyviä ilmiöitä (esim. juhlaperinteet). Osaat käyttää erilaisia työkaluja kielen oppimiseen sekä kasvattaa sanavarastoasi ja kulttuurista osaamistasi myös itsenäisesti.

Sisältö

Syvennät suomen kielen taitoasi aihepiireissä kuten vapaa-aika, ruoat ja juomat, juhlat, terveys sekä asioimistilanteet esim. ostoksilla ja julkisessa liikenteessä. Ovit myös kertomaan ammateista, työpaikoista ja työtehtävistä. Opintojaksolla harjoitellaan tavallisia verbejä ja niiden taivutusta, ajan ilmauksia, paikallissijoja, objektin perusteita ja perusasioita menneestä aikamuodosta. Lisäksi harjoitellaan erilaisia lausetyyppejä (omistus, käsky-, eksistentiaali-, tila- ja nesessiivilauseet).

Ruotsin kieli 1 (5 op)

ks. englanninkielinen OPS

Ruotsin kieli 2 (5 op)

ks. englanninkielinen OPS

4. Alakohtaisten opintojen opintojaksokuvaukset

4.1. Sosiaali- ja terveystieteiden opintojaksokuvaukset

Sosiaali- ja terveystieteiden ja englannin kieli 1 (5 op)

Tavoitteet

Tutustut sosiaali- ja terveystieteiden tutkintokoulutuksiin suomalaisissa korkeakouluissa sekä niiden tärkeimpiin osaamisvaatimuksiin ja sisältöihin. Tutustut myös sosiaali- ja terveystieteiden ammattilaisten toimenkuviin ja urapolkuihin. Ymmärrät ja osaat käyttää aktiivisesti alan sanastoa englanniksi.

Sisältö

Opintojaksolla perehdytään sosiaali- ja terveystieteiden opiskeluun korkeakoulussa sekä erilaisiin tutkintoihin ja niiden opetussuunnitelmiin. Lisäksi tutustutaan siihen, millaista on työskennellä sosiaali- ja terveystieteiden ammattilaisena ja millaisia työnkuvia ja urapolkuja alalla on. Opit opiskeluun ja alaan liittyvää terminologiaa ja harjoittelet sekä kirjallisia että suullisia viestintätilanteita.

Sosiaali- ja terveystieteiden ja englannin kieli 2 (5 op)

Tavoitteet

Tiedät, miten sosiaali- ja terveystieteen palvelut on järjestetty Suomessa ja opit perusasioita tärkeimmästä lainsäädännöstä ja eettisistä ohjeista. Ymmärrät näyttöön perustuvan tiedon ja asiakaslähtöisen palvelun merkityksen sosiaali- ja terveystieteiden opinnoissa sekä sosiaali- ja terveystieteiden ammattihenkilön työssä. Syvennät alakohtaista englannin kielen taitoasi sekä arkisissa että ammatillisissa tilanteissa.

Sisältö

Opintojakson aihepiirejä ovat sosiaali- ja terveystieteen palvelut Suomessa, sosiaali- ja terveystieteiden keskeisin lainsäädäntö ja eettiset ohjeet sekä asiakkaan tai potilaan kohtaaminen. Englannin kielen opinnoissa keskitytään kielitaidon kehittämiseen erilaisten tehtävien ja oppimistekniikoiden avulla.

4.2. Liiketalouden alan opintojaksokuvaukset

Liiketalouden ala ja englannin kieli 1 (5 op)

Tavoitteet

Opintojaksolla opiskelija kehittää taitojaan voidakseen hakeutua liiketalouden opintojen pariin Suomessa. Opintojaksolla tutustutaan suomalaiseen koulutusjärjestelmään ja Bachelor-tason liiketalouden koulutukseen. Lisäksi opiskelija pohtii omaa koulutuksellista jatkoaan sekä uramahdollisuuksia liike-elämässä. Opiskelija tutustuu myös yritystoiminnan ja liiketoimintaympäristön peruskäsitteisiin. Opintojaksoon integroitu englannin kielen sisältö tukee liiketalouden opintojen suorittamista (mm. alakohtainen sanasto).

Sisältö

Opintojakson aihepiirejä ovat kansainvälisen liiketalouden opinnot ja opiskelu, oma opiskelu- ja urapolku liiketaloudessa, kansainvälinen liiketoiminta, hakeutuminen liiketalousalan koulutukseen sekä erilaiset yritystoiminnan ja liiketoimintaympäristön peruskäsitteet.

Liiketalouden ala ja englannin kieli 2 (5 op)

Tavoitteet

Opintojaksolla opiskelija kehittää taitojaan voidakseen hakeutua liiketalouden opintojen pariin Suomessa. Opintojaksolla tutustutaan liiketalouden teemoihin, esim. yrittäjyyteen, johtamiseen, tiimityöhön, markkinointiin, kansantalouteen ja kansainväliseen kauppaan. Opintojaksolla opiskelija kehittää suomalaisessa korkeakoulutuksessa tarvittavia oppimis- ja opiskelutaitoja. Opintojaksoon integroitu englannin kielen sisältö tukee liiketalouden opintojen suorittamista (mm. alakohtainen sanasto).

Sisältö

Opintojakson aihepiirejä ovat yrittäjyys, yrityksen perustaminen, yritysidea, kansantalous, talousjärjestelmä, kilpailu, tarjonta, kysyntä, taloudellinen kasvu, suhdanteet, talouden ennustaminen, kansainvälinen kauppa, yrityksen kansainvälistyminen, johtaminen, henkilöstöhallinto, rekrytointi, markkinointiajattelu, markkinoinnin kilpailukeinot, kohdemarkkinat ja segmentointi.

4.3. Tekniikan alan opintojaksokuvaukset

Tekniikan ala (5 op)

Tavoitteet

Opit ymmärtämään tekniikan eri aloja ja tutustut insinöörin uraan. Sinulla on yleiset tiedot tekniikasta. Osaat ratkaista myös tekniikan alalle tyypillisiä matemaattisia ongelmia. Tutustut online-laskimen käyttöön.

Sisältö

Tutustut teknisen suunnittelun perustyökaluihin ideoinnista ongelmanratkaisuun läpi koko suunnitteluvaiheen aina tuotteen kaupallistamiseen asti. Samalla tutustut ratkaisun luomiseen tarvittaviin eri tieteenaloihin. Opintojakso antaa sinulle yleiskuvan eri aloista insinöörin urapolulla ja selkiyttää siten opiskelupolkuasi valmentavan koulutuksen jälkeisiin opintoihin. Opintojakso laajentaa myös tietämystäsi neliöyhtälöistä, kahden lineaarisen yhtälön järjestelmästä ja suorakulmaisista kolmioista (Pythagoras, trigonometria).

Tekniikan ala ja englannin kieli (5 op)

Tavoitteet

Opit englannin kieltä ja terminologiaa, jota käytetään tekniikan eri aloilla suomalaisissa yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa. Parannat myös englannin kielen taitojasi edelleen (kirjoittaminen, puhuminen, lukeminen ja viestintätaidot).

Sisältö

Opintojaksolla keskitytään tekniikan alan korkeakouluopiskelussa vaadittavan englannin kielen taidon kehittämiseen. Opintojaksolla opitaan tieteenala-kohtaista kieltä ja painotetaan samalla myös viestintätaitoja ja tiedonhakua. Opintojakso koostuu itsenäisestä opiskelusta, ryhmätöistä ja verkkotapaamisista opettajien kanssa.

4.4. Monialaisen koulutuksen opintojaksokuvaukset

Monialainen koulutus- ja urasuunnittelu (5 op)

Tavoitteet

Määrittele tarkemmin uratavoitteesi ja löydät lisätietoa eri alojen uravaihtoehtoista. Lisäksi kehität ja opinnoissa ja työelämässä tarvittavia digitaaitoja. Opit myös kulttuurin merkityksestä monikulttuurisessa työpaikassa.

Sisältö

Opintojakso koostuu kolmesta moduulista: monikulttuurinen työpaikka (1 op), digitaidot opiskelussa ja työelämässä (1,5 op) ja oma urapolkuni (2,5 op). Moduulit muodostavat yhden opintojakson, jonka laajuus on 5 op ja joka arvioidaan yhtenä kokonaisuutena.

Monialainen koulutus- ja urasuunnittelu ja englannin kieli (5 op)

Tavoitteet

Syvennät tietämystäsi työskentelystä monikulttuurisilla työpaikoilla ja tutustut esimerkiksi kielenkäytön eroihin eri kulttuureissa ja erilaisissa työpaikoissa. Laajennat myös taitojasi akateemisen englannin kielen kirjoittamisessa.

Sisältö

Opintojaksolla keskitytään kulttuurienväliseen viestintään ja monikulttuurisissa tiimeissä toimimiseen sekä tutustutaan erilaisiin kirjoitetun kielen rekistereihin. Opintojakso koostuu sekä itsenäisestä opiskelusta että verkkota- paamisista opettajien kanssa.

LIITE 4. Curriculum Recommendations for Higher Education Preparatory Programme in English

1. Curriculum Description

Description

This preparatory programme in English is aimed at immigrants, who aim to apply for higher education studies in English at a Finnish university or university of applied sciences. The language level prerequisite for the preparatory programme is at least level B1 in English (please see Common European Framework of Reference for Languages Self-assessment grid <https://europass.europa.eu/system/files/2020-05/CEFR%20self-assessment%20grid%20EN.pdf>) and eligibility to higher education.*

The scope of the programme is 30 ECTS and it lasts 5–6 months. It consists of studies common to all students as well as field specific or non-field specific studies.

The programme emphasises English language studies and includes either field specific or more general topics which prepare the students for higher education studies. The programme also contains either Finnish or Swedish language studies, as well as mathematics. All courses place an emphasis on academic competences, such as study and digital skills, and the knowledge of studying at a Finnish higher education institution.

Goals

The aim of the preparatory programme is to give the students competences needed to advance into higher education studies and in studying in English. The programme develops skills required in the entrance exams, as well as for actual studying at universities or universities of applied sciences. The aim is to develop English language skills from level B1 to B2, which is considered the minimum language requirement for studying at a higher education institution. (For more information about the language levels, see The Common European Framework of References for Languages.)

The general goals for the preparatory programme include:

- knowledge of the Finnish higher education system
- developing social and teamwork work skills
- self-direction and responsibility in studies
- reflecting on learning topics and the learning process
- expressing opinion
- information search and criticism of sources
- developing reading techniques and multiliteracy
- basic calculations
- understanding and using English material and communicating in English in various written and spoken communication situations
- learning basics of either Finnish or Swedish language.

The most significant goals for the English language in the preparatory programme include:

- vocabulary and concepts related to higher education studies
- differences between written and spoken language
- spoken interaction
- knowledge of text types and styles
- constructing a sentence
- basic grammar.

Pedagogical approach

The programme can be carried out as classroom, blended, or online learning**. The programme contains both regular meetings and independent studies. In all implementation methods, student's own activeness and responsibility of their own learning is emphasised.

It is possible to tailor the teaching based on the student's competences and needs, for example through the use of competence level based small groups or other pedagogical methods. *** In field specific studies, English language may be integrated into the other contents being taught.

The pedagogical approach of the preparatory programme is based on e.g. social interaction, activating learning and teaching methods, and working life orientation. Other aims are to help the students to integrate into the higher education community and to enable them to get to know what degree studies and the application process are like.

The programme invests in the student guidance and supporting the learning process. The students are also guided into the studies after the preparatory programme and advised in matters regarding application processes. The programme may also utilise more experienced students when it comes to introducing studying at a higher education institution.

Evaluation

Students' competences are evaluated through multiple evaluation methods and criteria. The evaluation is continuous in order to support learning and it does not happen only at the end of a course.

Teacher, peer, and self-evaluation are all used when evaluating. Evaluation is a part of student guidance, and its aim is to make the student aware and able to evaluate their own competences and to develop them further.

All courses are evaluated numerically on scale 0–5, and the courses use joint evaluation criteria (see below). Pass-fail evaluation may only be used if it is not possible to determine common learning goals for all students of the course. The implementation plan of each course has more detailed information about the evaluation.

Joint evaluation criteria:

FAIL

The student has not achieved the course objectives. They are able to identify and use only a few course subject area's concepts and cannot apply their knowledge.

1-2

The student has achieved the course objectives fairly. They are able to identify and use the course subject area's concepts and understand the conditions of knowledge and skills development.

3-4

The student has achieved the course objectives well, even though the knowledge and skills need improvement in some areas. They are able to use the course concepts well and to apply their knowledge in study and work situations. The student is able to analyse their own knowledge and skills.

5

The student has achieved the objectives of the course very well. They know the course subject area's concepts well and are able to make justified and fluent analysis on course subject area. The student is well prepared to apply their knowledge and skills in study and work situations. They are able to analyse the competencies of the study field and the development of their own knowledge and skills.

* Students of the pilot implementation in 2023-2024 do not need to be eligible to higher education. An applicant is eligible to higher education if they have completed

- Finnish matriculation examination,
- Finnish vocational qualification,
- Non-Finnish degree, which gives eligibility to higher education in said country or
- Non-Finnish university degree.

If the applicants cannot prove their qualification with a certificate, they must be granted a refugee status (a decision on refuge or a residence permit based on international protection).

** The pilot programme in 2023-2024 is organised as blended learning, where most of the studies are carried out online. There will also non-mandatory meetings and visits to the campuses of the universities of applied sciences that are organizing the preparatory programme.

*** In the pilot implementation 2023-2024, the students may also get guidance and support for their studies in Ukrainian and Russian.

2. Structure of Studies

Chart 1: Structure of Studies

Courses	Scope (30 ECTS)	Timing (duration 6 months)					
Common studies	Choose all	Sep	Oct	Nov	Dec	Jan	Feb
Introduction to Finnish Higher Education and Study Skills	6	•	•				
Mathematics	3			•	•	•	•
Improve Your English from B1 to B2 level	6	•	•	•			
Finnish or Swedish Language	Choose 5 ECTS						
Finnish Language 1	5			•	•	•	
Finnish Language 2	5			•	•	•	
Swedish Language 1	5			•	•	•	
Swedish Language 2	5			•	•	•	
Field specific studies	Choose 10 ECTS						
Social Services and Health care	Choose all						
Introduction to Social Services, Health Care and Professional English 1	5				•	•	
Introduction to Social Services, Health Care and Professional English 2	5					•	•
Business	Choose all						
Introduction to Business and Business English 1	5			•	•		
Introduction to Business and Business English 2	5					•	•
Engineering	Choose all						
Introduction to Engineering	5				•	•	•
English for Engineering	5				•	•	•
Non-Field Specific Studies	Choose all						
Building my International Career	5				•	•	•
English for my International Studies and Career	5				•	•	•

Chart 1: Structure of Studies

3. Course Descriptions for Common Studies

Introduction to Finnish Higher Education and Study Skills (6cr)

Goals

You will learn to recognise your own strengths and development areas in studying and planning your studies. You know what kind of study opportunities there are and how to apply for degree programmes. You will learn what kind of study skills and digital competence are needed in higher education and how to also develop these skills on your own. You can operate in the digital operating environments of education and utilise cloud services for processing and sharing information. You will gain a better understanding of the Finnish society and culture, which reduces the risk of misunderstandings, and helps you to start integrating and leading an active life in Finland.

Contents

In this course, you will get to know Finnish society and culture, as well as the higher education system and higher education institutions as a learning environment. You will also learn about various study and assessment techniques and digital tools and practice using them. You will participate in career counselling and plan your future study path.

Mathematics (3 cr)

Goals

After this course, you will have the necessary skills for participating in mathematics entrance exam at Finnish higher education institutions without help of a calculator or a formula book.

Contents

The course consists of basic calculations, percentages, dealing with expressions, and linear equations. Furthermore, topics include interpretation of graphs and tables, basics of geometry, and logical thinking.

Improve Your English from B1 to B2 level (6 cr)

Goals

You will learn how English is studied in higher education institutes in Finland: how lectures, independent study, and group work support each other. You will learn language learning strategies, as well as how to find reliable information online and how to refer to different sources. You will learn the basic differences between academic and non-formal writing. You will also receive information about Finnish higher education study culture.

Contents

The course focuses on improving the skills required for studying English at higher education institutions in Finland. It also includes some grammar, but the focus is more on study skills, language learning strategies as well as information retrieval. The course will consist of both independent study and online meetings with the teachers, which will focus on oral skills, working in groups on assignments, active participation, and student-centred learning.

Finnish language 1 (5 cr)

Goals

You will learn what Finnish language is like, what are the differences between spoken and written Finnish and how to pronounce it. You will be able to introduce yourself in Finnish and explain about yourself, family, and how you live. You will learn to understand short texts and simple messages, as well as how to write sentences and short, simple texts when given a model. You learn to pick out interesting and important words from your living environment and everyday texts, such as advertisements or signs. You will be able to understand and use everyday words and phrases, such as greetings and colloquial expressions. You can ask common questions and reply to them. You will also learn how to use various language learning materials and tools, such as textbooks, dictionaries, and apps.

Contents

The course covers the special characteristics of the Finnish language, such as vowel harmony and consonant gradation. You will learn basic greetings, common adjectives, numeric words (times, dates, prices) as well as times (days of the week, months, seasons) and other everyday vocabulary of Finnish way of living. Grammar focuses on interrogative words and sentences, present form of the verb, the "t-plural", the partitive and genitive cases as well as forming a sentence (simple and possessive sentences).

Finnish language 2 (5 cr)

Goals

You can recognize characteristics of spoken language and understand clear speech. You will be able to tell about things important to you, such as hobbies or preferences, as well as to describe what is around you, and share your thoughts and information in familiar, everyday situations. You can form different types of sentences and give simple orders. You will be able to deduct meanings from context, and understand and write short texts about familiar, predictable topics. You can keep track of communication, understand the main points, and react logically. You will recognise phenomena connected to the Finnish way of life (e.g. holiday traditions). You know how to use different materials and tools for language learning, and also how to increase your vocabulary and cultural competences independently.

Contents

You will deepen your knowledge of Finnish language by studying themes as leisure, foods and drinks, celebrations, shopping, public transportation and health. You will also learn how to tell about most common jobs, workplaces, and professions. You will learn about most common verbs, expressions of time, locative cases, basics of the object, and basics of the past tense. You will also practice different types of sentences typical for Finnish language (locative, imperative, existential and neccessive sentences).

Swedish language 1 (5 cr)

Goals

You will learn what kind of language Swedish is (in the Nordic context) and how to pronounce Swedish. You will also learn to understand short texts and simple messages. You can pick up interesting and important words from a text about everyday life and your immediate environment (e.g. bilingual signs and signposts). You can write sentences and short simple texts according to different models. You can introduce yourself and tell about your immediate environment (family, accommodation). You understand and can use words and phrases in everyday situations (e.g. greetings, small talk). You can ask questions and answer them, you get to know different teaching aids, materials, and tools for language learning (textbooks, dictionaries, applications, etc.)

Contents

The course covers what is special about the Swedish language, including going through the alphabet with the letters å ä ö and their Swedish pronun-

ciation. You will learn words and numbers (e.g. times, dates, prices) and also everyday vocabulary related to the Finnish and Nordic lifestyle. Adjectives, which are needed to describe appearance and colours when, for example, you go shopping (for clothes). The course also covers dates and times (e.g. days of the week, months, seasons). The basic grammar focuses on verb forms, nouns, pronouns, and prepositions, word order, and how to form sentences and clauses. In addition, you will learn question words and phrases.

Swedish language 2 (5 cr)

Goals

You can communicate and give information in familiar, everyday situations, form different sentences and give simple instructions, describe your immediate surroundings, and use different materials and tools in language learning. You learn to write short texts on familiar topics, recognise features of everyday language, understand clear speech, and to read short texts about familiar situations and predictable topics. You will be able to derive meanings based on the context and follow an interaction situation. Essentially, you can understand content and react logically. You can also communicate proactively in familiar interaction situations, know about phenomena related to the Finnish lifestyle (e.g. celebration traditions, various weekends, and music life), tell about things that are important to you (e.g. hobbies, preferences), act in everyday situations (buying/shopping for food, going to a restaurant, using public transportation, visiting the health centre). You will increase your vocabulary, develop your language skills (Life Long Learning) and your cultural competence also on your own.

Contents

You will deepen your knowledge of Swedish with a larger vocabulary and phrases. You can express yourself more specifically in different situations, such as in public transportation where you will also be able to read the timetables, describe the environment, the most common occupations. You know work-related words and learn more about working life. The most common verbs, words relating to celebrations and leisure are deepened, as is vocabulary for food and drinks. Functioning in everyday life, such as shopping in a store or taking care of your health, is included in the content of the course. Grammar structures, including information about how to express places (adverbs), prepositions, definite and indefinite nouns, and plural genitive and tense forms (past tense) are also covered.

4. Course Descriptions for Field Specific Studies

4.1. Social Services and Health Care

Introduction to Social Services, Health Care and Professional English 1 (5 cr)

Goals

You will get to know the higher education degree studies in social and health care, and know their most important competence demands, scope, and contents. You will understand the job descriptions and career paths of social and health care professionals. You will be able to understand and actively use the vocabulary of the field in English.

Contents

Studying social and health care at higher education institutions: what are the various degrees, their scopes, and curricula like. You will also learn what it is like to work as a professional of social and health care, and what job descriptions and career paths there are. You will learn about the education and the required terminology in English. You will practice both written and spoken communication situations.

Introduction to Social Services, Health Care and Professional English 2 (5 cr)

Goals

You know how social and health care services are arranged in Finland and learn some basics of the most important legislations and ethical guidelines. You will understand the importance of evidence-based information and customer centred service in the social and health care studies and in the work of a social or health care professional. You will learn more field specific English and develop using your language skills in daily and professional situations.

Contents

You will study themes as social and health care services in Finland, the most important legislation and ethical instructions, and encountering a customer/patient in the field of social and health care. In English language studies, the course focuses on developing your language skills through various tasks and learning techniques.

4.2. Business

Introduction to Business and Business English 1 (5 cr)

Goals

The course offers students the skills needed to pursue business studies in Finland. This course will provide information about the Finnish education system and Bachelor level business studies at Finnish Universities of Applied Sciences (UAS). This course will also give insight into planning a person's educational future and business career possibilities. The basic functions of business and the business environment will be discussed. Furthermore, the professional language used supports the ongoing business studies by including field-specific terms.

Contents

Business studies at Bachelor level in Finnish UAS, employability issues in the field of business (including career planning, self-reflection for competence development), applying for education, various basic concepts in business and business environment.

Introduction to Business and Business English 2 (5 cr)

Goals

The course offers students the skills needed to pursue business studies in Finland. This course will introduce key concepts related to entrepreneurship, management and leadership, teamwork, marketing, economics and global trade. It will also provide skills for adopting the learning and teaching methods used at Finnish Universities of Applied Sciences. Furthermore, the professional language used supports the ongoing business studies by including field-specific terms.

Contents

Entrepreneurship, entrepreneurial skills and activities, business idea, entrepreneurial ecosystem, concepts of management, leadership and coaching, management functions, managerial skills, teamwork in business, economics, economic systems, competition, supply, demand, economic growth, business cycles, economic forecasting, principles of international trade, internationalization of a firm, marketing thinking and concepts, competitive means of marketing, target markets and segmentation.

4.3. Engineering

Introduction to Engineering (5 cr)

Goals

You will be able to understand different disciplines of engineering and will get familiar with the career of an engineer. You will have general knowledge of engineering. You will also be able solve more advanced mathematical problems required in field of technology. You will become familiar with use of online calculator.

Contents

You will get to know the basic tools for engineering design from ideation, problem solving, through the whole design phases until the product commercialization. This will embark you on a journey that will go through different disciplines needed to create a solution. The course will give you an overview of different fields available in the career path of an engineer and hence improve your choice for the degree needed to pursue. This course also expands your knowledge on quadratic equations, system of two linear equations, and right-angled triangles (Pythagoras, trigonometry).

English for Engineering (5 cr)

Goals

You will learn English language and terminology used in various engineering fields that are studied at Universities and Universities of Applied Sciences in Finland. You will also improve your English skills further (writing, speaking, reading and communication skills).

Contents

The course focuses on improving the language skills required for studying engineering at higher education institutions in Finland. The course will include field-specific language focusing also on communication skills and information retrieval. The course will consist of independent study, groupwork and online meetings with the teachers.

4.4. Course Descriptions for Non-Field Specific Studies

Building my International Career (5 cr)

Goals

You will further define your career objectives and find further information about career alternatives in different fields. You will also further develop your digital skills needed in your studies and workplace. You learn about the significance of culture in a multicultural workplace.

Contents

The course consists of three modules: multicultural workplace (1 ECTS), digital skills for studies and work (1,5 ECTS), and my career path (2,5 ECTS). The modules form one unit worth 5 ECTS, which will be evaluated and credited as one unit.

English for my International Studies and Career (5 cr)

Goals

You will deepen your knowledge on working in intercultural workplaces: the differences in – for example – language use conventions in different cultures and in different types of workplaces. You will also expand your skills in writing formal English.

Contents

The course focuses on intercultural communication and how to operate in multicultural teams. There will be information about the differences between formal and informal writing. The course will consist of both independent study and online meetings with the teachers.

Vieraskielisen korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen kehittäminen
-hanke (2022- 2024)

This work is licensed under under CC BY-NC-SA 4.0

PrepProg

Preparatory Programme for
Higher Education Studies in English

PrepProg - Vieraskielisen korkeakouluopintoihin valmistavan koulutuksen kehittäminen -hankkeessa (2022-2024) kehitettiin vieraskielistä korkeakouluopintoihin valmistavaa koulutusta niille maahanmuuttajille, jotka hakeutuvat opiskelemaan korkeakouluun muihin kuin suomenkielisiin opintoihin. Koulutuksessa painotettiin englannin kielen opintoja, mutta tuettiin samalla myös kotimaisten kielten oppimista, jolla on suuri merkitys kotoutumisen ja Suomeen työllistymisen kannalta. Koulutuksen pilotointi kohdennettiin Suomessa asuville Ukrainan sotaa paenneille.

Tämä julkaisu sisältää PrepProg-hankkeessa laaditun koulutusmallisuosituksen englanninkielisen korkeakouluopintoihin valmistavan koulutuksen järjestämisestä, sekä opiskelijahallinto-oppaan. Lisäksi julkaisuun on koottu hankkeessa mukana olleiden toimijoiden artikkeleita hankkeen kehittämistyöstä.

Karelia-ammattikorkeakoulun julkaisuja B:95

ISBN 978-952-275-433-2 (painettu)

ISBN 978-952-275-434-9 (pdf)

ISSN 1797-383X

